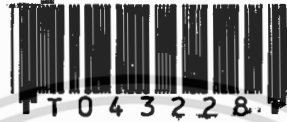

ศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค

สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

A STUDY OF TELEVISION PROGRAMME VIEWING BEHAVIOR OF
TECHNICAL COLLEGE STUDENTS UNDER DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION BANGKOK

เลขหม.....
เลขทะเบียน..... 43228
วัน, เดือน, ปี..... 26 ก.ค. 2545

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-757-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**A STUDY OF TELEVISION PROGRAMME VIEWING BEHAVIOR OF
TECHNICAL COLLEGE STUDENTS UNDER DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION BANGKOK**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY
IN VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2002

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG มีด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นางสาวปรารถนา ชันธโกศัย
รหัสประจำตัว	39064467
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา
พ.ศ.	2545
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอวาท พูลศิริ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่และความพึงพอใจ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย และเปรียบเทียบตามระดับการศึกษา ชั้นปวช.ปีที่ 1-3

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนสาขาวิชาอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 - 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ทั้งหญิงและชาย จากวิทยาลัยเทคนิคที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 4 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาม และวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก จำนวน 3671 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน ได้มาโดยการการสุ่มอย่างแบ่งชั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ทั้งหญิงและชายมีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่อยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่และความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95

นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือปวช.ปีที่ 1, 2 และ 3 มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่และความพึงพอใจ ไม่แตกต่างกัน ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95

Thesis Title	A Study of Television Programme Viewing Behavior of Technical College Students under Department of Vocational Education Bangkok
Student	Miss.Pradtana Khantapokai
Student ID.	39064467
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Educational Technology in Vocational and Technical Education
Year	2002
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Lertlak Klinhom
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Owat Poolsiri

ABSTRACT

This is an survey research. It's objective were to study and to compare the frequency and satisfaction of television programme viewing college student of technical colleges Located in Bangkok, Department of Vocational Studies. The comparison was taken between male and female who were at the 1 to 3 vocational levels.

The population was comprised of the 1 to 3 year certificate of vocational education of 3671 students in School of Industry of Don Muang Technical College, Minburi Technical College, Ratchasit Tharam Technical College and Kanchanaphisek Technical College, during the second semester at the academic year 2001. The sample size was 352 students acquired by stratified sampling. The data were analyzed by frequency, percentage, average, and standard deviation.

The research showed that television programme viewing behavior of technical college male and female students was in moderate frequency with similar degree of satisfaction level.

They possessed the same levels of television viewing frequency and satisfaction with 95 percent confidence level.

The technical college students in the different vocational levels of year 1-3 possessed undifferent levels of frequency and satisfaction of television viewing with 95 percent confidence level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดีตามเป้าหมาย ด้วยความอนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆที่พบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.โอวาท พูลศิริ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ร่วม รศ.ดร.สุพิทย์ กาญจนพันธ์ ประธานสาขาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา ดร.ฉันทนา โหมคณณี ผศ.อรรถพร อุทธิเกิด คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ซึ่งได้ให้ความกรุณาสละเวลาช่วยเหลือแนะนำข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.สมพร ไชยะ และดร.สุรสิทธิ์ ราตรี กรรมการควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จนผู้วิจัยได้พบแนวทางที่ชัดเจนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่างๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ จนประสบความสำเร็จรวมทั้งขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและอาจารย์จากวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก และวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้จนเป็นผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ซึ่งให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการเรียน ช่วยค้นหาข้อมูล อีกทั้งให้กำลังใจในยามท้อแท้ จนกระทั่งผลงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

ปรารถนา ชันธ โภคัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 พฤติกรรม.....	7
2.2 วัยรุ่น.....	10
2.3 กรมอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค.....	22
2.4 สื่อสารมวลชนและรายการโทรทัศน์.....	26
2.5 ความพึงพอใจ.....	40
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
3.5 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	83
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	83
5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
5.3 สมมติฐานการวิจัย.....	84
5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
5.7 สรุปผลการวิจัย.....	85
5.8 อภิปรายผล.....	89
5.9 ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ประวัติผู้เขียน.....	112

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	50
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	59
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความถี่การรับชมรายการโทรทัศน์.....	60
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความ ถี่การรับชมรายการธรรมะ.....	61
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้าน ความถี่การรับชมรายการบันเทิง.....	61
4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้าน ความถี่การรับชมรายการข่าว.....	62
4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้าน ความถี่การรับชมรายการสำหรับเด็ก.....	63
4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้าน ความถี่การรับชมรายการทางการศึกษา.....	63
4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้าน ความถี่การรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี.....	64
4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้าน ความถี่การรับชมรายการประเภทสนทนา.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความถี่การรับชมรายการสารคดี.....	65
4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความถี่การรับชมรายการกีฬา.....	66
4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความถี่การรับชมรายการการ์ตูน.....	66
4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความถี่การรับชมรายการถ่ายทอดสด.....	67
4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความถี่การรับชมรายการภาพยนตร์และละคร.....	68
4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์.....	68
4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการธรรมะ.....	69
4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการบันเทิง.....	70
4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการข่าว.....	71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดต้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา VII ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสำหรับเด็ก.....	71
4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการทางการศึกษา.....	72
4.21 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี.....	72
4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการประเภทสนทนา.....	73
4.23 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสารคดี.....	74
4.24 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการกีฬา.....	74
4.25 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการการ์ตูน.....	75
4.26 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการถ่ายทอดสด.....	75
4.27 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำรับชมรายการโทรทัศน์ขงนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการภาพยนตร์และละคร.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.28	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน เพศชายและเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่การรับชมรายการโทรทัศน์.....77
4.29	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน เพศชายและเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจการรับชมรายการโทรทัศน์.....78
4.30	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมด้านความถี่การรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา.....79
4.31	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่การรับชมรายการกีฬา ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างระดับชั้น.....80
4.32	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา.....81
4.33	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการกีฬา ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างระดับชั้น.....82
5.1	ปริมาณการชมโทรทัศน์ของเด็กอเมริกัน.....91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนภูมิแสดงการกำเนิดพฤติกรรม.....	9
2.2 แบบจำลองของการใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจ.....	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และ X ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะจากวัฒนธรรมภายนอกที่หลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมซึ่งมีผลกระทบต่อความคิด และพฤติกรรมของผู้คนในสังคมนั้นๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น สภาพแวดล้อมที่เป็นตัวแปรทำให้เกิดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้มีมากมายทั้งใกล้ตัวและไกลตัวทำให้สังคมที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วนั้น เป็นไปตามสภาพแวดล้อมซึ่งนำ การเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นง่ายกับกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งอนาคตประชากรกลุ่มนี้จะกลายเป็นกำลังสำคัญของชาติ เป็นมันสมองที่ต้องพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป กลุ่มเยาวชนจึงเป็นกลุ่มที่น่าจับตามองอย่างยิ่ง เพราะกลุ่มคนเหล่านี้มักจะแสดงความคิดและพฤติกรรมตามรูปแบบตัวอย่างที่พวกเขาได้รับ ถ้าเป็นรูปแบบตัวอย่างที่ดีชีวิตพวกเขาจะดำเนินไปในทางที่ดี แต่ถ้าหากเป็นตัวแบบที่ผิด ชีวิตก็จะดำเนินไปในทางที่ผิดเช่นกัน

สิ่งที่มีอิทธิพลในการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อไม่ให้ก่อเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวนำมาซึ่งปัญหาสังคมได้แก่ ครอบครัว โรงเรียนและสื่อมวลชน โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานที่มีความใกล้ชิดกับวัยรุ่นมากที่สุด และมีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนให้ เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง ในขณะที่ครอบครัวมีความขัดแย้งและแตกแยกย่อมส่งผลถึงตัววัยรุ่นโดยตรง ส่วนสถาบันโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้วัยรุ่นประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

เมื่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะสังคมเมือง เปิดโอกาสให้สถาบันสื่อมวลชน เข้ามามีอิทธิพลต่อเยาวชนเพิ่มขึ้น สื่อมวลชนจึงเป็นสถาบันหนึ่งเริ่มเข้ามามีบทบาท ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ ที่จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ช่วยในการส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ มีความทันสมัย และข้อมูลที่เป็นลบกับกลุ่มเยาวชน เช่นการลอกเลียนแบบการกระทำที่ไม่เหมาะสม จากระายการที่แพร่ภาพทางโทรทัศน์เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเยาวชนหรือวัยรุ่นเป็นวัยที่มีอิสระ มีเวลาว่างพอที่จะเปิดรับสื่อมวลชนมากกว่าวัยอื่นๆ เพราะเขามีโอกาสที่จะสร้างวัฒนธรรมของตนเอง คุณสมบัติดังกล่าว ทำให้โทรทัศน์มีอิทธิพลต่อกลุ่มวัยรุ่น

ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลาย โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่รวมเอาคุณสมบัติของวิทยุ กระจายเสียง ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์เข้าไว้ด้วยกัน กล่าวคือ ผู้ชมสามารถได้ยินเสียงเช่นเดียวกับฟังวิทยุ ได้เห็นภาพเคลื่อนไหวติดต่อกันไปได้เช่นภาพยนตร์ และได้เห็นตัวหนังสือเช่นเดียวกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ของเอกสารนี้สามารถ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การอ่านหนังสือพิมพ์ ซึ่งความได้เปรียบนี้ Hancock (1965 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า ในประเภทของสื่อมวลชน โทรทัศน์นับได้ว่า เป็นสื่อที่แสดงเหตุการณ์ต่างๆ ให้เห็นได้ชัดเจนที่สุด และโทรทัศน์สามารถนำสิ่งต่างๆ ไปยังผู้ชมได้ทุกหนทุกแห่ง

จากการสำรวจในสหรัฐอเมริกาพบว่าเด็กอายุ 6-11 ปี มีพฤติกรรมในการดูโทรทัศน์มากกว่าการเรียนหนังสือที่โรงเรียน และในประเทศไทยพบว่า เยาวชนไทยอายุ 10-15 ปี ชมโทรทัศน์ในระดับปานกลางและค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ (พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539 : 211)

จากการสำรวจสามะโนประชากรครั้งล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติในกรุงเทพมหานครนั้นพบว่า จากครัวเรือน ทั้งหมด 1309.8 พันครัวเรือนมีครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์สี 1066 พันครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 81.39 ของครัวเรือนทั้งหมด และครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ขาวดำ 266 พันครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 20.31 ของครัวเรือนทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบแนวโน้มว่าการมีเครื่องรับโทรทัศน์ของครัวเรือนส่วนบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครจะเพิ่มมากขึ้นจากที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 ครัวเรือน จะกลายมาเป็น มีเครื่องรับโทรทัศน์มากกว่า 1 เครื่องต่อ 1 ครัวเรือน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2533 : 3) และการบริโภคสื่อโทรทัศน์ในแต่ละครัวเรือนพบว่า กลุ่มผู้ชมที่มีอายุระหว่าง 12-20 ปี นั้นใช้เวลาว่างกับการรับชมรายการโทรทัศน์โดยมีความถี่ในการรับชมโทรทัศน์สูง และความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณในการรับชมรายการโทรทัศน์ กับความถี่ในการรับชมมีผลต่อการปฏิบัติตัวของวัยรุ่น (สุเกษม อิงคินันท์. 2537 : 84-86)

อย่างไรก็ตาม รายการโทรทัศน์ในปัจจุบันมีรูปแบบรายการที่หลากหลาย และมีการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับผู้ชมเฉพาะกลุ่มมากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้เลือกรับชมรายการที่ชอบมากขึ้น การนำเสนอของโทรทัศน์แก่ผู้ชมนั้นนับได้ว่าเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้ชม มีทั้งทางด้านดีและด้านเสีย ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้ผลิตรายการด้วย เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับวัยรุ่นและการรับชมโทรทัศน์จะพบว่าจากการวิจัยและการสำรวจต่าง ได้ผลที่ตรงกันว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มักจะใช้เวลาว่างไปกับการรับชมโทรทัศน์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 8) โดยเฉพาะนักเรียนระดับอาชีวศึกษาซึ่งมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 15-18 ปี เป็นช่วงอายุที่ก้าวเข้าสู่วัยรุ่นเต็มตัว เป็นวัยที่ต้องการมีความคิดเป็นของตนเอง มีอิสระในการเลือกรับสื่อ มีความพร้อมที่จะได้พบกับวัฒนธรรมใหม่จากสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา และยังเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงบทบาททางสังคม เด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากขึ้น และสื่อโทรทัศน์ยังมีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้เป็นอย่างมาก จากการสังเกตพฤติกรรมที่มีการลอกเลียนแบบจากรายการโทรทัศน์พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนี้จะเห็นได้ชัดว่าโทรทัศน์เป็นต้นแบบให้กับเด็กวัยรุ่น จะไปในทางที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าเด็กวัยรุ่นพวกนี้เลือกรับชมโทรทัศน์อย่างไรที่จะสามารถนำไปพัฒนาตน พัฒนาความคิดไปในทางที่ดีได้ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของกลุ่มนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นและมีอายุอยู่ระหว่าง 15-18 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อเป็นการสำรวจพฤติกรรมการรับชม ความถี่ในการรับชมและความพึงพอใจ และทราบถึงข้อมูลดังกล่าวของกลุ่มนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิค ทั้งหญิงและชายซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นตัวแทนวัยรุ่นดังกล่าวมาแล้วและนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ให้เหมาะสมกับวัย ระดับการศึกษา และยังสามารถทราบถึงความต้องการในการรับชมรายการโทรทัศน์อีกด้วย ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา สำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ตัวแทนวัยรุ่นในช่วงอายุ 15-18 ปี เพราะจะทำให้ทราบถึงความนิยม ความพึงพอใจ ในการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ และนำไปพัฒนารูปแบบรายการโทรทัศน์ให้เหมาะสมกับผู้ชมกลุ่มนี้ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้
 - 1.1 พฤติกรรมเกี่ยวกับความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์
 - 1.2 พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่และด้านความพึงพอใจในการรับชมระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ระดับ ปวช. ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่และความพึงพอใจในการรับชม จำแนกตามชั้นปี 1 ,2 และ 3 ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมด้านความถี่ของการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหญิงและชายแตกต่างกัน
2. พฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหญิงและชาย แตกต่างกัน
3. พฤติกรรมด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1 ,ชั้นปีที่ 2 ,ชั้นปีที่ 3 แตกต่างกัน
4. พฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1 ,ชั้นปีที่ 2 ,ชั้นปีที่ 3 แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้แนวคิดจากงานวิจัยของอรุณพร กงวิไล และคณะ (2540 : 1-4) ที่ทำการวิจัยในเรื่อง “ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นผลมาจากการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก” และ สุเกษม อิงคนินันท์ (2537 : 1-5) ที่ได้ทำการวิจัยในเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษากับการรับชมโทรทัศน์” ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่เกิดจากการรับชมรายการโทรทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเป็นกรอบแนวคิดโดยแบ่งพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความถี่
2. ด้านความพึงพอใจ

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ภาคปกติชั้นปีที่ 1-3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม ทั้งหญิงและชาย ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 4 วิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 3617 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เป็นตัวแทนในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม 4 แห่ง จำนวน 352 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ ได้แก่ หญิงและชาย

3.1.2 ระดับการศึกษา ได้แก่ ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมในการรับชมรายการโทรทัศน์ แบ่งเป็น 2 ด้าน

3.2.1 ความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์

3.2.2 ความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์

3.3.3 รูปแบบรายการโทรทัศน์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของรายการโทรทัศน์

ออกมาเป็น 12 กลุ่ม ดังนี้

(1) รายการธรรมะ

(2) รายการบันเทิง

(3) รายการข่าว

(4) รายการสำหรับเด็ก

(5) รายการทางการศึกษา

(6) รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(7) รายการประเภทสนทนา	(8) รายการสารคดี
(9) รายการกีฬา	(10) การ์ตูน
(11) รายการถ่ายทอดสด	(12) ภาพยนตร์และละคร

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย จึงได้นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการกระทำที่วัดได้ ในการรับชมรายการโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 พฤติกรรมด้านความถี่ในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ หมายถึงปริมาณการรับชมรายการโทรทัศน์ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ รับชมมากที่สุด รับชมมาก รับชมปานกลาง รับชมน้อย และ ไม่เคยรับชม

1.2 พฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ หมายถึง ความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ มีความพึงพอใจมากที่สุด มีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง มีความพึงพอใจน้อย และไม่พึงพอใจ

2. วิทยาลัยเทคนิค หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นวิทยาลัยของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานครและเปิดสอนในสาขาวิชาอุตสาหกรรม ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก

3. นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค หมายถึง นักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1-3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544 ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

4. รายการโทรทัศน์ หมายถึง รายการที่แพร่ภาพออกอากาศทางโทรทัศน์ในช่อง 3 5 7 9 ITV และโทรทัศน์บอกรับเป็นสมาชิก (UBC) ซึ่งมีทั้งหมด 12 ประเภทรายการดังนี้

4.1 รายการธรรมะ หมายถึง รายการที่เกี่ยวกับความรู้ทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรม

4.2 รายการบันเทิง หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบในการนำเสนอหลายรูปแบบ โดยหวังผลเพื่อมุ่งให้ผู้ชมรายการเกิดความบันเทิง เพียงอย่างเดียวเช่น เพลง ดลก เกมโชว์ เป็นต้น

4.3 รายการข่าว หมายถึง รายการที่นำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สถานการณ์หรือบุคคล เพื่อเป็นการส่งสารไปยังผู้ชมให้ทราบ ทั้งเรื่องราวในประเทศและต่างประเทศ

4.4 รายการสำหรับเด็ก หมายถึง รายการที่นำเสนอทุกรูปแบบรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสำหรับเด็ก และเยาวชน

4.5 รายการทางการศึกษา หมายถึง รายการที่มีเนื้อหาสาระให้ความรู้ มุ่งเน้นเพื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 รายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี หมายถึง รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสุภาพสตรี เช่น เรื่องราวของความสวยความงาม แฟชั่น วิธีการทำอาหาร หรือสาระที่เกี่ยวกับการดูแลที่พักอาศัย

4.7 รายการสนทนา หมายถึง รูปแบบรายการที่มีผู้ดำเนินรายการและบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ นำมาออกรายการเพื่อสนทนาในเนื้อหาและประเด็นต่างๆ โดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ควบคุมรายการ

4.8 รายการสารคดี หมายถึง รายการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้และความบันเทิง โดยกำหนดกลุ่มผู้ชมชัดเจน มีการถ่ายทำจากสถานที่จริง เหตุการณ์จริง

4.9 รายการกีฬา หมายถึง รายการที่มีวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระเพื่อการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเทคนิควิธีการในการเล่นกีฬาทุกประเภท โดยมีบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องกีฬามานำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกีฬา และมีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ควบคุมรายการ

4.10 รายการถ่ายทอดสด หมายถึง รายการที่นำเสนอเรื่องราวข่าวสารและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันที

4.11 การ์ตูน หมายถึง รายการที่ผลิตด้วยเทคนิคพิเศษมีสีสันสดใสและสวยงาม มีกลุ่มผู้ชมชัดเจน มุ่งให้ความบันเทิงสนุกสนาน

4.12 ภาพยนตร์และละคร หมายถึง รายการที่นำภาพยนตร์และละคร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาเสนอเพื่อความบันเทิง การแพร่ภาพอาจนำเสนอในลักษณะตอนเดียวจบ หรือหลายตอนต่อเนื่องเป็นชุด หรือที่เรียกว่า series

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 2.1 พฤติกรรม
- 2.2 วิทยุ
- 2.3 กรมอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค
- 2.4 สื่อมวลชน และรายการโทรทัศน์
- 2.5 ความพึงพอใจ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พฤติกรรม

นับตั้งแต่สมัยโบราณเป็นต้นมา มนุษย์ได้พยายามที่จะศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์มาโดยตลอด ความพยายามนี้ เป็นเพราะว่าต้องการที่จะหาวิธีที่จะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในสังคมที่อุดมไปด้วยมิตรภาพ ความเข้ากันและกัน พึ่งพาอาศัยกัน อยู่ด้วยกันอย่างสันติ ด้วยเหตุนี้จึงมีทฤษฎีและหลักการต่างๆ เกิดขึ้นมากมายนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ “พฤติกรรม” ซึ่งพออธิบายได้ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2538 : 8-9)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2537 : 2) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง กิจกรรมทุกประการที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ เช่น การทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ ฯลฯ เป็นต้น

โสภณ ชูพิกุลชัย (2516 :7) กล่าวถึง พฤติกรรมว่า หมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่สิ่งมีชีวิตกระทำและบุคคลอื่นสามารถสังเกตได้ หรือใช้เครื่องมือวัดได้ นอกจากนี้พฤติกรรมไม่ได้หมายความว่าเฉพาะแต่การแสดงออกทางร่างกายภายนอกเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงการกระทำ หรือกิจกรรมภายในความรู้สึกนึกคิดด้วย

โยธิน คันสนนุทธ และ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2524 :11) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง การกระทำต่างๆ ของมนุษย์ หรือสัตว์ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน

จากนิยามดังกล่าว พอสรุปได้ว่า พฤติกรรม คือการกระทำ หรือกริยาอาการที่แสดงออกมาให้ปรากฏทางร่างกาย ซึ่งก็คือพฤติกรรมภายนอก และรวมทั้งความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ที่ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถปรากฏให้เห็นได้ คือพฤติกรรมภายใน พฤติกรรมของมนุษย์แสดงออกในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน

สิทธิตชัย วรานุสันติกุล (2529 : 9-16) ได้แบ่งพฤติกรรมออกได้เป็น 3 หมวดหมู่ดังนี้

1. พวกที่มีความเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์นั้น เกิดมาจากภายในตัวของมนุษย์เอง กล่าวคือใจ (mind) เป็นต้นกำเนิดของพฤติกรรม Plato และ Descartes มีความเชื่อว่า ความคิดภายใน (innate ideas) ซึ่งผูกอยู่กับจิตเป็นตัวที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการแสดงพฤติกรรม ประสบการณ์ภายนอก อินทรีย์ นั้น ไม่มีจริง ที่มีจริงคือจิต นอกจากนี้ Freud และนักจิตวิเคราะห์คนอื่นๆ ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาสกุลมนุษยนิยม (humanist) อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ในทัศนะนี้ว่า ถ้ามนุษย์มีเสรีภาพในการเลือกแสดงพฤติกรรมโดยปราศจากการควบคุมแล้วมนุษย์จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้สมบูรณ์ โดยนัยนี้กลุ่มมนุษยนิยมจึงเชื่อว่าพฤติกรรมเกิดขึ้นจากความต้องการภายในของมนุษย์เอง มนุษย์มีได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด เพราะเหตุที่วามมนุษย์มีความสามารถที่จะเลือกได้ตอบกับสิ่งแวดล้อมตามความปรารถนาของตนเอง

2. พวกที่มีทัศนะว่ามนุษย์เกิดแล้วตกอยู่ภายใต้การควบคุมของสิ่งแวดล้อม ซึ่ง Aristotle เป็นผู้ริเริ่มประกาศความเชื่อนี้ ต่อมาความคิดนี้กลับมามีอิทธิพลอีกในยุค John Locke , Berkeley และอีกหลายๆคนซึ่งเชื่อว่าประสบการณ์ของมนุษย์ต่างหากที่ทำให้คนเราเกิดการเรียนรู้ที่จะกระทำพฤติกรรม ต่อมา นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม (behaviorist) ซึ่งมี Skinner เป็นผู้นำ ได้ชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมมนุษย์ถูกควบคุมโดยเงื่อนไขของการเสริมแรงและเงื่อนไขแห่งการลงโทษ และผลของการกระทำของคนเรามีอยู่ 2 ประการ คือ ผลการกระทำที่ทำให้พอใจซึ่งทำหน้าที่เป็นแรงเสริมให้การกระทำนั้นต่อไป (เงื่อนไขแห่งการเสริมแรง) และ ผลการกระทำที่ทำให้ไม่พอใจซึ่งเป็นตัวการทำให้คนเราหยุดพฤติกรรมหรือการกระทำอันจะนำมาซึ่งผลการกระทำเช่นนี้ในอนาคต (เงื่อนไขแห่งการลงโทษ) พฤติกรรมซึ่งยังผลให้เกิดความพอใจ เช่นพฤติกรรมที่ทำแล้วได้รับคำชมเชย ก็จะมีโอกาสสูงมากที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตในขณะที่พฤติกรรมที่ยังผลให้เกิดความไม่พอใจ เป็นต้นว่าถูกตำหนิ ถูกทำร้าย ฯลฯ ก็จะหยุดไป เพราะฉะนั้นพฤติกรรมของคนเราจึงถูกควบคุมโดยเงื่อนไขของผลการกระทำทั้งสองประการ

3. พวกที่มีแนวคิดประสมประสานระหว่างพวกแรกกับพวกที่สอง คือให้ความสำคัญแก่ลักษณะภายในตัวของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมเป็นตัวก่อให้เกิดพฤติกรรม แนวคิดนี้มีผู้นำคือ Albert Bandura นักจิตวิทยาที่เป็นผู้นำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) เขาอธิบายว่าพฤติกรรมมนุษย์ องค์กรประกอบภายในตัวมนุษย์เอง และสิ่งแวดล้อม ต่างก็มีอิทธิพลต่อกันและกัน ในลักษณะที่แต่ละองค์ประกอบต้องสัมพันธ์กันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน หมายความว่าในบางครั้งบางคราว สิ่งแวดล้อมอาจจะมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมได้มากกว่าองค์ประกอบภายใน ตัวบุคคล ส่วนในเวลาอื่น องค์กรประกอบภายในตัวบุคคลก็อาจจะมามีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์มากกว่าสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์เช่นนี้อยู่ในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทัศนะทั้ง 3 แนว ที่กล่าวมานี้ยังคงมีอิทธิพลต่อนักวิชาการทางพฤติกรรมศาสตร์ ทั้ง 3 แนว แต่ละแนวต่างก็พยายามที่จะวิจัยเพื่อทดสอบทัศนะของตนเองและของแนวอื่นอยู่เสมอ แต่การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์นั้นประสบปัญหาความไม่แน่นอนในการวัด กล่าวคือ พฤติกรรมของคนนั้นเปลี่ยนแปลงง่าย การวัดพฤติกรรมจึงหาความแน่นอนได้ยาก นอกจากนั้นพฤติกรรมบางอย่างต้องอาศัยวัดจากการรายงานของเจ้าของพฤติกรรมเอง

นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมนับว่าประสบผลสำเร็จมากที่สุดในการค้นคว้าหาทฤษฎีของการกำเนิดพฤติกรรม ซึ่งมีผลทำให้เข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ อธิบายได้ ทำนายได้ และเริ่มจะมีแนวโน้มว่า อาจจะควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ได้ และเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ จึงขอนำเสนอโมเดลของการกำเนิดพฤติกรรม โดยจะเน้นมโนทัศน์เกี่ยวกับการเสริมแรงเป็นหลัก ตามหลักการของนักพฤติกรรมนิยม ผสมผสานกับแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม โดยจะเริ่มมาจากการเสนอแผนภูมิการกำเนิดพฤติกรรมดังนี้

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงการกำเนิดพฤติกรรม

A = Activator ได้แก่ ตัวกระตุ้นหรือสัญญาณที่มาก่อนพฤติกรรม

B = Behavior ได้แก่ พฤติกรรม

C = Consequences ได้แก่ ผลกรรมสนองตอบต่อพฤติกรรมที่ทำไป

จากแผนภูมินี้เราพอจะกล่าวได้ว่า พฤติกรรมของคนเราจะเกิดขึ้นมาได้นั้นมีทางเป็นไปได้ 2 ทาง คือ ทางแรกเกิดจากการถูกเสริมแรงโดยผลกรรมของพฤติกรรมนั้นในอดีต กล่าวคือในอดีตที่ผ่านมาพฤติกรรมนี้เคยทำให้เกิดผลกรรมที่น่าพึงพอใจแก่ผู้กระทำมาแล้ว (C++) ในปัจจุบันนี้ถ้ามีสัญญาณหรือสิ่งกระตุ้น (A) แบบเดิม มีโอกาสสูงมากถ้าพฤติกรรมเช่นนั้น (B) จะเกิดขึ้นซ้ำอีก จะเห็นว่าการอธิบายเช่นนี้ไม่ได้กล่าวถึงสิ่งที่อยู่ ภายในตัวมนุษย์เช่น พุทธิปัญญาทั้งหลายเลย นี่เป็นแนวทางของนักพฤติกรรมนิยม

ในทางที่สองเป็นแนวทางที่แย้งแนวทางของนักพฤติกรรมนิยม Bandura แย้งว่า ถ้าพฤติกรรมนั้นไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลย แสดงว่าพฤติกรรมนั้นไม่เคยได้รับการเสริมแรงมาก่อนเลยเช่นกัน พฤติกรรมนั้นจะถูกแสดงออกมาได้อย่างไร เขาเห็นว่าคนเรามีพุทธิปัญญา (cognitive ability) ที่จะสามารถคิดแสดงพฤติกรรมออกมาเองได้โดยการคิดหรือการดูตัวอย่างจากผู้อื่นหรือการเลียนแบบ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบผู้อื่น ดังนั้นถึงแม้ว่าเราจะไม่เคยแสดงพฤติกรรมนั้นมาก่อนและถ้าเรามีความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม (behavior repertoire) เราก็สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาได้โดยตัวของเราเอง (self-regulated behavior) ตามแนวคิดนี้ก่อนที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมออกไปนั้นคนเราจะมีความคิดคาดหวังเกิดขึ้นอย่างน้อย 2 อย่างคือ การคาดหวังผลของการกระทำ (outcome expectation) ถ้าคิดว่าจะได้ผลของกรรมที่น่าพึงพอใจก็จะทำ และขณะเดียวกันก็คาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง (efficacy expectation) ที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นด้วย ถ้าพบว่าตนเองน่าจะมีความสามารถที่จะกระทำได้ก็จะทำ และจะไม่ทำถ้าพบว่าตัวเองไม่มีความสามารถที่จะทำ

2.2 วัยรุ่น

วัยรุ่น (adolescence) มีรากศัพท์เดิมมาจากคำว่า adolescere ในภาษาละติน ซึ่งแปลว่า เจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะนั้นก็ถือเป็นวัยที่เข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยถือเอาความพร้อมทางร่างกายหรือภาวะสูงสุดขีดของร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน อันเป็นระยะที่ร่างกายจะมีการเจริญเติบโตของระบบอวัยวะเพศ และสามารถทำงานได้เต็มที่ (สุชา จันท์ธอม, 2529 : 1) ในทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ Erikson (อ้างใน น้อยนภา สินธุบดี, 2530:37-39) กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นอยู่ในขั้นการมีเอกลักษณ์ของตนเองและความสับสนในบทบาท (sense of identity diffusion) ในขั้นตอนนี้ Erikson เชื่อว่า ขั้นนี้เป็นช่วงที่ความขัดแย้งมีลักษณะวิกฤตยิ่งกว่าช่วงอื่นเพราะเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากไม่สามารถแก้ไขภาวะวิกฤตให้ลุล่วงได้ เด็กวัยรุ่นผู้นั้นก็จะกลายเป็นเด็กวัยรุ่นที่มีอัตลักษณ์อันสับสน และกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพสับสนไม่มั่นคง ระยะวัยรุ่นนี้เป็นระยะที่กำลัง ละทิ้งภาพของตนเองอย่าง是孩子 เพื่อเข้าถึง ภาพของตนเองอย่างเป็นผู้ใหญ่ สภาพเช่นนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพอันสับสนและกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพสับสนไม่มั่นคง ระยะวัยรุ่นนี้เป็นระยะที่กำลัง ละทิ้งภาพของตนเองอย่าง是孩子 เพื่อเข้าถึงภาพของตนเองอย่างเป็นผู้ใหญ่ สภาพเช่นนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่กับเพื่อนร่วมวัย กับเพื่อนต่างเพศ กับสังคมและเกิดความสับสนทางจิตใจขึ้นได้ (ศรีเรือน แก้วกิงवाल, 2530 : 51-52) ซึ่งก่อให้เกิดความเครียดและนำไปสู่ปัญหาการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้

2.2.1 ความหมายของวัยรุ่น

องค์การอนามัยโลก (อ้างใน โกสม เศรษฐวงศา, 2532 : 16) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่าวัยรุ่นเป็นผู้มีลักษณะ 3 ประการ คือ มีการพัฒนาการทางด้านร่างกายโดยมีวุฒิภาวะทางเพศ มีพัฒนาการทางด้านจิตใจโดยมีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปเป็นผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงสภาวะทางด้านเศรษฐกิจจากการที่ต้องพึ่งพาครอบครัวมาเป็นบุคคลที่สามารถประกอบอาชีพ หารายได้ด้วยตนเอง

Kaplan & Sadock (1991 : 40) กล่าวถึงวัยรุ่นว่าเป็นวัยที่อยู่ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

สุชา จันท์ธอม (2529 : 2-3) กล่าวถึงวัยรุ่นว่า คือวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปหาวัยผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นที่ชัดเจนที่แน่นอนว่าเริ่มเมื่อใด และสิ้นสุดวัยเมื่อใด แต่เรากำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ และถ้าจะกำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่อใดก็ถือเอาตอนที่เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือน (menstruation) ส่วนเด็กชายจะถือเอาตอนที่เริ่มมีอสุจิ (sperm) และทั้งสองเพศจะสิ้นสุดวัยรุ่นเมื่อครบ 21 ปี

โกศุม เศรษฐาวงศ์ (2532 : 16) สรุปว่าวัยรุ่น หมายถึงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปเป็นผู้ใหญ่โดยมีการเจริญเติบโตไปสู่ความมีวุฒิภาวะทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งยึดเอาความพร้อมและวุฒิภาวะทางเพศเป็นจุดเริ่มต้น และสิ้นสุดเมื่อมีความพร้อมและวุฒิภาวะทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งแบ่งวัยรุ่นออกตามช่วงอายุได้เป็น 3 ระยะดังนี้

วัยรุ่นตอนต้น หญิงอายุ 10-12 ปี ชายอายุ 11-13 ปี

วัยรุ่นตอนกลาง หญิงอายุ 13-15 ปี ชายอายุ 14-16 ปี

วัยรุ่นตอนปลาย หญิงอายุ 16-18 ปี ชายอายุ 17-19 ปี

สรุปได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นวัยที่เต็มไปด้วยพลัง มีความต้องการที่จะเป็นอิสระอยากลอง มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย

2.2.2 พฤติกรรมวัยรุ่น

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมที่มนุษย์แสดงออกทั้งหมด อาจมองเห็นได้ง่าย เช่น การเดิน การพูด การเขียนและสิ่งที่ไม่มองเห็นได้ยากหรือมองไม่เห็น เช่น การฟัง การจำ และการคิดเหตุผล และยังหมายถึงการกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ทั้งที่สังเกตได้โดยตรง และสังเกตไม่ได้โดยตรง หรือผู้กระทำรู้ตัวผู้กระทำไม่รู้ตัว หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ก็ตาม (ปรีชา วิหคโต. 2532 : 5)

พฤติกรรมวัยรุ่นจึงหมายถึงกิจกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกทั้งหมดหรือการกระทำทุกอย่างของวัยรุ่น จากการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ทุกวัย พบว่า พฤติกรรมทุกชนิดที่แสดงออกมีจุดหมายปลายทางที่ผู้แสดงออกต้องการไปให้ถึงและมีหลักในการศึกษาพฤติกรรมพื้นฐานความคิด (assumption) ของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีดังนี้ (สุชา จันท์ธอมและสุรางค์ จันท์ธอม. 2529 : 148)

1. พฤติกรรมทุกชนิดต้องมีสาเหตุ
2. พฤติกรรมที่เหมือนกัน อาจมาจากสาเหตุที่แตกต่างกัน
3. พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่จำเป็นจะต้องเกิดมาจากสาเหตุเพียงอย่างเดียว แต่อาจเกิดมาจากหลายสาเหตุก็ได้

ในหมู่นักจิตวิทยาและนักวิทยาศาสตร์ทั่วไปถือกันว่าปรากฏการณ์ใดๆในธรรมชาติย่อมมีสาเหตุรวมทั้งพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นปรากฏการณ์ในธรรมชาติย่อมมีสาเหตุด้วย McConnell (1989 : 9-11) กล่าวถึงสาเหตุ 3 ประการของการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านชีววิทยา (the biological viewpoint) นักจิตวิทยาบางกลุ่มเน้นถึงความสำคัญของชีววิทยาว่า เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เชื่อว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่คิด รู้สึกถูกควบคุมด้วยกระแสไฟฟ้าและสารเคมีในร่างกายมนุษย์ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นว่าร่างกายมนุษย์เป็นตัวควบคุมจิตใจ

2. ด้านจิตวิเคราะห์ (the intra-psychic viewpoint) นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะปิดหรือถูกเกี่ยวข้องกับจิตของคนเรา นักจิตวิทยาเหล่านั้นพยายามศึกษาถึงจิตใจภายในของแต่ละบุคคลมากกว่าที่จะศึกษาถึงหน้าที่การทำงานของสมอง โดยเดิมทีสนใจในขบวนการด้านความคิด (mental process) และทำการทดลองในหลายๆ ลักษณะวิธี เช่น เริ่มด้วยการสังเกตการกระทำ การพูดจาในหลายๆ สถานะทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานแล้วนำผลมาเปรียบเทียบกันหรือการรับฟังความคิดความรู้สึกอย่างละเอียด ขบวนการด้านความคิดในที่นี้ นักจิตวิทยากลุ่มนี้ หมายถึง การรับรู้ แรงจูงใจ คุณค่า ความตั้งใจ ความจำ และบุคลิกภาพ

3. ด้านสังคม (the social / behavioral viewpoint) ในแนวนี้มองว่ามนุษย์มีร่างกายและจิตใจ และมนุษย์เป็นสัตว์สังคม (social being) ความคิด พฤติกรรม มีอิทธิพลอย่างแรงจากผู้คนและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และความคิด ตลอดจนพฤติกรรมของคนก็มีอิทธิพลอย่างแรงต่อผู้คน และสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่นกัน เด็กที่มีความผิดปกติทางสมองหลายๆ คนแสดงรูปแบบของพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพการเติบโตในแต่ละบ้าน

จากสาเหตุ 3 ประการที่ McConnell กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์อาจมีสาเหตุได้จากทั้งทางร่างกาย ความคิด ความรู้สึก และ สังคม ดังนั้น พฤติกรรมวัยรุ่นก็อาจมีสาเหตุ 3 ประการ ดังกล่าวเช่นกัน

ในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมที่เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ความสลับซับซ้อนต่างๆ ของสภาพสังคมมากขึ้น เพราะฉะนั้น การเตรียมเด็กเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมยังมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น เพื่อเด็กเหล่านี้จะได้มีความรับผิดชอบต่อสังคม นักจิตวิทยาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่นจึงถือว่าวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญ เพราะเป็นวัยที่เต็มไปด้วยปัญหามากมาย ผู้ใหญ่จะต้องเข้าใจ และให้ความเอาใจใส่อย่างจริงจังเพราะพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในลักษณะก้าวร้าวรุนแรง และเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม อารมณ์ของเด็กวัยรุ่นมักรุนแรง การตัดสินใจรวดเร็ว และไม่ระมัดระวัง (เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์. 2528 : 6) ปัจจุบันพบว่าสื่อมวลชนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาของเยาวชนในด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาตลอดจนความรู้สึก รับผิดชอบตนเองและสังคมด้วย (อาภา อภิชชาติไตรสรณ์. ม.ป.ป. : 172) ดังนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นส่วนหนึ่งในการเตรียมเด็กเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2.1 ความต้องการของเด็กวัยรุ่น

Maslow (อ้างใน มณีรัตน์ สุวรรณพรหมา. 2539 : 15-17) ได้กล่าวว่า มนุษย์จะพัฒนาไปสู่ความเป็นคนโดยสมบูรณ์ ถ้าความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองเสียก่อน โดยที่ความต้องการขั้นต่ำจะต้องได้รับการตอบสนองคนจึงจะมีความต้องการในขั้นสูง Maslow กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างน้อยที่สุด 5 ประการเรียงลำดับความต้องการขั้นต่ำสุดไปสู่ความต้องการขั้นสูงสุดดังนี้

(1) ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ น้ำ อาหาร อากาศ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต

(2) ความต้องการความปลอดภัย

(3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ

(4) ความต้องการเป็นที่นิยมยกย่องเห็นว่าตนเองมีค่า

(5) ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเองตามสภาพที่เป็นจริง

ความต้องการของมนุษย์โดยเฉพาะของวัยรุ่นมักจะขึ้นอยู่กับค่านิยมที่แต่ละคนยึดถือและส่วนใหญ่ก็มักจะยึดถือค่านิยมในกลุ่มที่ตนเข้าร่วมด้วยกลุ่มมีอิทธิพลมากต่อความต้องการของวัยรุ่น ดังนั้นความต้องการที่เป็นจริงก็คือ ความต้องการของตนเองบวกกับความต้องการของสังคม

ความต้องการของวัยรุ่นคล้าย ๆ กับความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไปในสังคมคือต้องการความมั่นคง ต้องการการยอมรับ ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ ฯลฯ แต่ในที่นี้จะสรุปความต้องการออกเป็นข้อๆ เพื่อง่ายต่อการเข้าใจคือ

(1) ต้องการความรัก ความรักในที่นี้มีหลายแบบคือ รักพ่อแม่ ญาติพี่น้อง รักเพื่อนรักเพื่อน ในขณะเดียวกันอยากให้เพื่อนรัก รักตัวเอง อยากดี อยากมีความสำเร็จ รักเพื่อนต่างเพศ ซึ่งเป็นความรักแบบหนุ่มสาว ฯลฯ

(2) ต้องการความเพละเลื้อย ซึ่งส่วนมากมักจะออกมาในรูปของ กิจกรรมกีฬา หรือ กิจกรรมบันเทิงต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน

(3) ต้องการความเป็นอิสระ ความต้องการนี้จะรุนแรงมากในวัยนี้ เพราะเป็นวัยที่อยู่ระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ จึงอยากจะได้แสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ฉะนั้นจึงไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มาก้าวก้าวท้าวในชีวิตของตน ไม่ชอบให้ใครมาสอน มาคอยช่วยเหลือ บางคนจึงทำอะไรโดยผู้ใหญ่มองไม่เห็น

(4) ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องมีชื่อเสียง วัยนี้เป็นวัยที่อยากให้สังคมยอมรับหรือชมเชย หรืออยากเด่น อยากดัง เช่น อยากเป็นนักกีฬาที่เก่งเป็นขวัญใจ ฯลฯ หรืออาจจะออกมาในแง่เทคนิคนักกีฬา หรือดาวประจำคณะหรือมหาวิทยาลัย หรือไม่ก็ตั้งชมรมต่างๆ เพื่อแสดงให้สังคมได้รู้ว่าเขาได้พยายามทำดีที่สุดแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) มีอุดมคติสูง วัยรุ่นยังอยู่ในวัยที่เรียนรู้ทางทฤษฎี และยังไม่เคยออกไปประสบกับสภาพความเป็นจริง จึงละเลยมองข้ามความเป็นจริงไปบ้าง คือเป็นพวกอุดมคตินิยม(idealist) มากกว่ามุ่งไปในทางปฏิบัติได้จริง ๆ (pragmatist) ซึ่งบางครั้งก็ตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลมีบารมีแสวงหาประโยชน์ได้เพราะวัยรุ่นมักจะเป็นพวกที่มีอุดมคติแรงกล้า มีความกล้าเสี่ยง และมีพลังผลักดันสูง เชื่อคนง่าย โดยไม่คิดว่ามนุษย์ในโลกอาจจะมีวิธีการลึกลับซึ่ง มีลักษณะไปในทางไม่สุจริตและอาจแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวได้

จุดอ่อนสำคัญของวัยรุ่นอีกประการหนึ่งคือ ถ้ามีความเชื่อแล้วมักจะเชื่ออย่างจริงจัง แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีความระแวงไม่ยอมเชื่ออะไรง่ายๆ นอกจากจะมีหลักฐานมาอ้างอิงให้เชื่อถือ และถ้าเชื่อแล้วเกิดไม่เป็นจริงจะเปลี่ยนความเชื่อได้อย่างรวดเร็วเพราะเป็นวัยที่ชอบวีรบุรุษ คือเชิดชูทั้งคนกล้าจริงและคนกล้าไม่จริง

(6) มีความสนใจในเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความรู้ความเข้าใจทางเพศอย่างถูกต้อง ถ้าถูกกีดกันจะแสดงออกทางอ้อมโดยการปิดบัง และพูดคุยนเฉพาะในกลุ่มเพศเดียวกันหาความรู้จากการได้ยิน ได้ฟังคนอื่นพูด ซึ่งอาจจะถูกบ้างผิดบ้าง หรือไม่ก็อ่านจากหนังสือเรื่องเพศที่มีขายตามท้องตลาด ซึ่งอาจจะเป็นหนังสือประเภทลามกเร้าความรู้สึกทางเพศก็ได้ โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับความรักและเรื่องเพศ หนุ่มสาวมักจะชอบดู

นอกจากอาจจะรู้เรื่องเพศแล้วยังเป็นวัยที่สนใจเพื่อนต่างเพศ ถ้าหากถูกขัดขวาง ทักท้วงอาจจะทำให้จิตใจหดหู่ ขุ่นมัว และอาจขัดขวางไม่ยอมทำตามผู้ใหญ่ เพราะเป็นวัยรักแบบหลงใหลใฝ่ฝันหรือเป็นความรักแบบรุนแรงวิจิตรพิสดาร โดยมากมักจะรักโดยไม่มีอุดมการณ์ คือออกมาในรูปของการเพื่อฝัน และอาจจะเปลี่ยนแปลงและสิ้นสุดในตัวของมันเอง ด้วยเหตุนี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นความรักในแง่ของความรู้สึก ไม่เหมือนกับความรักของผู้ใหญ่ที่มีแนวโน้มยึดหลักความเป็นจริงเข้ามาประกอบด้วย

(7) ต้องการรวมกลุ่ม เพื่อนมีความสำคัญมาก เป็นวัยที่ที่อยากให้เป็นเพื่อนยอมรับ เพราะฉะนั้นจึงพยายามทำตามเพื่อน แม้บางครั้งจะขัดกับความรู้สึกส่วนตัวก็ตาม เช่น เพื่อนชวนเดินขบวนแม้ไม่อยากเดินก็เดินด้วย เพราะกลัวเพื่อนจะไม่รักหรือว่าไม่มีสปิริต หรือไม่ก็ไม่กล้าขัดใจเพื่อน เป็นต้น

(8) ต้องการยอมรับจากผู้ใหญ่ คือ อยากให้ผู้ใหญ่ยอมรับบ้างว่ามีความสามารถ หรือมีประโยชน์ต่อสังคม เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ไม่ควรจะเพิกเฉย ควรให้วัยรุ่นช่วยรับผิดชอบในกิจกรรมบางอย่าง จะช่วยให้วัยรุ่นรู้จักความรับผิดชอบ เป็นตัวของตัวเองหรือช่วยตัวเองได้มากขึ้น

(9) ต้องการแบบอย่างที่ดี วัยรุ่นในปัจจุบันแม้จะชอบความเป็นอิสระ ก็ยังอยากได้คำแนะนำจากผู้ใหญ่ที่ดี ผู้ใหญ่จะต้องเป็นปูชนียบุคคลที่ดี วัยรุ่นถึงจะมีแนวโน้มที่ดีได้ ผู้ใหญ่จะต้องคอยนำทาง คอยตักเตือนเมื่อทำผิดและให้รางวัลเมื่อทำดี

(10) ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง คืออยากได้หลักประกันว่าถ้าหากทำในสิ่งที่คิดแล้วจะไม่ถูกลงโทษหรือไม่เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่ เพราะในสายตาของผู้ใหญ่สิ่งที่วัยรุ่นคิดว่าดีแล้ว อาจจะไม่ดีในทัศนะของผู้ใหญ่ก็ได้ แต่โดยทั่วไปแม้วัยรุ่นจะทำพลาดลงไปบ้างสังคมมักจะให้อภัยเพราะสังคมถือว่ายังเป็นผู้ที่อยู่ในวัยเรียน

(11) ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ ความต้องการนี้อาจจะรุนแรง และหาความพอใจโดยทางใดทางหนึ่งให้จนได้ซึ่งผู้ใหญ่บางคนก็มักจะกีดกันห้ามไม่ให้หนุ่มสาวรักความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทั้งๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแต่อย่างใด เช่น อยากแต่งกายแปลกๆ ตามสมัยนิยม อยากมีเพื่อนต่างเพศ ฯลฯ ผลที่คิดตามมาคือ เกิดการช่อนเร้น หลอกหลวง และในที่สุดอาจเกิดเสื่อมเสียเพราะเป็นวัยที่มีความรักกับความเกลียดชังใกล้ชิดกันมาก

(12) ความรู้สึกรุนแรงเช่น ถ้าเกิดความสมหวังก็ชื่นชมซาบซึ้ง ตื้นตัน ถ้าผิดหวังก็จะแค้นใจ น้อยใจในวาสนาของตน ความรู้สึกนี้จะรุนแรงผิดธรรมดา บางครั้งก็อาจจะออกไปในรูปที่ว่าเป็นเพราะตัวเองผิด บางคนจึงอาจฆ่าตัวตายได้ถ้าเกิดผิดหวังในบางเรื่อง เช่น ความรัก การสอบไล่ตก หรือถูกพ่อแม่ดูว่ากล่าว เป็นต้น

(13) ต้องการมีอนาคต ต้องการมีความสำเร็จ เป็นวัยที่อยากรับผิดชอบ อยากพึ่งตัวเอง ผันถึงจุดหมายในอนาคต เช่น อยากเป็นหมอ วิศวกร นักปกครอง อาจารย์ สถาปนิก เศรษฐกร นักเคมี เป็นต้น

2.2.2.2 การตอบสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่น

วัยรุ่นหนุ่มสาวต้องการให้สังคมยอมรับและเข้าใจเขาบ้าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ผู้ใหญ่ควรจะทำความเข้าใจเพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพและความเข้าใจอันดีต่อกันของทั้งสองวัย เป็นการช่วยลดปัญหาช่องว่างระหว่างวัย และยังเป็น การช่วยหนุ่มสาวได้พัฒนาความคิด ความสามารถและอุดมการณ์ไปในทางที่ถูกต้อง ซึ่งผู้ใหญ่อาจจะช่วยในรูป

(1) การยอมรับเป็นการยอมรับความคิดเห็นที่เป็นเหตุเป็นผลหรือมีประโยชน์หรืออภิปราย นอกจากนี้ยังควรรับความจริงที่เสนอขึ้นมาและได้อย่างมีเหตุผล

(2) การเข้าใกล้กลุ่มยอมให้พบปะสังสรรค์กับเพื่อนหรือกลุ่มตามควรถ้าไม่เป็นการชักนำไปในทางเสียหาย โดยไม่เข้มงวดนักมีการยืดหยุ่นบ้างตามควร

(3) เรื่องเพศและเรื่องคนต่างเพศไม่ควรปิดบังเรื่องเพศควรสอนความรู้เรื่องเพศตามความเป็นจริง ให้เห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา โดยไม่ใช่เป็นการสอนแบบขั้วๆ ส่วนเรื่องเพื่อนต่างเพศก็ยอมให้คบหาสมาคม ถ้าไม่เป็นการเสียหายอะไร อย่างน้อยหนุ่มสาวจะได้รู้จักกับคนที่ต่างไปจากตน ดีกว่าให้ไปช่อนเร้นลับหลังผู้ใหญ่

(4) การให้คำแนะนำที่ถูกต้องคือ ยังเป็นวัยที่ต้องการความเห็นอกเห็นใจ กำลังใจ

การช่วยเหลือและการแนะนำที่ถูกต้องจากผู้ใหญ่การแนะนำอาจจะทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็สอนด้วยวาจา ทางอ้อมก็เป็นแบบอย่างที่ดี

(5) ให้เสรีภาพตามควรแก่วัย ไม่ควรปล่อยจนเหลือล้น ซึ่งเป็นการทำลายวัยรุนแรง ในขณะที่เด็วกันก็ไม่จำกัดจนเกินไป

(6) ให้อำนาจสิทธิและหน้าที่ โดยให้รู้ว่าสิ่งใดที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และ สิ่งใดที่เป็นส่วนที่พึงมีพึงได้

(7) สร้างความซื่อสัตย์ อบรมสั่งสอนทำตัวอย่างให้เห็น ยกย่องคนซื่อสัตย์ ให้ปรากฏให้เหมือนกับคำที่ว่า ทำดีได้ดี

(8) สร้างระเบียบวินัย ให้อำนาจสิทธิและหน้าที่อันชอบ โดยชักจูงให้ปฏิบัติในทาง ที่ถูกต้องรู้จักกฎเกณฑ์ รู้จักว่าอะไรควรอะไรไม่ควร โดยถ้าใครมีระเบียบวินัยดีก็ยกย่องชมเชย ส่วนผู้ใดไม่ทำตามระเบียบวินัยก็ควรหาทางแก้ไขระเบียบวินัยเป็นสิ่งจำเป็นช่วยทำให้คนไม่ทำตาม ความพอใจของคนโดยไม่มีขอบเขต เพราะเป็นการสอนให้คนรู้จักทำอะไรเพื่อส่วนรวม นอกจากนี้ ยังมีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลด้วย เช่น มีคนเป็นจำนวนมากต้องตื่นแต่เช้าไม่ว่าอยากตื่นหรือไม่ก็ตาม เพราะเขาฝึกจนเป็นนิสัยแล้ว หรือเวลาไปซื้อตั๋วหนัง เราก็มักจะเข้าแถว ใครมาก่อนก็ได้ ก่อนเป็นต้น

(9) การเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้วัยรุ่นเกิดความศรัทธาและยึดถือเป็นแนวในการ ปฏิบัติ เพราะเด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ถ้าผู้ใหญ่ในวันนี้ ก็จะช่วยให้วัยรุ่นได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า

(10) ปลุกฝังการช่วยตัวเอง ผู้ใหญ่ควรจะช่วยในสิ่งที่ควรช่วย โดยการแนะนำ ทางในบางสิ่งบางอย่างที่วัยรุ่นสามารถทำได้ เพื่อเป็นการสอนให้รู้จักช่วยตัวเองหรือรับผิดชอบ ตัวเองในวันข้างหน้า

(11) ส่งเสริมให้ใช้สติปัญญา ความสามารถอย่างถูกต้อง โดยไม่ยอมให้ตกเป็น เครื่องมือของผู้ต้องการแสวงหาประโยชน์ เป็นการใช้พลังที่มีอยู่ในทางที่ถูกที่ควร

(12) สอนให้อำนาจหลักการประหยัด โดยการให้ใช้เงินหรือทรัพยากรในทางที่ก่อให้เกิด ประโยชน์หรือเหมาะสม ไม่ส่งเสริมให้นิยมความฟุ้งเฟ้อ หรือเห่อเหิม อันจะเป็นผลเสียต่อ ตัวเองและชาติในที่สุดถ้าผู้ใหญ่สามารถเข้าใจความต้องการของวัยรุ่นบ้างด้วยการตอบสนองความ ต้องการที่จำเป็นอย่างมีเหตุมีผลแล้ว ผู้ใหญ่ก็สามารถใช้พลังของวัยรุ่นในทางที่สร้างสรรค์ เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อวัยรุ่นต่อสังคมและต่อชาติโดยส่วนรวม

2.2.3 พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นระยะแห่งวิกฤติกาลของพัฒนาการมนุษย์ ทั้งทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ ทางด้านสังคมและสติปัญญา เป็นระยะที่วัยเด็กกำลังจะหมดไปและเริ่มเข้าสู่ความมีวุฒิภาวะ ซึ่ง ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ต่อไป บุคคลดังกล่าวนี้อยู่ในเวลาที่กำลังเรียน เลียน และทดลองบทบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อจะเป็นผู้ใหญ่ในแง่ต่าง ๆ ความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปต่าง ๆ ที่เด็กได้คิดนึก รู้สึกพบเห็น ประสบการณ์ และสัมพันธ์ภาพที่มีกับบุคคลร่วมวัย -ต่างวัย ต่างเพศ เป็นรากฐานของความสนใจ ความมุ่งหมายในชีวิต อาชีพ ลักษณะของเพื่อน ลักษณะของคู่ครอง ความผูกพันในชีวิตกับผู้ใหญ่ เมื่อเด็กตั้งใจหรือตัดสินใจปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือแม้หลวมตัวทำผิดพลาดไปโดยไม่ยังคิดบาง เรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขให้เหมือนเดิมได้อีก พัฒนาการแง่ต่าง ๆ ของเด็กในวัยนี้มีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อกันและกันเหมือนในวัยอื่นๆ (เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์. 2528 : 25) สุรางค์ โคว์ตระกูล (2533 : 15), ปรีชา วิหคโต (2532 : 32), ศรีเรือน แก้วกัจจาล (2530 : 14), เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒนา (2528 : 108), Crook และ Stein (1991 : 76) กล่าวถึงพัฒนาการของวัยรุ่นไว้ และสรุปได้ว่า พัฒนาการที่สำคัญของวัยรุ่นคือ

1. พัฒนาการทางร่างกาย

พัฒนาการของวัยรุ่นที่เห็นชัดเจน คือการเจริญเติบโตของร่างกาย โดยมีอัตราการเพิ่มของส่วนสูงและน้ำหนักเป็นไปอย่างรวดเร็วมากมา (growth spurt) ในช่วงหนึ่งของวัยรุ่น หรือที่เรียกว่าวัยแรกรุ่น (puberty) วัยรุ่นหญิงจะเริ่มพัฒนาเร็วกว่าวัยรุ่นชายประมาณ 2 ปีครึ่ง ในวัยรุ่นไทยหญิงจะเริ่มในช่วง 10-12 ปี และชายในช่วง 12-14 ปี ส่วนสูงและน้ำหนักจะเพิ่มแบบพุ่งขึ้น ช่วงนี้ร่างกายของเด็กไม่ได้สัดส่วน เด็กรู้สึกอึดอัด อ่อนไหวง่ายเกี่ยวกับสัดส่วน อวัยวะต่างๆ ของร่างกาย การทำงานของกล้ามเนื้อเกี่ยวกับประสาทสัมผัสของเด็กยังไม่เข้ารูปเข้ารอย อวัยวะภายใน เช่น หัวใจจะเพิ่มขนาดประมาณ 2 เท่า ปอดขยายใหญ่ขึ้น สมองพัฒนาจนมีขนาดประมาณ 95% ของผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเพศ (secondary sex characteristics) วัยรุ่นชายจะมีน้ำอสุจิ มีกล้ามเนื้อเป็นมัด เสียงห้าว มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดอวัยวะเพศ วัยรุ่นหญิงจะเริ่มมีรอบเดือน (menarche) มีเต้านมโต สะโพกขยาย เสียงเล็กแหลม เริ่มมีขนในที่ลับทั้ง 2 เพศ มีขนรักแร้ แขนขา และมีหนวดเคราในวัยรุ่นชาย การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากมา (growth spurt) นี้จะใช้เวลาประมาณ 4 ปี ส่วนสูงและน้ำหนักจะเริ่มคงที่ แต่การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเพศจะพัฒนาต่อไปอย่างสม่ำเสมอจนสมบูรณ์ ปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายได้แก่ ฮอรโมนในร่างกาย ยีนส์ และอาหาร

2. พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญาของวัยรุ่นจะเริ่มมีความสามารถในการเรียนรู้และแก้ปัญหาในขั้นของการรู้คิดถูกระบบ (formal operation) ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget โดยเริ่มพัฒนาจากระดับ concrete ไปสู่ formal รู้จักรวบรวม แยกแยะ และเปรียบเทียบ สามารถสร้างสมมติฐาน และทดสอบสมมติฐานได้อย่างเป็นระบบ โดยในระยะแรกๆ จะขาดความระมัดระวังในการทดสอบสมมติฐาน และการแยกแยะแต่จะเริ่มใช้ความคิดในลักษณะรูปแบบเพิ่มมากขึ้นจนสามารถพัฒนาเป็นการคิดแบบ hypothetic-deductive ซึ่งเป็นลักษณะการคิดทางวิธีของ

วิทยาศาสตร์ รู้จักหาเหตุผล ตั้งเงื่อนไข ความเป็นไปได้ และโอกาสในการแก้ปัญหาในหลายๆ ทาง วัยรุ่นจะรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ (criticism) และจะมีความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจและเหตุผลของผู้อื่น แต่เขามักจะไม่ค่อยขอคทนต่อผู้อื่นวัยรุ่นจะรู้สึกชิงชังกับคำสั่งบังคับคำสั่งให้เชื่อและต้องคล้อยตาม เด็กในวัยนี้จะชอบการเรียนรู้และทดลองด้วยตนเอง การพัฒนาทางสติปัญญาของนักเรียนวัยรุ่นไทย มีลักษณะเช่นเดียวกับเด็กชายอื่นแต่นักเรียนวัยรุ่นไทยทั้งในเมืองและชนบทมีพัฒนาการทางสติปัญญาถึงระดับการรู้คิดถูกระบบเมื่ออายุประมาณ 16 ปี ปัจจัยร่วมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนวัยรุ่นมี 4 ประการคือ วุฒิภาวะ ประสบการณ์ การสืบทอดทางสังคม และการสร้างภาวะสมดุลภายในความคิด

3. พัฒนาการทางอารมณ์

อารมณ์ของวัยรุ่นมีลักษณะที่แตกต่าง จากลักษณะอารมณ์ของเด็ก อารมณ์ของวัยรุ่นจะรุนแรงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วัยนี้ได้ชื่อว่า พายุบูแคม (storm and stress) หมายถึง การมีอารมณ์รุนแรง อารมณ์แปรปรวนง่าย อารมณ์ที่เกิดขึ้นวัยรุ่นมีทุกประเภท เช่น อารมณ์ รัก ชอบ โกรธ อิจฉา ริษยา โธ่อด ถือดี ทิฐิ อ่อนไหว วุ่นวายใจ ลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นมีลักษณะที่ปรากฏเด่นชัดในรูปของความไม่คงที่ ผันแปรรวดเร็ว อารมณ์ค้าง และการขาดการควบคุม แสดงออกอย่างเปิดเผย รุนแรงและไม่ยั้งคิด เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอารมณ์ของวัยรุ่น

4. พัฒนาการทางสังคม

เมื่อเข้าสู่วัยวัยรุ่นจะมีแนวโน้มไปในทางคบเพื่อนเป็นกลุ่มสังคมวัยรุ่นเป็นกลุ่มของเพื่อนร่วมวัย ประกอบด้วยเพื่อนทั้ง 2 เพศ มีเหตุผลในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น เป็นวัยที่กลุ่มมีอิทธิพลต่อเขามากวัยรุ่นจะใช้วิธีการต่างๆ เพื่อที่จะได้ทำให้เกิดความเข้าใจในหมู่วัยรุ่นด้วยกัน ลักษณะพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัยรุ่นก็คือการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนเพื่อการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง มีพฤติกรรมการแสวงหาความเป็นอิสระ ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งเป็นสาเหตุในการสร้างการยอมรับจากกลุ่มแสวงหาแบบแผนที่เหมาะสมอันทำให้เกิดความพึงพอใจ ในช่วงตอนปลายของวัยรุ่นจะรู้จักเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้อง มีความสนใจและบุคลิกภาพที่คล้ายกัน และใช้เวลาในการคบเพื่อนต่างเพศเพิ่มขึ้น มีความสนใจและบุคลิกภาพที่คล้ายกัน และใช้เวลาในการคบเพื่อนต่างเพศเพิ่มขึ้นอันเป็นการแสดงบทบาททางเพศปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ครอบครัว สถาบันการศึกษา และสังคม

5. พัฒนาการทางบุคลิกภาพ

เด็กในวัยรุ่นจะอยากรู้ว่าตนคือใครวัยรุ่นจึงเป็นวัยของการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง(identity) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคลิกภาพพื้นฐานที่สำคัญของพัฒนาการบุคลิกภาพ เริ่มมีการแต่ย์เด็ก เป็นบุคลิกภาพทั้งทางกาย สติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคม เนื่องจากวัยรุ่นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ชีวิตอยู่ระหว่างความเป็นเด็กกับผู้ใหญ่ ดังนั้นวัยรุ่นจึงอยู่ในภาวะสับสน การสร้างเอกลักษณ์ของตนในวัยรุ่นจึงเป็นภาวะที่สำคัญต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพ วัยรุ่นจะค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองเพื่อให้รู้ว่าตนเป็นคนเช่นไร มีความสามารถอย่างไร และจะดำเนินชีวิตไปในทิศทางใด หากวัยรุ่นผ่านขั้นตอนนี้ได้สำเร็จเขาจะมีความมั่นคงในตนเอง ทั้งบทบาทการกระทำ และพร้อมที่จะก้าวสู่พัฒนาการบุคลิกภาพในขั้นต่อไปปัจจัยที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของวัยรุ่น คือ ครอบครัว เพื่อน สถานศึกษาและสังคม

จากพัฒนาการทั้ง 5 ด้านของวัยรุ่นจะประกอบด้วยลักษณะเด่น ๆ ที่สำคัญคือ การแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง การให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน ลักษณะของอารมณ์ที่รุนแรงไม่คงที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ขาดการควบคุม และมีสติปัญญาที่สามารถคิดแบบผู้ใหญ่ได้ คือ คิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ตั้งสมมุติฐานและใช้เหตุผลทดสอบสมมุติฐานนั้นๆ ได้ ชอบการเรียนรู้และทดลองด้วยตนเอง

พัฒนาการของวัยรุ่นยังสามารถแบ่งได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

- (1) ปรารถนาที่จะสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยรุ่นราวเดียวกันทั้งที่เป็นเพศเดียวกันและเป็นเพศตรงข้าม
- (2) มีความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมกับเพศของตนเองและเรียนบทบาทของผู้ใหญ่ทั้งชายหญิง เด็กวัยรุ่นชายจะเรียนบทบาทของผู้ใหญ่ที่เป็นชาย เด็กวัยรุ่นหญิงจะเรียนบทบาทของผู้ใหญ่ที่เป็นหญิง
- (3) สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ต้องการเป็นอิสระ ไม่ต้องการให้ผู้ใหญ่เอาใจใส่ตนเหมือนเมื่อครั้งเป็นเด็ก สามารถช่วยตนเองได้
- (4) มีการเตรียมตัวเพื่อเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญา ตามความสามารถและความถนัดของหน้าที่ของตน
- (5) เตรียมตัวที่จะเป็นพลเมืองดี โดยอาศัยการศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับหน้าที่ของตน
- (6) ขอมรับฟังความคิดเห็นและข้อขัดแย้งของบิดามารดา และเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน
- (7) มีความเข้าใจในคุณค่าและรู้จักเลือกตัดสินใจ เลือกคุณค่าหรือสิ่งที่ตนควรถือเป็นหลักในการดำรงชีวิต
- (8) รู้จักรับผิดชอบในการใช้จ่ายเป็นอย่างดี มีการเตรียมตัวเพื่อการแต่งงานและชีวิตครอบครัว

วัยเด็กตอนกลางและตอนปลายเป็นวัยที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะวัยเด็กตอนปลายเป็นวัยที่จะก้าวไปสู่วัยรุ่น การวางรากฐานของชีวิตให้กับเด็กในวัยนี้ ไม่ว่าจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะพ่อแม่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดการอบรมเลี้ยงดูและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมจึงเป็นเครื่องกำหนดให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่มียุคสภาพต่าง ๆ กัน ถ้าวง รากฐานของชีวิตให้กับเด็กไม่ดีพอหรือการอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้องที่จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นมา กลายเป็นเด็กที่ก่อปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในสังคมได้

เยาวชนเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลางจัดเป็นระยะที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นวัย เชื่อมต่อระหว่างความเป็นผู้ใหญ่เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตเด็กในวัยนี้จึงประสบกับปัญหา ความยุ่งยาก มีปัญหาต่าง ๆ มาก เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ สึกนึกคิดต่าง ๆ เป็นวัยที่มีความคิดอยากเป็นอิสระ มีความคิดพึ่งพาตนเอง มีความท้าทายต่อบุคคล อื่นๆ ให้มีความสนใจแก่เขา รวมทั้งตัวเขาก็พยายามทำความเข้าใจตนเองควบคู่ไปด้วย ผู้ใหญ่หรือ ผู้ที่เคยผ่านวัยรุ่นมาแล้วจึงควรมีส่วนช่วยให้เด็กเหล่านั้นผ่านชีวิตไปได้โดยราบรื่น เพื่อให้พวกเขาได้ เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์เป็นกำลังของชาติสืบต่อไป

เมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นแล้วจะพบว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคมด้วยเช่นกัน เพราะสังคมเองก็ต้องการสมาชิกที่มีคุณภาพ ดังนั้น สังคมก็จึงได้กำหนด ลักษณะของบุคคลที่ต้องการไว้ด้วย ดังเช่น นโยบายและแผนพัฒนา เยาวชนระยะยาวของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เยาวชนที่ชาติต้องการควรมีร่างกาย สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตดี มีการศึกษา อาชีพสุจริต สืบทอด และพัฒนาวัฒนธรรม มีคุณธรรม และมีความรับผิดชอบในการเป็นสมาชิกของสังคม

2.2.4 การใช้เวลาว่างของวัยรุ่น

เนื่องจากวัยรุ่นไม่ชอบเล่นตลอดเวลาเหมือนเด็กเล็กจึงทำให้มีเวลาว่างมากการที่เด็กมี เวลาว่างมากๆ อาจจะทำให้เกิดความวุ่นวายใจได้เด็กจึงอยากจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง และสังคม (เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์. 2528 : 74) แต่ความกดดันที่เกิดจากการทำงานที่โรงเรียน หน้าที่ ภายในบ้าน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนรวมทั้งงานพิเศษในวันหยุดสุดสัปดาห์ทำให้วัยรุ่น ส่วนมากมีเวลาในการพักผ่อนน้อยกว่าในช่วงที่เป็นเด็ก

Geradine (1987 : 100) ได้ให้ความสำคัญของการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นไว้ว่า การเรียนรู้ แบบอย่างในการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นอย่างฉลาดเป็นพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นอย่างหนึ่ง ซึ่ง เริ่มต้นที่ครอบครัวและควรมีผู้ปกครองเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา การไม่ประสบความสำเร็จในการใช้ เวลาว่างอาจจะส่งผลให้เกิดสภาพอารมณ์ที่เรียกว่า ความกระวนกระวายใจ (anxiety) หรือความ เบื่อหน่าย (boredom)และจะนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นการกระทำผิด (delinquent behavior)

ถ้าเราเอ่ยถึงคำว่า “สันทนาการ” ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า recreation แล้ว เราทุกคน ย่อมเข้าใจว่าหมายถึงการทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามด้วยความสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความ เพลิดเพลินเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด เกิดความสุขทางใจ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเอง

และส่วนรวม โดยไม่ยึดเป็นอาชีพ และที่สำคัญคือ ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง

บารุง สุขพรรณ (2524 : 22) กล่าวว่า การใช้เวลาว่างของคนมีต่าง ๆ กัน เช่น ชอบอ่านหนังสือ เล่นกีฬา ฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ ทัศนจร ทำงานอดิเรกอื่น ๆ ซึ่งก็เป็นไปตามความเห็นชอบของแต่ละบุคคล สำหรับเด็กวัยรุ่นนั้น จรินทร์ สกุลถาวร (ม.ป.ป. : 63) กล่าวว่า ความสนใจในกิจกรรมสันทนาการของเด็กวัยรุ่นนั้นเด็กวัยรุ่นจะสนใจในเกมกีฬาต่าง ๆ การแสดงศิลปะ ตลอดจนงานอดิเรกต่างๆ และในการเล่นกีฬาที่ดี การแสดงต่างๆ ก็ดี เด็กวัยรุ่นนี้มักจะเล่นเป็นทีม และมุ่งความสำเร็จของทีมมากกว่าความสำเร็จส่วนบุคคล (ปราณี รามสูตร. 2528 : 62) มีความเห็นเกี่ยวกับสันทนาการนี้ว่า ส่วนหนึ่งจะคาบเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมซึ่งสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลมากต่อความสนใจ (สุชา จันทน์เอม. 2529 : 51) ได้กล่าวถึงความสนใจในการพักผ่อนหย่อนใจ (recreation interests) ของวัยรุ่นไว้ว่าวัยรุ่นเลือกกิจกรรมที่เขาชอบและมีความถนัดมากที่สุด วัยรุ่นบางคนมีแนวโน้มที่จะอยู่เฉยๆ มากกว่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมบันเทิงใด ๆ นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงความสนใจในการพักผ่อนหย่อนใจของวัยรุ่นไว้ 4 ด้าน คือ

(1) ความสนใจในเกมและกีฬา วัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความต้องการเล่นเกม หรือกีฬาเพื่อออกกำลังกายและในขณะเดียวกันก็ได้รับความบันเทิงใจไปด้วยกีฬาที่วัยรุ่นสนใจ เป็นต้นว่าการว่ายน้ำ ว่ายน้ำบาสเกตบอล ฟุตบอล แบดมินตัน เทนนิส สำหรับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น เขามีความพอใจที่จะรวมกลุ่มกับเพื่อน ที่อยู่ในวันต่างไปจากเขา

(2) ความสนใจในการอ่านหนังสือ วัยรุ่นจะนิยมอ่านหนังสือตลกขบขันน้อยกว่าในวัยเด็ก วัยรุ่นชายจะชอบหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์ และการประดิษฐ์เครื่องมือใหม่ๆ ส่วนวัยรุ่นหญิงจะชอบอ่านหนังสือประเภทเพื่อน โรแมนติก และชอบอ่านหนังสือประเทณิตยสารมากกว่าตำรา

(3) ความสนใจในการดูภาพยนตร์ ภาพยนตร์ที่วัยรุ่นสนใจมักจะเป็นประเภทโรแมนติก การผจญภัย เรื่องตลกขบขัน เพศศึกษาและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัยรุ่นหญิงทั่วไปชอบภาพยนตร์เกี่ยวกับความรัก ส่วนวัยรุ่นชายจะชอบเรื่องการผจญภัย เรื่องลึกลับ และเรื่องตลก การดูภาพยนตร์นับว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างความบันเทิงใจให้กับวัยรุ่นมาก ไม่ว่าเขาจะไปดูกับเพื่อนหรือคนเดียวก็ตาม เพราะจะทำให้เขาหลีกเลี่ยงจากความยุ่งเหยิงในชีวิตได้อย่างน่าพอใจ นอกจากนี้ลักษณะของผู้แสดงภาพยนตร์จะมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงจะพยายามเลียนแบบการแต่งกาย ทรงผม การพูด การแสดงออกของดารานักแสดงที่เขาชื่นชอบ รวมทั้งติดตามเรื่องราวของดารานักแสดงจากหนังสือ นิตยสาร ภาพยนตร์ต่างๆ ด้วย

(4) ความสนใจในการฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ วิทยุและโทรทัศน์ เป็นที่นิยมของวัยรุ่นมากเพราะไม่ว่าจะเป็นครอบครัวธรรมดา หรือฐานะยากจนก็ตามจะต้องมีวิทยุหรือโทรทัศน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างทำให้วัยรุ่นสามารถหาความสุขได้ภายในบ้านโดยไม่จำเป็นต้องออกไปดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพยนตร์นอกบ้าน วิทยุส่วนมากจะใช้เวลาประมาณ 1-3 ชั่วโมงต่อวัน หรือมากกว่านั้นในการหาความสำราญหรือพักผ่อนอยู่กับบ้าน เขาสามารถฟังวิทยุไปด้วยขณะที่เขากำลังอ่านหนังสือเรียนหรือทำการบ้าน โดยอ้างว่ามันช่วยให้เขามีสมาธิดีขึ้น วิทยุบางคนจะมีความสนใจในรายการเพลงยอดนิยมและเดินรำไปด้วยขณะฟังเพลง สำหรับรายการโทรทัศน์ที่วิทยุสนใจ คือการแสดงล้อเลียนสังคม ในหมู่วิทยุผู้ชายจะสนใจเรื่องลึกลับ อาชญากรรม และเรื่องสืบสวนสอบสวนที่ต้องใช้ความคิด นอกจากนี้วิทยุยังชอบฟังกลางวัน เพราะในความฝันของเขาจะนำความพอใจมาสู่แต่ละบุคคล เขาสามารถจะกลายเป็นบุคคลที่เขาอยากจะเป็นในชีวิตจริงเช่น นักฟุตบอล นักเรียนที่เก่งที่สุดในชั้นนักเดินรำ เป็นต้น ซึ่งการฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ของวิทยุก็มีอิทธิพลทำให้เขาฟังกลางวันบ่อย ๆ

ในการศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 21) ได้รายงานผลการวิจัยของ ดวงใจ สิทธิชูชัย ซึ่งได้ทำการศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมตอนต้นในปี พ.ศ.2521และผลการวิจัยของ โกเมศ จันทร์เกษ ซึ่งได้ศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ว่า นักเรียนเลือกใช้เวลาว่างในด้านต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้คือ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ชมภาพยนตร์ เล่นดนตรี หารายได้พิเศษ และทัศนศึกษา นอกจากนั้น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2524 : 7-37) ก็ได้สรุปสภาพปัญหาการพัฒนาค้นคว้าด้านสังคมและบุคลิกภาพและค่านิยมของเยาวชนไทย ซึ่งเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างไว้ว่า “เยาวชนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการฟังวิทยุและดูโทรทัศน์เป็นสำคัญยังขาดการพัฒนาความสนใจด้านกีฬาและศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ในรูปงานอดิเรก”

2.3 กรมอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค

2.3.1 กรมอาชีวศึกษา

ได้มีผู้ให้คำนิยามของกรมอาชีวศึกษาไว้หลายท่าน เช่น Carter V. Good (1959 : 603) กล่าวว่าอาชีวศึกษาเป็น โปรแกรมการศึกษาในระดับต่ำกว่าวิทยาลัย โปรแกรมหนึ่งที่จะเตรียมผู้เรียนเข้าสู่การเลือกอาชีพ หรือเพื่อเป็นการยกระดับแรงงานลูกจ้าง ในด้านช่าง และอุตสาหกรรม สาธารณสุข เกษตรกรรม ธุรกิจ และคหกรรม และว่า vocational and technical education มีความมุ่งหมายที่จะฝึกนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งต้องใช้ความรู้ทางด้านเทคนิค และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

Chester W. Harris (1960 : 1555) ได้กล่าวถึงลักษณะของอาชีวศึกษาไว้ว่า อาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพตามความพอใจของแต่ละบุคคล และเพื่อสนองความต้องการของสังคม อาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อความชำนาญพิเศษ แยกจากสามัญศึกษา สมาคมอาชีวศึกษาอเมริกัน ได้จัดอาชีวศึกษาในฐานะการศึกษาในรูปแบบที่จะพัฒนาทักษะความสามารถ ความเข้าใจทัศนคติ กิจนิสัยในการทำงาน และความต้องการใช้ประโยชน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในโครงการศึกษา ฉบับ พ.ศ. 2441 ดังข้อความตอนหนึ่งที่ระบุว่า ชนิดของการเล่าเรียนพิเศษนั้นเป็นการเล่าเรียนเฉพาะสิ่ง หรือรู้เฉพาะอย่างให้ชำนาญดี เป็นต้นว่าฝึกผู้เป็นอาจารย์ ผู้รับราชการพลเรือน ผู้รังวัดทำแผนที่ ศึกษาศิลปะ กฎหมาย แพทย์ ศึกษาในการช่างหัตถกรรม ต้นกล อินเขอร์เนีย เรียนการเพาะปลูก และความรู้พิเศษอื่น ๆ โดยให้กำหนดอายุของผู้เรียน และจัดตั้งโรงเรียนขึ้นตามสาขาวิชานั้น ๆ เป็นโรงเรียนพิเศษการอาชีวศึกษา ได้พัฒนามาชัดเจนขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2482 เมื่อมีกรมวิชาการซึ่งทำหน้าที่จัดการศึกษาสายอาชีพ และให้กองอาชีวศึกษาจัดการเรื่องนี้โดยตรง ระยะนั้นมีโรงเรียนอาชีวศึกษาดังขึ้นหลายประเภท อาทิ โรงเรียนช่างกล โรงเรียนช่างตัดเย็บเสื้อผ้า โรงเรียนช่างไม้ โรงเรียนช่างเย็บหนัง โรงเรียนช่างทอผ้า โรงเรียนเกษตรกรรม โรงเรียนประเภทพาณิชยการ โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม โรงเรียนช่างโลหะ เป็นต้น ต่อมากรมวิชาการได้เปลี่ยนชื่อเป็นกรมอาชีวศึกษา เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2484 นับแต่นั้นมากิจการการอาชีวศึกษาก็ได้พัฒนาจนสามารถเป็นหน่วยงานหลักของประเทศในการผลิตกำลังคนตอบสนองความต้องการของสังคมได้กว้างขวางทั่วประเทศขึ้นและหลากหลายในสาขาวิชาชีพจนเห็นได้ชัดเจนในปัจจุบัน

สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปโดยมีการพัฒนาใน รูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางด้านสภาพความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในเวลานับตั้งแต่สงครามโลก ครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ปัจจุบันนี้มีผู้เรียนอาชีวศึกษา หลักสูตรปกติประมาณ 531,319 และหลักสูตรระยะสั้นประมาณ 240,701 คนในปี พ.ศ.2540 ในสาขาต่าง ๆ ที่สถานศึกษา 413 แห่งระดับวิทยาลัย และศูนย์ฝึกวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษาใน ส่วนนี้ได้เน้นการผลิตใน 5 สาขาหลักคือ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม ผู้เรียนทั้งหลักสูตรปกติ และหลักสูตรระยะสั้นสามารถ เป็นแรงงาน ที่มีคุณภาพ เข้าสู่การทำงานในภาคเกษตรกรรม (agriculture) ภาคอุตสาหกรรม (industry) และภาคบริการ (services) ของประเทศได้เป็นอย่างดี โดยมีอัตราผู้มีงานทำแล้ว หลังจากจบการศึกษาแล้วเป็นอัตราสูงมาก นอกจากนี้ผู้ได้รับการฝึกฝนส่วนหนึ่งสามารถทำงานในต่างประเทศและได้รับการยอมรับในด้านทักษะฝีมือ และเจตคติในการทำงานเป็นอย่างมากด้วย สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อพิจารณา ด้านอุตสาหกรรม รัฐบาลปัจจุบันและรัฐบาลในอดีต ในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมาพยายาม จัดสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตโดยใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีทันสมัยมาช่วยทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ คุณภาพ และลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศที่ใช้เทคโนโลยีสูง โดยมุ่งหวังให้ประเทศไทยมีโอกาสต่อไปเป็นประเทศในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ของเอเชีย (asian newly industrialized countries : asian NICs) ซึ่งแนวทางนี้ช่วยทำให้สิ่งผลิตหรือ วัตถุดิบมีมูลค่าเพิ่ม (value added) ช่วยให้ผู้คนมีงานทำและมีรายได้เพิ่มแต่ผลกระทบของการเป็น ประเทศอุตสาหกรรม หากดำเนินการไม่รอบคอบ และเตรียมคนไม่พร้อมอาจจะเกิดภาวะการแบ่งกลุ่ม latin NICs ได้ กล่าวคือการพัฒนาคนไม่เทียบทันกับเครื่องมือเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่นำไปใช้ทำให้ขาดโอกาสที่จะพัฒนา เทคโนโลยีเอง และทำให้ต้องเป็นผู้ซื้อเทคโนโลยี รวมทั้งทำให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศต้องเสียเงินตรามาก ผู้คนส่วนหนึ่งอาจ เกิดความเครียด มีงานทำแต่หาความสุขมิได้ นอกจากนั้นยังเกิดภาวะมลพิษต่าง ๆ เช่น อากาศเสีย (air pollution) น้ำเน่าเสีย (water pollution) เสียงดังรบกวนความเป็นอยู่ (noise pollution) หากลดเลขการควบคุมในเรื่องนี้ รวมทั้งการทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติทำให้ ธรรมชาติขาดสมดุล ภาวการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นบ้างแล้ว และคงจะทวีความรุนแรงขึ้น หากผู้ลงทุนและผู้ทำงานในสถานประกอบการ โดยเฉพาะทางด้านอุตสาหกรรมขาดความรู้ สึกเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (public-minded) มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ด้วยเกษตรกรรม (รวมทั้งการประมง) รัฐบาลในช่วง เวลา 10 ปี ที่ผ่านมานี้เช่นกัน พยายามเพิ่มผลผลิตทางเกษตร โดยกระบวนการทางธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้ปุ๋ยเคมีที่ก่อผลเสียในระยะยาว นอกจากนั้นยังพยายามส่งเสริมระบบไร่-นา-สวนผสม (mixed farming) โดยมีการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปด้วย ซึ่งนอกจากจะพอเลี้ยงตนเองได้แล้ว เกษตรกรยังสามารถมีผลผลิตเหลือ จำหน่ายหาทุนมาพัฒนากิจการของตนเองต่อไปด้วย นอกจากนี้รัฐยังไม่พยายามให้ข่าวสาร เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ในส่วนนี้เราต้องการเกษตรกร รวมทั้งชาวประมงที่ทันสมัย และมีความสามารถในเชิงวิเคราะห์ข่าวสาร พอสสมควร ด้านบริการ ในกิจการบริการจะแยกเป็น 2 ระดับ คือ การบริการระดับสูงเช่น กิจการขนส่งและซื้อขายระหว่างประเทศการเดินทางเรือ การบิน ธุรกิจ โรงแรม ธุรกิจธนาคาร การจัดการที่อยู่อาศัยที่ลงทุนมาก เป็นต้น กิจการเหล่านี้ใช้เทคโนโลยีสูงประกอบด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องข่ายดาวเทียม บุคลากรผู้จะทำงานนี้ได้เหมาะสม ต้องมีความรู้และได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี อีกบริการหนึ่งคือ บริการธรรมดาอันได้แก่ ธุรกิจซื้อขายย่อย บริการ การซ่อมสร้างรายย่อย ร้านอาหาร ดัดเย็บเสื้อผ้า ฯลฯ กิจการเหล่านี้ผู้ประกอบการไม่ต้องได้รับการฝึกฝน อบรมมากแต่ก็จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานพอสสมควร

ลักษณะการประกอบอาชีพจะเปลี่ยนแปลงไป โดยจะมีผู้เข้ามาประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการมากขึ้น ภาคเกษตรกรรมจะลดลง รวมทั้งเมื่อคำนึงถึงพื้นที่ทำกินที่มีจำกัดกับจำนวนประชากรที่จะเกิดเพิ่มขึ้น การจัดการเรียนการสอนด้านการอาชีพคงต้องปรับเปลี่ยน ให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงนี้ มิฉะนั้นจะเกิดภาวะผลิตคนไม่สอดคล้องกับงานอาชีพ (mismatch) ขึ้นได้

กรมอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดและส่งเสริมการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตร และหลักสูตรระยะสั้น
หลักสูตรพิเศษ

2. ปฏิบัติราชการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โดยอำนาจหน้าที่ดังกล่าวกรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างถึงฝีมือช่างฝีมือและช่างเทคนิคให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการประกอบจัดการศึกษา และ

ฝึกอบรมใน 5 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรมศาสตร์ และศิลปหัตถกรรม

ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. จัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน กรมอาชีวศึกษาดำเนินการจัดหลักสูตรระดับต่างๆ ดังนี้

1.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. และในปีการศึกษา 2536 ได้เริ่มรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษา ในบางสาขาวิชาด้วย โดยเข้าศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) รับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับ ปวส. เข้าศึกษาต่อ 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าปริญญาตรีตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

2. จัดการเรียนการสอนหลักสูตร ปวช. พิเศษ (อศ.กช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ประถมศึกษา) ซึ่งเป็นผู้จบการศึกษามีประสบการณ์ในงานเกษตร 2-3 ปีอายุระหว่าง 15-25 ปี เข้ารับการศึกษานอกระบบเกษตรกรรม อาจกลับไปปฏิบัติงานฟาร์มในไร่นาของตนเอง และกลับมาศึกษาต่อให้ครบจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร ในขณะที่เดียวกันนักศึกษา วิชาสามัญ หลักสูตรเร่งรัดได้รับวุฒิ ม.3 หรือเทียบเท่าจบการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ปัจจุบันดำเนินการสอนในสาขาวิชาเกษตรกรรม

3. จัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการจัดทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อบริการวิชาชีพแก่ชุมชน แบ่งออกเป็นหลักสูตรประเภทต่างๆ คือ

3.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 เข้าศึกษาวิชาชีพ 1 ปี หรือ 1,350 ชั่วโมงหรือ สำเร็จการศึกษาก็จะได้รับประกาศนียบัตร ช่างฝีมือตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

3.2 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น รับสมัครประชาชนทั่วไป หรือผู้สนใจที่สำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างต่ำเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นซึ่งมีระยะเวลาแตกต่างกันหรือเรียกว่าหลักสูตรหลากหลายตามเนื้อหาวิชา เช่น หลักสูตร 45, 75, 100, 120 และ 225 ชั่วโมง ในสาขาวิชา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่าง ๆ เมื่อผ่านการศึกษาแล้วจะได้รับใบสำคัญรับรองความรู้ ความสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

3.3 หลักสูตรเสริมวิชาชีพชั้นมัธยม เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษาและโรงเรียนเอกชน

3.4 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพในงานบริการวิชาการด้านเกษตรกรรม โดยจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นแก่เกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรรมเคลื่อนที่โดยออกไปให้บริการความรู้แก่เกษตรกรในชนบท

2.3.2 วิทยาลัยเทคนิค

เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภายใต้การบริหารของกองวิทยาลัยเทคนิค รับผิดชอบด้านหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพเฉพาะด้าน อย่างมีทักษะ หน้าที่และความรับผิดชอบของกองวิทยาลัยเทคนิคปัจจุบัน

(1) ส่งเสริม พัฒนา กำกับ ดูแล สถานศึกษาที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม

(2) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

วิทยาลัยเทคนิค จัดหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใช้เวลาเรียน 3 ปี , หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ใช้เวลาเรียน 2 ปี และหลักสูตรหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) ใช้เวลาเรียน 3 ปี

โดยแบ่งประเภทวิชาเรียนให้ผู้เรียนมีสิทธิเลือกเรียนตามความถนัดและเหมาะสมดังนี้

(1) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

(2) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

(3) ประเภทวิชาศิลปกรรม

(บุญธรรม จิตต์อนันต์ และ ปัญญา หิรัญรัมย์. 2520 : 90-91)

2.4 สื่อสารมวลชนและรายการโทรทัศน์

2.4.1 ทฤษฎีสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับผู้รับสารและการเปิดรับสื่อมวลชน

การสื่อสารนั้นจัดได้ว่าเป็น ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งในชีวิตมนุษย์นอกเหนือจากปัจจัยที่มีความจำเป็นเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค แม้การสื่อสารจะไม่ได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความเป็นความตายของมนุษย์เหมือนปัจจัยสี่ข้างต้น แต่การจะให้ได้มาซึ่งปัจจัยสี่สิ่งย่อมต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือแน่นอน (ปรมะ สตะเวทิน. 2539 : 1) การสื่อสารมวลชน (mass communication) เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสาร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งมีลักษณะโดยทั่วไปที่แตกต่างจากการสื่อสารรูปแบบอื่น 2 ประการคือ ประการแรก กลุ่มผู้รับสารจะต้องเป็นกลุ่มชนขนาดใหญ่ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่อยู่ในสังคมหรือมีประสบการณ์ร่วมกัน แต่เป็นกลุ่มชนที่มีความหลากหลายและมีลักษณะแตกต่างกันไปไม่จำเป็นต้องเคยรู้จักกันหรือมีประสบการณ์คล้ายคลึงกันมาก่อนประการที่สองสื่อที่ใช้ในการสื่อสารมวลชนจะเป็นประเภทสื่อที่สัมผัสได้ด้วยการมองเห็น (visual transmitter) สื่อที่สัมผัสด้วยการฟัง (audio transmitter) และสื่อที่สัมผัสด้วยการมองเห็นและการฟัง (audio-visual transmitter)(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 359) สื่อมวลชนแต่ละประเภทอาจมีผลในระดับต่าง ๆ กัน เช่น ในสหรัฐอเมริกาสื่อที่มีอิทธิพลหรือผลสูงสุดต่อสังคม ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวิทยุ (พจน์ เขยจรยา และคณะ. 2534 : 49)

ประมะ สตะเวทิน (2529 : 134-141) ได้สรุปแบบจำลองการสื่อสารขั้นพื้นฐานที่สำคัญ 5 แบบ ตามแนวคิดของ Lasswell, Shannon & Weaver, Osgood & Schramm, Berol และ Gerbner และสรุปองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารว่ามี 4 ประการคือ

1. ผู้ส่งสาร (sender)
2. สาร (message)
3. ช่องทางหรือสื่อ (channel of medium)
4. ผู้รับสาร (receivers)

ผู้รับสารนั้นเรียกได้ว่ามีความสำคัญต่อการสื่อสารมีความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการสื่อสาร กล่าวคือ ถ้าไม่มีผู้รับสารกระบวนการสื่อสารจะไม่เกิดขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 289) พจน์ เขยจรยา และคณะ (2530 : 8) กล่าวว่า ผู้รับสารคือผู้รับสารจากบุคคลหนึ่งหรือจากกลุ่มบุคคลหนึ่งเมื่อได้รับสารผู้รับสารจะเกิดการตีความและการตอบสนองจะเกิด โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตามและส่งปฏิกิริยาตอบสนอง (feedback) กลับไปให้ผู้ส่งสารด้วยคุณลักษณะและความหลากหลายในรูปแบบของสื่อ ผู้ส่งสารมีโอกาสเลือกสื่อที่จะใช้ได้มาก แต่เป้าหมายของการเลือกคือเพื่อให้เข้าถึงผู้รับสาร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจในการเปิดรับสื่อของผู้รับสารเป็นสำคัญ ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อตามลักษณะดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 292-293)

1. เลือกสื่อที่สามารถจัดหามาได้
2. เลือกสื่อที่สอดคล้อง ให้ความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ
3. เลือกสื่อที่ตนสะดวก
4. เลือกสื่อตามความเคยชิน
5. ลักษณะเฉพาะของสื่อ

ปรมะ สตะเวทิน (2529 : 117-118) กล่าวถึงการเลือกในการสื่อสารว่าเป็นอุปสรรคของการสื่อสารและการเลือกในการสื่อสาร (selectivity in communication) ประกอบด้วย 4 ลักษณะสรุปได้คือ

1. การเลือกรับหรือการเลือกใช้ (selective exposure) ด้วยความสามารถอันจำกัดในการรับสารจากแหล่งต่าง ๆ เรามักจะเลือกรับหรือเลือกใช้สารจากผู้ส่งสารที่เราพอใจเท่านั้น

2. การเลือกให้ความสนใจ (selective attention) ในกรณีที่มีการสื่อสารมากกว่า อย่างเราจะเลือกรับสารใดสารหนึ่งที่น่าสนใจหรือเราสนใจ

3. การเลือกรับรู้ และการเลือกตีความหมาย (selective perception and interpretation) หลังจากเลือกให้ความสนใจแล้ว เรายังเลือกรับรู้และเลือกตีความสารที่เรารับด้วย และจะเลือกรับรู้และตีความตามประสบการณ์ของเรา โดยปกติ เรามักจะบิดเบือนสารเพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของเรา

4. การเลือกจดจำ (selective retention) นอกจากการเลือกรับรู้และเลือกตีความหมายแล้วยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระเข้าไว้เป็นประสบการณ์เพื่อจะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

การวิจัยการสื่อสารมวลชนในระยะเริ่มแรกผู้วิจัยมุ่งศึกษาผู้รับสารในฐานะเป็นฝ่ายถูกป้อนข่าวสารฝ่ายเดียว แต่ในระยะหลังมีการศึกษาพบว่า ผู้รับสารมิใช่ผู้ถูกกระทำ (passive) หรือถูกป้อนฝ่ายเดียวแต่มีการกระทำ (active) หรือมีบทบาทในลักษณะการเลือกสรรแสวงหาและโต้ตอบข่าวสาร หรือสิ่งเร้าต่างๆที่มีอยู่รอบๆ ตัวในชีวิตประจำวันผู้รับสารในบางครั้งจึงอาจมีลักษณะหัวแข็งหรือไม่ยอมรับข่าวสารง่ายๆ (obstinate audience) โดยเฉพาะในกรณีที่ข่าวสารนั้นขัดแย้งหรือไม่ตรงกับความสนใจหรือความต้องการของผู้รับสาร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. 2529 : 134)

พัชนี เขจรรรยา และคณะ (2534 :132) มีความเห็นว่างานวิจัยเกี่ยวกับ “ผล” หรืออิทธิพลของสื่อที่มีต่อบุคคลนั้น ควรให้ความสนใจลดน้อยลง แต่ควรให้ความสนใจต่องานวิจัยเกี่ยวกับ “การใช้” สื่อของบุคคลให้มากขึ้น โดยชี้ให้เห็นว่า สื่อจะไม่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่ไม่เลือกสื่ออย่างแน่นอนและการเลือกใช้สื่อนั้นก็สืบเนื่องมาจากเหตุทางจิตวิทยา และตามความต้องการทางสังคมและแต่ละบุคคลนั้น ๆ

จากองค์ประกอบดังกล่าวจะเห็นว่าผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกสรรตามความต้องการจำเป็นของบุคคล ซึ่งการเลือกสรรนั้นเป็นอุปสรรคหนึ่งของการสื่อสารดังที่ ปรมะ สตะเวทิน (2530 : 117-118) กล่าวในเรื่องของการเลือกในการสื่อสาร สรุปได้ว่าประกอบด้วย การเลือกรับหรือเลือกใช้ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้ และการเลือกจดจำ

ในการสื่อสารกลุ่มใหญ่หรือการสื่อสารมวลชนซึ่งผู้ส่งสารไม่สามารถควบคุมผู้รับสารได้ ดัง

นั้นในการพิจารณาเรื่องผู้รับสาร เราจึงสามารถแบ่งผู้รับสารออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (ประมะ สตะเวทิน. 2530 : 114)

1. ผู้รับสารที่เป็นเป้าหมาย (intended receivers) ได้แก่ ผู้รับสารที่เป็นเป้าหมายของผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารต้องทำการสื่อสาร ต้องการส่งสารไปยังบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้น ต้องการให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นได้รับสาร ต้องการที่จะมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้น ในทางสื่อสารมวลชนเราเรียกผู้รับสารที่เป็นเป้าหมายว่า target audience

2. ผู้รับสารที่มีไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมาย (unintended receivers) ได้แก่ ผู้รับสารที่ไม่ได้เป็นเป้าหมายของผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารไม่ได้ตั้งใจที่จะส่งสารไปยังบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นได้รับสาร ไม่ต้องการที่จะมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้น หากแต่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นได้รับสารโดยบังเอิญหรือต้องการที่จะรับสารนั่นเอง

สำหรับในการแบ่งประเภทของผู้รับสารนี้ ประมะ สตะเวทิน (2530 : 115) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการแบ่งประเภท กล่าวสรุปได้ว่าเพื่อให้ผู้ส่งสารตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นว่าอาจจะเป็นผลที่ไม่พึงปรารถนา (undesired effect) และเพื่อความถูกต้องในการวิเคราะห์ผลหรืออิทธิพลของการสื่อสารผลที่ไม่พึงปรารถนานั้นอาจเกิดจากการยอมรับข่าวสารโดยไม่เต็มใจดังที่ Atkin อ้างในพีระ จิระโสภณ. (2529 : 639) กล่าวไว้ในเรื่องของแสวงหาข่าวสารว่า “บุคคลจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับ การคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทน (reward value) กับการลงทุนลงแรง (expenditures) และพันธะผูกพัน (liabilities) ที่จะตามมา ถ้าผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่จะได้รับสูงกว่าการลงทุนลงแรง หรือการต้องใช้ความพยายามที่จะรับรู้หรือทำความเข้าใจแล้วบุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น (information seeking) แต่ถ้าผลประโยชน์ที่ได้รับน้อยกว่าการลงทุนลงแรงบุคคลก็อาจจะเฉยเมย ต่อข่าวสารนั้น (information avoidance) ในบางครั้งถ้าหากว่าความพยายามที่จะหลีกเลี่ยง หรือไม่รับข่าวสารต้องลงทุนลงแรงมากกว่าการรับข่าวสารนั้นบุคคลอาจจะต้องยอมรับข่าวสารนั้นทั้ง ๆ ที่ไม่เต็มใจ (information yielding)”

2.4.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน

ในปัจจุบันนี้เป็นยุคของเทคโนโลยีข่าวสาร วิถีชีวิตของคนเราในยุคปัจจุบันได้แปรผันไป ชีวิตของคนเราส่วนใหญ่จะต้องเกี่ยวข้องกับ การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สื่อดังกล่าวได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ สื่อดังกล่าวนี้เราเรียกรวมกันว่า สื่อมวลชน ประมะ สตะเวทิน (2530 : 129) กล่าวถึงความหมายของคำว่า สื่อมวลชน (mass media) ว่ามีความหมายเฉพาะถึงองค์ประกอบแต่เพียงองค์ประกอบเดียวของกระบวนการสื่อสาร คือ สื่อ ลักษณะสื่อมวลชนในกระบวนการของการสื่อสารมวลชน สื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางเพื่อนำเอาสารจากต้นตอไปสู่ประชาชน สารนั้นจะมาจากต้นตอซึ่งมีผู้ร่างไว้แล้ว (อรุณีประภา หอมเศรษฐี. 2530 : 79) หน้าที่ของสื่อมวลชนที่เห็นได้ชัดเจนมีดังนี้ คือ เผยแพร่ข่าว

สาร ให้ความบันเทิงเป็นการหย่อนใจและให้ความสุนทรีย์ ในแง่ที่เป็นสถาบันทางเศรษฐกิจ หน้าที่หลักของสื่อมวลชนคือ การทำกำไรจากการโฆษณาสินค้า (รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 2530 : 196)

บทบาทของสื่อมวลชน ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ในฐานะสถาบันหนึ่งของสภาวะแวดล้อมในสังคมนับวันจะแผ่ขยายออกไป (ปริญญ์ ปราชญานุพร. ม.ป.ป. : 91) สื่อมวลชนแต่ละประเภทอาจมีผลต่อสังคมในระดับต่าง ๆ กัน เช่น ในสหรัฐอเมริกาสื่อที่มีอิทธิพล หรือผลสูงสุดต่อสังคม ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวิทยุ ในระดับกลาง ได้แก่ หนังสือและภาพยนตร์ สื่อทั้งสองประเภทนี้เคยมีอิทธิพลในประเทศดังกล่าวมากในอดีต แต่ในปัจจุบันมิได้มีอิทธิพลสูงเท่าในอดีตและในระดับที่มีอิทธิพลน้อย ได้แก่ สื่อต่างๆ ที่เหลืออยู่อย่างเช่น แผ่นประกาศ จดหมายเวียน และอื่น ๆ (พีชณี เชขจรยา และคณะ. 2534 : 49)

สื่อมวลชนเป็นกิจการที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินชีวิตของคนย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า (ก่อ สวัสดิพานิช. 2534 : 53) ได้เสนอผลการศึกษาผลกระทบของสื่อมวลชน (the impact of the mass media) ของนักสังคมวิทยา ไว้ว่า

1. สื่อมวลชน สามารถทำให้คนเราปฏิเสธต่อต้านหรือเข้าใจผิดต่อข่าวสารที่ส่งมา การกระทำของสื่อมวลชนอาจทำให้เกิดผลในทางตรงข้ามกับเจตนาในการส่งข่าวสารที่เรียกว่า boomerang effect
2. สื่อมวลชนมีผลทำให้เราใช้ชีวิตง่าย และผิวเผินกับสิ่งต่าง ๆ มากเกินไป เราอาจทำอะไร บางอย่างที่มีผลมาจากสื่อมวลชน เช่น เราอาจเลือกซื้อสินค้า เพราะโฆษณา มากกว่า ตัดสินด้วยตนเองหรือจากความเป็นจริง
3. สื่อมวลชนมีผลกระทบมากมาย ถ้าเรารู้จักกับสิ่งนั้นเพียงเล็กน้อยหรือเข้าใจสิ่งเหล่านั้นเพียงเล็กน้อย แต่มันดูเหมือนจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ หรือพฤติกรรมเพียงเล็กน้อยในส่วนที่เราไม่ประสพการณ์ หรือมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ถ้าผู้บริโภคคนหนึ่ง เคยใช้ผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกัน 2 ยี่ห้อ เป็นที่ชัดเจนว่าผู้บริโภคชอบอยู่ยี่ห้อหนึ่งไม่ว่าจะมีโฆษณามากน้อยเพียงใดก็ไม่สามารถเปลี่ยนความคิดของผู้บริโภคนั้นได้
4. สื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติสะท้อนกลับของคนดู ได้มากกว่าผลของตัวเอง เช่น ในสังคมที่ไม่ยอมรับการเท่าเทียมกันของหญิงและชาย และมีกรกระทำที่แสดงออกทางภาพยนตร์หรือรายการโทรทัศน์ หากสื่อมวลชนกระทำการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างรวดเร็ว เพื่อยุติสภาพดังกล่าวสังคมนั้นอาจจะมีการต่อต้าน แต่กรณีนี้มีได้เหมือนกันไปหมดทุกครั้ง
5. สื่อมวลชนดูเหมือนว่าจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมมากกว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรง ประชาชนสามารถหลีกเลี่ยงข่าวสารจากสื่อมวลชนได้ง่ายถ้าไม่เชื่อข่าวสารนั้นๆ ประชาชนจะให้ความสนใจต่อสารและพิจารณาว่าสิ่งใดควรเชื่อ และถ้าเขาไม่เชื่อในครั้งแรกสื่อมวลชนก็จะมีผลกับเขาน้อยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในแง่ทฤษฎีสื่อสารมวลชน สรรค์รวี ภาชาชีวะ และพัฒนาวิ ชูโต (2527 : 85-86) ได้สรุปและรวบรวมทฤษฎีและแนวคิดของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคลซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะการเกิดอิทธิพลของสื่อมวลชนจาก 4 แนวคิด และทฤษฎีที่สำคัญกล่าวโดยสรุปคือ

1. ทฤษฎีการสื่อสารจังหวะเดียว (one-step flow of communication) เป็นแนวคิดที่เห็นว่าบุคคลในฐานะผู้รับสารจะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากสื่อมวลชนและไม่มีการต่อต้านจากผู้รับสาร

2. ทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (two-step flow of communication) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญในเรื่องอิทธิพลของการสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) กล่าวคือสื่อมวลชนโดยตัวเองจะไม่มีอิทธิพลเท่ากับการผ่านสื่อบุคคล (interpersonal channel) ซึ่งได้แก่ ผู้นำความคิด

3. ทฤษฎีการสื่อสารหลายจังหวะ (multi-step flow of communication) เป็นแนวคิดที่กล่าวว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อบุคคล และมีการส่งต่อกันไปเป็นทอดๆ ไม่รู้จักจบสิ้น

4. ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม (the social relationships theory) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มอ้างอิง (reference group) และความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้รับสาร การรับข่าวสารจะทำให้ผู้รับสารตระหนักในข่าวสารมากกว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม กลุ่มอ้างอิง เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ครู หรือญาติพี่น้อง มีอิทธิพลในการเป็นผู้นำความคิดและทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

McComb และ Becker (1979 : 174) ได้กล่าวไว้ในเรื่องการใช้สื่อเพื่อสนองความพอใจและความต้องการว่า บุคคลให้สื่อเพื่อสนองความต้องการของตนเองในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (surveillance) โดยการติดตามและสังเกตการณ์ความเคลื่อนไหวต่างๆ จากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ ให้ทันสมัย และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ควรจะรู้

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (decision) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยการเปิดรับสื่อมวลชนจะทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะ หรือเหตุการณ์รอบๆ ตัวได้

3. เพื่อต้องการข้อมูลในการพูดคุย หรือสนทนา (discussion) การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้พูดคุย หรือสนทนากับผู้อื่น

4. เพื่อต้องการมีส่วนร่วม (participating) ในเหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้น

5. เพื่อเสริมความเห็น หรือสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้ทำไปแล้ว (reinforcement)

6. เพื่อความบันเทิง (entertainment) เพื่อความเพลิดเพลิน รวมทั้งผ่อนคลายอารมณ์

ส่วน Blumler ได้จำแนกความพึงพอใจของผู้รับสารจากการเปิดรับสารออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ความเพลิดเพลิน (diversion) ซึ่งจะออกมาในรูปแบบของการใช้สื่อเพื่อหลบหนีปัญหาเพื่อหลีกเลี่ยงงานประจำ และเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

2. มนุษยสัมพันธ์ (personal relation) เช่น การใช้สื่อเพื่อให้มีเรื่องราวไปพูดคุยกับผู้อื่น หรือเพื่อให้มีโอกาสอยู่ร่วมกับครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคล (personal identity) ได้แก่ การอ้างอิงบุคคล การค้นหาความจริง และเพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นแรงเสริมย้ำความเชื่อของตน

4. รู้เหตุการณ์ (surveillance)

ซึ่งจากแนวคิดที่นักวิชาการได้เสนอไว้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนของปัจเจกบุคคลนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้ (ทวิศักดิ์ จันทร์ลอย. 2537 : 21-23)

1. เพื่อแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เราได้รับข้อมูลมากมายจากสื่อมวลชน และได้ข่าวสารข้อมูลเหล่านั้นในการดำเนินชีวิต เราอาจค้นหาข่าวสารบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ในขณะที่เดียวกันบางครั้งข่าวสารบางอย่างก็ได้มาโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่ประโยชน์ที่ได้รับจากข่าวสารเหล่านั้นก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เราได้ใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

- ชี้นำพฤติกรรม เราสามารถใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมาช่วยชี้แนะ และช่วยเรตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

- ชี้นำความเข้าใจ สื่อมวลชนมีส่วนทำให้เราสามารถเข้าใจในโลกรอบตัวเราได้มากขึ้นจากการผสมผสานของข้อมูลอย่างละนิดอย่างละหน่อยที่ได้รับจากสื่อมวลชนรอบๆ ตัว และเชื่อกันว่าหากเราสามารถเข้าใจในโลกได้อย่างมีเหตุผลแล้ว เราก็จะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

2. เพื่อพัฒนาทางด้านการคิดของตนเอง นอกจากสื่อมวลชนทำให้เราเข้าใจโลกแล้ว สื่อมวลชนยังทำให้เราเข้าใจตัวเองอีกด้วยด้วยข่าวสารจากสื่อมวลชนประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นๆ ที่มีต่อตัวเรา เป็นวัตถุดิบที่นำมาพัฒนาความคิดของตนเองว่า เราคือใคร ซึ่งหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะช่วยพัฒนาความคิดของตัวเรามี 3 ทาง คือ

- การค้นหาความจริง เป็นการค้นหาความจริงในตัวเองผ่านสื่อมวลชน เป็นการพัฒนาเกี่ยวกับตัวเองและชีวิตความเป็นอยู่ เราจะดูและอ่านเรื่องเกี่ยวกับบุคคลที่คล้ายตัวเราเอง ว่าในสถานการณ์หนึ่งๆ เขาปฏิบัติตัวอย่างไร และถูกปฏิบัติตอบจากผู้อื่นอย่างไร ทำให้เราเกิดความคิดถึงความสัมพันธ์ที่ตัวเองมีต่อบุคคลอื่น ว่ามันควรมีลักษณะอย่างไร

- ช่วยเปรียบเทียบความแตกต่าง สื่อมวลชนมีหน้าที่โดยตรงในการช่วยพัฒนาด้านเสริมความคิด และความเชื่อมั่นให้กับบุคคลอีกด้วย

- ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาชีพ โดยการให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์สำหรับงานอาชีพต่างๆ เช่น ชาวนาใช้ประโยชน์จากรายการพยากรณ์อากาศ หรือบ่อยครั้งที่อาจารย์ตัดบทความที่พบในหนังสือพิมพ์ นิตยสารต่างๆ หรือจดจำสิ่งที่ได้จากรายการโทรทัศน์ มาใช้ประกอบในชั้นเรียน

3. เพื่อช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สื่อมวลชนเป็นตัวทำให้เปิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยเนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอจะถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นหัวข้อในการสนทนาได้เป็นอย่างดี แต่ส่วนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหญ่เรามักจะได้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาอย่างไม่รู้ตัว เนื่องจากเรามักใช้สื่อมวลชนเป็นประจำตามปกติ มีงานวิจัยที่พบว่าเมื่อบุคคลพูดคุยกันถึงเรื่องการบ้านการเมืองนั้น พวกเขาหาได้เคยค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเลย แต่เขาได้รับข่าวสารเหล่านั้นในระหว่างที่ใช้สื่อมวลชนตามปกติ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำหน้าที่เปรียบเสมือนน้ำมันหล่อลื่นเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้ง่ายขึ้น

4. เพื่อทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สื่อมวลชนทำหน้าที่เสมือนเพื่อน หรือที่นักวิชาการเรียกว่าปฏิสัมพันธ์เทียมโดยสื่อมวลชนได้สนองตอบความต้องการ และความเป็นเพื่อนแก่บุคคลในรูปแบบต่างๆ เช่น การโทรศัพท์เข้าไปคุยกับดารา และเขียนจดหมายไปยังบรรณาธิการของหนังสือหรือนิตยสาร เป็นต้น

5. เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ หน้าที่ของสื่อมวลชนอีกประการหนึ่งที่เห็นได้ชัดก็คือ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อความสนุกสนาน และปลดปล่อยหรือบรรเทาจากความเบื่อหน่าย ซึ่งความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ นั้น ก็มาจากทั้งตัวเนื้อหาของสื่อ และตัวสื่อเอง ซึ่งสื่อมวลชนก็สามารถให้ได้ทั้งการเพลิดเพลิน และทำให้ลืมปัญหาหรือความกังวลใจไปได้ชั่วขณะ

6. เพื่อเป็นกิจวัตร หรือแบบแผนในชีวิต มีหลักฐานมากมายสนับสนุนว่า ความต้องการของมนุษย์ได้ผันแปรไปตามสังคมที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นการสร้างระเบียบแบบแผนหรือกิจวัตรให้แก่ชีวิตประจำวันของตนเอง ซึ่งกิจวัตรประจำวันในการใช้สื่อมวลชนนี้ได้สร้างความรู้สึกลดคลายให้กับผู้ใช้ด้วย เช่น ต้องฟังข่าววิทยุเวลา 7 โมงเช้า ดูข่าวโทรทัศน์ตอน 1 ทุ่ม อ่านหนังสือก่อนเข้านอนตอน 5 ทุ่ม ซึ่งหากวันใดเราขาดกิจวัตรดังกล่าวเราก็จะรู้สึกรื้อนใจ กังวลใจ และไม่มั่นคงขึ้นมาได้

7. เพื่อค้ำตัวเองออกจากสังคม มนุษย์ใช้สื่อมวลชนเพื่อหลีกเลี่ยงภาระกิจในชีวิตประจำวัน ทั้งในแง่ของการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อหลบหนีสังคม โดยใช้สื่อมวลชนเป็นตัวกีดขวางตัวเองกับผู้อื่น เช่น เมื่อเราอยู่ในรถโดยสารและไม่ต้องการให้คนอื่นเข้ามารบกวน เราก็อาจจะอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ เพื่อฟังเพลงและอ่านหนังสือตามลำพัง ซึ่งจะช่วยให้เราพ้นจากการถูกรบกวนได้

2.4.3 รายการโทรทัศน์

ประเภทรายการวิทยุโทรทัศน์กับประเภทรายการวิทยุกระจายเสียงมีลักษณะไม่แตกต่างกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2539 :235) รายการวิทยุโทรทัศน์อาจจำแนกประเภทได้ตามบทบาทของวิทยุโทรทัศน์ และตามลักษณะของผู้ชม แบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ รายการบันเทิงและรายการเพื่อความรู้

1) ประเภทรายการบันเทิงตามบทบาทของวิทยุโทรทัศน์

เมื่อจำแนกตามบทบาทของสื่อมวลชน รายการวิทยุโทรทัศน์มี 5 ประเภท คือ รายการข่าวสาร รายการความรู้และการศึกษา รายการโน้มน้าวแล้วจงใจ รายการบันเทิง และรายการโฆษณาประชาสัมพันธ์

1.1 รายการข่าวสาร เป็นรายการที่เสนอเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา ตามที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้ผู้ชมได้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่างๆ ทั้งที่เป็นข่าวสดที่เพิ่งเกิดขึ้น หรือข่าวแห้งที่ได้เคยเสนอไปแล้ว แต่นำมาเสนอเพิ่มเติมเป็นชุดเพื่อให้ทราบถึงความเป็นไป

1.2 รายการความรู้และการศึกษา เป็นรายการที่มุ่งจะให้ผู้ชมได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น สารคดีนำเที่ยวสถานที่บางแห่ง การปฏิบัติตนให้มีสุขภาพที่ดี การทำอาหาร การเลี้ยงไก่ เป็นต้น

1.3 รายการโน้มน้าวและจงใจ เป็นรายการที่มุ่งเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของผู้ชมให้เห็นด้วย ให้คล้อยตาม หรือให้รู้สึกชอบ ไม่ชอบ ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มักอยู่ในรูปของรายการวิจารณ์ข่าว วิเคราะห์ข่าวที่จัดว่าเป็นบทความ บทบรรณาธิการ หรือการอภิปรายให้เห็นข้อดีของเรื่องหนึ่ง และข้อเสียของอีกเรื่องหนึ่งเป็นต้น

1.4 รายการบันเทิง เป็นรายการที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ทำลายหรือลดความเครียด อาจเป็นรายการบันเทิงที่มีสาระสูง เช่น รายการสารคดีบางเรื่องเกี่ยวกับชีวิตสัตว์หรือการเดินทางไปบนถนนประวัติศาสตร์เส้นหนึ่งของประเทศจีน คือ ถนนสายไหม หรือ silk road ซึ่งผู้ชมจะได้รับความรู้และความเพลิดเพลินกับภาพและเรื่องราวที่เสนอ หรืออาจเป็นรายการบันเทิงที่มีสาระไม่มาก แต่มุ่งให้เป็นเพศฆาตกรรมความเครียดและความกังวลใจต่างๆ

รายการบันเทิงเป็นรายการที่มีสัดส่วนมากที่สุด ในบรรดารางการวิทยุโทรทัศน์ของแต่ละสถานี ได้แก่ รายการเพลง รายการคนตรี รายการตอบปัญหาและเกม รายการละคร รายการสารละคร รายการนิยายสารที่มีหลายชื่อหลายรสเป็นต้น

1.5 รายการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นรายการที่มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้ชมคล้อยตามกับคุณภาพและความดีของผลิตภัณฑ์และบริการที่โฆษณา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยงานที่กำลังประชาสัมพันธ์ รายการโฆษณากับรายการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ในขณะที่รายการโฆษณามุ่งจะโน้มน้าวใจให้ผู้ชมชอบสิ่งที่โฆษณา รายการประชาสัมพันธ์จะมุ่งสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ชมและหน่วยงานที่ขายผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อมุ่งสร้างความนิยมให้เกิดขึ้น

รายการโฆษณามักจะสั้นมีขนาด 10 วินาที 30 วินาที หรือ 60 นาที เรียกว่า “สปอตโฆษณา” ซึ่งมักเสนอด้วยลีลาที่รวดเร็วและใช้เทคนิคชั้นสูง เพื่อให้มีอำนาจโน้มน้าวใจสูง รายการประชาสัมพันธ์อาจมีความยาวตั้งแต่ 1 นาทีขึ้นไป ถึงครึ่งชั่วโมง บางครั้งจึงแยกไม่ออกว่าเป็นรายการความรู้หรือรายการประชาสัมพันธ์แต่ถ้าสปอต (spot) ที่มีข้อความว่า สนับสนุนรายการโดย... ส่วนนี้ก็กลายเป็น สปอตประชาสัมพันธ์

บางครั้งรายการวิทยุโทรทัศน์ รายการเดียวอาจจำแนกเป็นหลายประเภท ขึ้นอยู่กับ “ผลที่เกิดขึ้น” กับผู้ชมเช่น รายการบันเทิงอาจเป็นรายการความรู้ อาทิ รายการชีวิตบางเรื่องอาจให้แง่ มุมการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิต และรายการบันเทิงบางประเภท อาจเป็นรายการโฆษณา หากสิ่ง บันเทิงที่นำมาเสนอนั้นมุ่งจะให้ผู้ชมชอบและสนับสนุนซื้อหาสินค้าและบริการของสิ่งบันเทิงนั้น ตัวอย่างที่เห็นชัดก็คือ รายการคนตรีบางรายการ ทางสถานีโทรทัศน์ในเมืองไทยในรอบดึกหรือใน วันเสาร์-อาทิตย์ ที่นำนักร้องวงต่างๆ มาเสนอให้ผู้รับชมได้รับชม เป็นผลงานชุด กล่าวคือ เสนอ นักร้อง 1 คน หรือ 1 วง แล้วให้ผู้ชมได้ฟังเสียงจากนักร้องคนนั้นหลายๆเพลง มีลักษณะเป็นราย การบันเทิง แต่ที่จริงเป็นรายการโฆษณาเพลงชุดนั้น โดยมีบริษัทผลิตเทปแคสเซตเพลงเป็นผู้ สนับสนุนรายการ

2) ประเภทรายการจำแนกตามผู้ชม

เมื่อจำแนกตามผู้ชม รายการวิทยุโทรทัศน์แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายประเภทที่พบ กันมากได้แก่ รายการเด็ก รายการวัยรุ่น รายการแม่บ้าน และรายการอาชีพ

2.1 รายการเด็ก เป็นรายการที่มุ่งให้สาระความรู้และความเพลิดเพลินแก่เด็กในวัย ต่าง ๆ

2.2 รายการวัยรุ่น เป็นรายการสำหรับหนุ่มสาว ซึ่งมักเป็นเรื่องความรัก การปรับตัว และแก้ปัญหาคความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตัวของ การเปลี่ยนแปลงจากเด็ก ไปสู่ผู้ใหญ่

2.3 รายการแม่บ้าน เป็นรายการที่มุ่งให้ความรู้และความบันเทิงแก่แม่บ้าน เช่น เสนอ วิธีเลี้ยงลูกอ่อน วิธีทำอาหาร วิธีเย็บปักถักร้อย และละครโทรทัศน์ประเภทละครชีวิตที่มีความยาว ต่อเนื่องเสนอเป็นตอนๆ ที่เรียกว่า Series เช่น ดิฉันใหญ่ บ้านทรายทอง ฯลฯ หรือภาพยนตร์โทรทัศน์ที่ เสนอเป็นตอนๆ ละเรื่อง แต่มีตัวละครชุดเดียวกัน เรียกว่า series เช่น สามหนุ่มสามมุม เป็นต้น

2.4 รายการอาชีพ เป็นรายการที่เสนอสาระความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพหรืออาชีพต่าง ๆ แก่ผู้ชม เช่น รายการเพื่อเกษตรกร รายการเพื่อนนักธุรกิจ เป็นต้น

นอกจากนี้อาจมีรายการวิทยุโทรทัศน์ตามผู้ชมในรูปแบบต่างๆ ตามจินตนาการของผู้ จัดรายการที่มักจะต้องค้นคว้าเพื่อเสาะแสวงหาความแปลกใหม่และความน่าสนใจเสนอให้แก่ผู้ชม ตลอดเวลา

สำหรับการแบ่งประเภทรายการวิทยุโทรทัศน์เป็นรายการบันเทิงและรายการเพื่อ ความรู้และการศึกษานั้น ก็แบ่งตามนี้ขเดียวกับที่เสนอไว้แล้วในการจำแนกประเภทตามบทบาทของ รายการวิทยุโทรทัศน์

2.4.4 รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์

รูปแบบ (formats) หมายถึง วิธีการและลีลาการเสนอเนื้อหาสาระและสิ่งที่อยู่ในรายการ วิทยุโทรทัศน์ จำแนกรูปแบบได้หลายวิธีตามประเภทรายการวิทยุโทรทัศน์

ต่อไปนี้จะเลือกเสนอรูปแบบที่ใช้กันมาก 12 รูปแบบ ได้แก่

1. พุดหรือบรรยายคนเดียว
2. สนทนา
3. อภิปราย
4. สัมภาษณ์
5. เกม/ตอบปัญหา
6. สารคดี
7. ละคร
8. สารละคร
9. สาธิตและทดลอง
10. เพลงและดนตรี
11. นิตยสาร
12. ถ่ายทอดสด

1. รูปแบบพูดคนเดียว

รูปแบบพูดคนเดียวหรือพูดเดี่ยว (monologue) เป็นรายการที่มีผู้มาปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมเพียง หนึ่งคน ส่วนมากจะมีภาพประกอบเพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดตลอดเวลา

รูปแบบการพูดคนเดียวจะน่าสนใจเมื่อผู้ดำเนินรายการมีความรู้และมีความสามารถในการพูดและเสนอเนื้อหาสาระ และต้องมีภาพหรือภาพยนตร์ประกอบ

2. รูปแบบสนทนา

รูปแบบสนทนา (dialogue) เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีคนมาพูดกัน 2 คน ทั้ง 2 คน มีผู้ถามและถูก สนทนา แสดงความคิดเห็น ประเด็นที่น่าสนใจ ทั้งคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ การสนทนาอาจจะมีคน 2-3 คน ก็ได้ ในเมืองไทยยังไม่เห็นมีรายการวิทยุโทรทัศน์ที่อยู่ในรูปแบบของการสนทนาจริงๆ แม้แต่รายการ สนทนาปัญหาบ้านเมือง ก็ไม่ใช่รูปแบบสนทนา เพราะผู้พูดมุ่งตอบปัญหาและอภิปรายประเด็นที่ผู้ดำเนินรายการตั้งกระทู้จึงถือเป็นรายการอภิปราย รายการสนทนาที่ดีต้องมีภาพประกอบเช่นเดียวกัน

3. รูปแบบอภิปราย

รูปแบบอภิปราย (discussion) เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีผู้ดำเนินการอภิปรายหนึ่งคน ป้อนประเด็นหรือคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน โดยผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่างๆ โดยอาจเสริมหรือแย้งคนที่พูดก่อนได้ เช่น รายการสนทนาปัญหาบ้านเมือง เป็นต้น

4. รูปแบบสัมภาษณ์

รูปแบบสัมภาษณ์ (discussion) เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีผู้สัมภาษณ์ และผู้ถูกสัมภาษณ์คือ วิทยากรมาสนทนากัน โดยให้ผู้ดำเนินรายการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มาเล่าให้ฟัง ซึ่งมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการหน่วยงาน หรือผลงานบางอย่าง รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาบ้านเมือง

ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมคำถามไว้เป็นชุดๆ เพื่อให้สามารถ “ยิง” คำถามได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสามารถปรับคำถามให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของวิทยากรได้

รายการสัมภาษณ์อาจจะเป็นรายการสัมภาษณ์ขนาดยาว 30 นาที หรือเป็นสัมภาษณ์ ขนาดสั้นๆ ที่จะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของรายการสารคดีหรือรายการพูดคนเดียว

5. รูปแบบเกมหรือการตอบปัญหา

รูปแบบเกมหรือการตอบปัญหา (quiz programme) เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างคนหรือกลุ่มของผู้ที่มาร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหา ฝ่ายชนะก็จะได้รับรางวัลใหญ่ ฝ่ายแพ้ก็จะได้รับรางวัลปลอบใจ รางวัลที่ฝ่ายชนะได้จะใหญ่มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับกติกาของเกม บางประเภทเมื่อชนะก็อาจได้รับรางวัลใหญ่เป็นชุด เช่น รายการ Newlywed (คู่สร้างคู่สม) ในสหรัฐอเมริกา คู่สามีภรรยาที่ชนะก็อาจจะได้คู่เฮลิคอปเตอร์ระดับบ้าน รถยนต์ รวมทั้งตั๋วเครื่องบินไปเที่ยวที่ไหนสักแห่งหนึ่งฟรีเป็นเวลา 7-14 วัน หรือรายการ Blind Date (นัดบอด) ที่ให้ฝ่ายหญิง รายการละคนเลือกคู่ใจ โดยการถามคำถามทีละคนแล้วให้เลือกผู้ชาย 1 คนจาก 3 คน ผู้ชายที่ได้รับเลือกก็จะได้ไปเที่ยวกับผู้หญิงคนนั้นเป็นเวลา 1-2 สัปดาห์ ที่ฮาวายหรือยุโรป โดยพักที่โรงแรมชั้นดี ฟรีทุกอย่าง มีเงินสดและรางวัลอย่างอื่นให้ด้วย หญิงชายคู่นี้อาจลงเอยด้วยการแต่งงานกัน ในรายการเดียวกันนี้อาจมีการสลับให้ผู้ชายเลือกผู้หญิง 1 คน จาก 3 คนเช่นกัน

นอกจากนี้รายการเกมและตอบปัญหาอาจจัดอยู่ในลักษณะอื่นที่ให้ผู้เข้าชมรายการมีส่วนร่วมด้วย แต่จะต้องควบคุมมิให้ผู้ร่วมรายการส่งเสียง “เจ็วเจ็ว” เพราะเซียร์เสียงดังเกินไป โดยเฉพาะหากเป็นการถามปัญหาแล้วผู้ชมจะต้องเงียบเพื่อให้ผู้ตอบมีสมาธิ ที่จะตอบคำถามเองมิให้ผู้ชมส่งเสียงบอกคำตอบจนผู้ตอบไม่ทราบว่าจะตัดสินใจอย่างไร ผู้ที่มีส่วนดำเนินรายการและเป็นพิธีกรก็จะต้องสำรวจ ไม่แสดงท่าทาง เจ็วเจ็ว และดูถูกผู้ชมด้วยการตั้งคำถามที่ตื้นๆ จนเกินไป เมื่อมีการประกาศว่าจะให้รางวัลอะไร ก็ต้องมีรางวัลให้จริง ๆ

6. รูปแบบสารคดี

รูปแบบสารคดี (documentary programme) เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ที่เสนอเนื้อหาสาระด้วยและเสียงบรรยายตลอดรายการ โดยไม่มีพิธีกร ผู้ดำเนินรายการหรือผู้คนมาพูดคุยกันมี 2 ประเภทคือ สารคดีเต็มรูป และกึ่งสารคดีกึ่งพูดคนเดียว

รูปแบบสารคดีเต็มรูปจะดำเนินเรื่องด้วยภาพตลอด อาจมีการถามความเห็นของผู้เกี่ยวข้องบ้างแต่สั้น ไม่เกินครึ่งละ 1 นาที อาจจะเสนอคนเดียวกันได้หลายครั้ง และรายการเดียวอาจมีผู้ให้ความคิดเห็นหลายคน แต่รายการส่วนใหญ่จะเสนอภาพที่เป็นกระบวนการหรือเรื่องราวตามธรรมชาติโดยไม่ใส่ดำเนินรายการ หรือ “host” (เจ้าภาพในรายการ)

รูปแบบกึ่งสารคดีกึ่งพุดคนเดียว (semi - documentary) เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เดินเรื่องพุดคุยกับผู้ชม และให้เสียงบรรยายตลอดรายการ โดยมีผู้ดำเนินรายการปรากฏตัวตอนต้น ตอนกลางเท่าที่จำเป็น และตอนสรุปรายการ นอกนั้นเป็นภาพแสดงเรื่องราวหรือกระบวนการตามธรรมชาติ อาจมีตัวแทนไปสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาแทรกเพื่อเสริมความคิดเห็นได้ ผู้ดำเนินรายการอาจพุดในสตูดิโอ หรือพุดในสถานที่ถ่ายทำ เช่น ภาพยนตร์เกี่ยวกับธรรมชาติก็ไปพุดในป่าบริเวณที่มีสัตว์ประเภทนั้นอาศัยอยู่

รายการสารคดีเป็นรายการที่ให้ความรู้และการศึกษาได้ดีมากเพราะเสนอเป็นภาพควบคู่กับเสียงเป็นส่วนใหญ่ แต่ต้องเสียเวลาในการเก็บภาพที่ดีและตรงกับความต้องการจึงเป็นรายการที่ต้องใช้งบประมาณและเวลาสูงมาก

7. รูปแบบละคร

รายการละคร (drama) เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่างๆ ด้วยการจำลองสถานการณ์เป็นละคร การกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉาก แต่งตัวและแต่งหน้าให้สมจริงสมจังและใช้เทคนิคการละครเพื่อเสนอเรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด ใช้ได้ทั้งรายการบันเทิงและรายการเพื่อการศึกษา

ละครโทรทัศน์จะอยู่ในรูปของชุดต่อเนื่องที่เรียกว่า series หลายตอนจบ หรือชุดที่ไม่ต่อเนื่องภายใต้เรื่องเดียวกัน แต่ละตอนมีเรื่องราวไม่เหมือนกันที่เรียกว่าseries ก็ได้ นับเป็นรายการบันเทิงที่ดึงดูดผู้ชมให้ติดตามได้มากที่สุด โดยเฉพาะแม่บ้าน ละครโทรทัศน์บางชุดดำเนินต่อเนื่องกันมาหลายสิบปีแล้วยังไม่จบ จนกระทั่งผู้แสดงที่เริ่มตั้งแต่เป็นเด็กค่อยๆ โตขึ้นเป็นหนุ่มเป็นสาวที่สูงอายุ ก็เสียชีวิตไปแล้วก็มี เช่น ละครชุด All My Children ในสหรัฐอเมริกาเป็นต้น นับเป็นseries ที่ยาวที่สุดเรื่องหนึ่งประวัติศาสตร์ของละครโทรทัศน์

ในด้านการศึกษา ละครโทรทัศน์จำลองสถานการณ์ชีวิตของคนในสังคม เพื่อสอนความรู้ในเชิงจิตวิทยา สังคมวิทยา อาชญากรรม ประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง ฯลฯ โดยให้ตัวละครนำเรื่องพุดคุยและให้ข้อคิด ผู้ชมก็จะเรียนรู้จากคำพุดหรือเรื่องราวที่ตัวละครเสนอ ขณะเดียวกันก็ให้ความบันเทิงไปด้วย เช่น ละครโทรทัศน์ที่ให้ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ ไคแก่ สีแผ่นดิน, ทหารเสือพระเจ้าตาก, ชูสีไทเฮา ฯลฯ ที่ให้ความรู้ทางจิตวิทยา เช่นเรื่องไซโค (psycho) ทางอาชญากรรม ไคแก่ ทนายหัวเห็ด เป็นต้น ผู้ชมส่วนมากจะไม่รู้สึกตัวว่าได้รับความรู้จากแง่มุม ที่ได้รับจากรายการเหล่านี้เพราะคิดว่าเป็นรายการบันเทิงอย่างเดียว

8. รูปแบบสารละคร

รูปแบบสารละคร (docu-drama) เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละครหรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอสาระบางส่วนมิใช่เสนอเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษา ความรู้ และแนวคิด ในเรื่องที่เสนอ เช่น ด้านนิติศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องมีผู้ดำเนินรายการสรุปอธิบาย หรือขยายสาระที่ดูจากส่วนที่เป็นละครเสมอ

การเสนอละครในรายการที่มุ่งให้สาระมี 4 แนว คือ

1. นำเรื่อง
2. เป็นตัวอย่าง
3. ขยายประเด็นหรือแนวคิด
4. สรุปประเด็น

ละครที่ใช้นำเรื่องมักเป็นละครที่เก็บประเด็นสำคัญต่างๆ ไว้ เพื่อจะให้ผู้ดำเนินรายการหยิบยกมาใช้อธิบายตอนหลัง เช่น ละครนำประเด็นทางกฎหมายที่เป็นความคิดในเรื่องต่างๆ

ละครที่เป็นตัวอย่าง เป็นการนำละครมาแสดงตัวอย่างของเรื่องที่ได้เสนอไปแล้วละครขยายประเด็น เป็นการนำละครมาเสนอให้เห็นประเด็นบางอย่างที่จะทำได้ดีและมีความชัดเจนมากกว่าการพูดให้ฟังเฉยๆ

ละครที่สรุปประเด็นก็ เป็นการนำละครมาสรุปเรื่องราวที่ได้มีการพูดถึงไปแล้วการเสนอสาระด้วยละครมีประโยชน์มากในรายการเพื่อการศึกษาที่จะทำให้ผู้ชมได้รับความรู้ความเข้าใจและรู้สึกเพลิดเพลินได้ดีกว่ารายการสนทนาหรือการพูดบรรยายให้ฟัง

9. รูปแบบสารคดีและทดลอง

รายการวิทยุโทรทัศน์แบบสารคดีและทดลองเป็นรายการที่เสนอ วิธีทำ อะไรสักอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่จะนำไปใช้ทำจริง เช่น รายการปรุงอาหาร รายการเลี้ยงสัตว์ รายการประดิษฐ์งานฝีมือต่างๆ เป็นต้น

10. รูปแบบเพลงและดนตรี

รายการเพลงและดนตรี เป็นรายการที่เสนอการบรรเลงดนตรี และการใช้เพลงมี 3 แบบ คือ

- 1) แบบที่มีวงดนตรีและนักร้องมาแสดงในสตูดิโอ
- 2) แบบที่ให้นักร้องมาร้องในสตูดิโอควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่บันทึกเสียงไว้แล้ว
- 3) แบบที่ให้นักร้องและดนตรีมาเล่นและร้องในสตูดิโอ แต่ใช้เสียงที่ได้จากการเปิดเทปหรือแผ่นเสียง เพราะเทปหรือแผ่นเสียงบันทึกจากระบบบันทึกเสียงที่ดีกว่า จึงสังเกตเห็นว่าบางครั้งปากของนักร้องจะไม่สัมพันธ์กับเสียงที่ร้อง คือริมฝีปากกับเสียงไม่สัมพันธ์กัน

รายการเพลงและดนตรีที่เสนอทางสถานีโทรทัศน์ไทยส่วนใหญ่จะเป็นแบบที่ 3 และมักจะเป็นบริษัทที่จำหน่ายแผ่นเสียงและเทปเสียงเสนอเพื่อโฆษณาเทปเสียงที่บริษัทของคนผลิตขึ้น จึงต้องใช้เสียงจากเทปมาใช้เลยเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้เกิดขึ้นกับผู้ฟัง

11. รูปแบบนิตยสาร

รูปแบบนิตยสารมาจาก “magazine programme” หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่เสนอหลายประเด็น หลายรส และหลายรูปแบบในรายการเดียวกันโดยใส่ไว้เป็นชุดๆ เช่น อาจเริ่มด้วยรายการเพลง ตามด้วยพิธีกร พูดคุยถึงเรื่องน่ารู้สักเรื่อง ตามด้วยการเล่นเกม กลับไปฟังเพลง 1 เพลง สลับด้วยการสัมภาษณ์รัฐมนตรีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งประมาณ 5 นาที ตามด้วยละครเบาสมอง 1 เรื่อง เสริมด้วยเพลง 1 เพลง ฯลฯ เรียกว่าเป็นรายการที่มีความหลากหลายในรูปแบบ สาระและวิธีการนำเสนอเช่นเดียวกับนิตยสารที่มีหลายเรื่องหลายรสในเล่มเดียวกัน รายการแบบนี้รายการบันเทิงที่ผู้ชมชื่นชอบและติดตามกันมาก ส่วนมากเป็นความยาว 1 ชั่วโมง ในสหรัฐอเมริกาที่มีผู้จัดรายการนิตยสารที่จัดมาหลายสิบปี มีประชาชนติดตาม และมีอิทธิพลใ้มน้ำใจสูงมากหลายรายการ เช่น รายการ “Johnny Carson Show” ทุกวันนี้ Johnny Carson ก็ยังจัดรายการเป็นผู้ดำเนินรายการนั้นอยู่จนอายุเกือบจะ 60 ปีแล้ว

12. รายการถ่ายทอดสด

รายการถ่ายทอดสด (live programme) เป็นรายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น กีฬา กรีฑา งานมหกรรมหรืองานราชพิธีต่างๆ รายการถ่ายทอดสดมักจะเริ่มรายการจากก่อนเริ่มพิธีหรือเหตุการณ์ โดยมีผู้บรรยายเหตุการณ์เสนอเรื่องราวต่างๆ เมื่อเริ่มเหตุการณ์แล้วก็เสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อนหลังทั้งภาพและเสียง โดยมีผู้บรรยายคอยพูดเชื่อมเหตุการณ์ให้ผู้ชมได้ทราบความเป็นไป โดยเฉพาะการเชื่อมในขณะที่ภาพปรากฏไม่มีเสียงออกมา เพื่อมิให้เกิดความเจ็บช้ำในโทรทัศน์

การถ่ายทอดสดที่พบกันมาในเมืองไทย คือ ถ่ายทอดฟุตบอล มวย และพิธีการต่างๆ ในอเมริกาอาจมีการถ่ายทอดอเมริกันฟุตบอล กีฬาเบสบอล เทนนิส บาสเก็ตบอล และกอล์ฟ

โดยสรุปแล้วการจำแนกรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์จำแนกได้หลายรูปแบบที่พบกันมากได้แก่ รูปแบบพูดหรือบรรยายคนเดียว รูปแบบสนทนา รูปแบบอภิปราย รูปแบบสัมภาษณ์ รูปแบบเกมและตอบปัญหา รูปแบบสารคดี รูปแบบละคร รูปแบบสารละคร รูปแบบสาธิตและทดสอบ รูปแบบเพลงและดนตรี รูปแบบนิตยสาร และรูปแบบถ่ายทอดสด

2.5 ความพึงพอใจ

2.5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงประมาณค่าซึ่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติซึ่งประกอบด้วยความรู้สึก (affective component) มี 2 ลักษณะคือความรู้สึกทางบวก ได้แก่ ชอบ พอใจ เห็นใจ และความรู้สึกทางลบ ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พอใจ รังเกียจ

ด้านความรู้สึก (cognitive component) เป็นการที่สมองของบุคคลรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับเกิดความรู้สึกความคิดเกี่ยวข้องกับการพิจารณาที่มาของทัศนคติความผิดถูก

ด้านพฤติกรรม (behavioral) ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติ ปฏิกิริยาด้านความรู้สึก (reactionary feeling) ต่อสิ่งเร้า (stimulant) ที่แสดงผลออกมา (yield) ในลักษณะผลลัพธ์สุดท้าย (final outcome) ของกระบวนการประเมินผล (evaluation process) โดยบ่งบอกผลของการประเมินว่าเป็นไปในทิศทางใด ได้แก่ ทิศทางในทางบวก (positive direction) หรือทิศทางลบ (negative direction) หรือไม่มีปฏิกิริยา (non reaction) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น (สุมาลี เมธโยดม. 2542 : 9)

Shelly (1975 : 252-268) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจพบว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างไปจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือเป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ สามารถทำให้เกิดความสุขเพิ่มขึ้นอีกเป็นความรู้สึกที่ซับซ้อน ความสุขนี้มีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนต่อความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่าระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจที่มีทางบวกมากกว่าทางลบ

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์ได้แก่ ทรัพยากร (resources) หรือสิ่งเร้า (stimulant) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือการศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างเป็นที่ต้องการครบถ้วน

Wallestein (1971 : 256) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้เกิดความพอใจต้องศึกษาปัจจัย และองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจ

ประนอ วรุฒิ (2539 : 20) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจตามแนวคิดของฟิวเจอร์รัล และคูแรนท์ โดยสรุปว่า ความพึงพอใจทางด้านบริการ มีพื้นฐานมาจากการรับรู้ หมายถึง การส่งมอบบริการ ที่แท้จริง และมีการประเมินผลที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ของแต่ละบุคคลที่ตั้งไว้ รวมถึงการตัดสินใจ การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านอัตวิสัย (subjective) ซึ่งเกิดจากการได้รับรู้ถึงการส่งมอบบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านวัตถุประสงค์ (objective) เกิดจากการได้รับปริมาณ และคุณภาพของการบริการ ความพึงพอใจ หมายถึงระดับความรู้สึกพอใจ ซึ่งมีผลมาจากการสนใจและทัศนคติของบุคคลที่มีสิ่งต่างๆ อาจเป็นการยอมรับหรือไม่ยอมรับในเชิงประมาธค่า ประกอบด้วยความรู้สึกทางบวก คือชอบ พึงพอใจ และความรู้สึกทางลบ ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ

นักวิจัยของไทย 3 ท่าน ให้ความหมายของความพึงพอใจคล้ายคลึงกันกล่าวคือ

วิมลสิทธิ หรษากร (2526 : 74) ให้ความหมายว่าความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนที่สัมพันธ์กับระบบ โลกทัศน์ที่เกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึกดี-เลว พอใจ-ไม่พอใจ สนใจ-ไม่สนใจ เป็นต้น

ความพึงพอใจ หมายถึงทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นความพอใจในการปฏิบัติต่อสิ่งนั้นและความพึงพอใจคือความต้องการ (Need) ได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก

2.5.2 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

แนวทางการศึกษาคงกล่าวอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า พฤติกรรมและปรากฏการณ์ในสังคมมนุษย์ต่างก็เกิดจากความต้องการ (need) ซึ่งที่มาต่าง ๆ กัน พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของบุคคลจึงเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการอันเกิดจากพื้นฐานจิตใจของบุคคลนั้นๆ รวมถึงประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับจากสถานการณ์ทางสังคม แม้ว่าการใช้สื่อมวลชนนั้นจะไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับความต้องการในทุกๆ ด้านของมนุษย์ แต่ก็เป็นที่น่าสนใจว่าอาจมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของข้อมูลข่าวสาร หรือเพื่อชดเชยบางสิ่งบางอย่างที่ขาดไป หรือหาไม่ได้ในขณะนั้น แนวทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ จึงเน้นที่การอธิบายเชิงเหตุผลต่อเนื่องถึงความต้องการ แรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจที่ติดตามมาโดยมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นลูกโซ่ (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2534 : 37-38)

ทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจจากสื่อมวลชน อยู่ภายใต้กรอบทฤษฎีที่เรียกว่า ทฤษฎีเชิงหน้าที่ (functional perspective) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ในเชิงหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ตั้งอยู่บนความเชื่อว่าพฤติกรรมและปรากฏการณ์ในสังคมมนุษย์ต่างก็เกี่ยวข้องในเชิงหน้าที่ต่อกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ทั้งแบบลูกโซ่และแบบวงจร ดังนั้นจึงสามารถอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากความต้องการ(need) ซึ่งมีที่มาต่างกันในแต่ละคน และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนก็เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการที่เกิดจากพื้นฐานทางจิตใจของบุคคลนั้นๆ

การศึกษาในแนวทางการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจของบุคคลจากสื่อมวลชนนี้เป็นการมองมนุษย์ในแง่จิตวิทยาสังคม โดยเน้นคำนิยาม ความเชื่อ ทัศนคติ และความคิดเห็นส่วนบุคคล โดยชี้ให้เห็นถึงความต้องการต่างๆ ของผู้รับสารที่มีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมทางการสื่อสารขึ้น (ปีทมาวดี หล่อวิจิตร. 2539 :54) โดยทฤษฎีอธิบายว่า นอกจากความต้องการขั้นพื้นฐาน 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประการตามที่ Maslow ได้กล่าวไว้ คือความต้องการทางร่างกาย ความปลอดภัย ความรัก ความนับถือ และความต้องการความสำเร็จในชีวิตแล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการที่จะมีความรู้ และความเข้าใจ เพื่อแสวงหาความสม่ำเสมอของกฎเกณฑ์ต่างๆ ทางสังคม และเพื่อเข้าใจสภาวะแวดล้อม ซึ่งความต้องการรู้นี้จึงเป็นแรงผลักดันสำคัญที่มนุษย์เรียนรู้มาจากการอยู่ร่วมกันในสังคม การศึกษาแนวนี้จึงเป็นการยอมรับว่ามนุษย์จงใจแสวงหาข่าวสารต่างๆ จากสื่อมวลชนเอง ไม่ใช่ถูกยัดเยียดสิ่งที่เคยคิดกัน (เสรี วงษ์มณฑา. 2523 : 21) แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความคาดหวัง รวมไปถึงแรงจูงใจและสภาวะของผู้รับสารซึ่งอาจจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล อันอาจส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นมีพฤติกรรมในการเปิดรับสารที่แตกต่างกันออกไปด้วย

ในการศึกษาตามทฤษฎีนี้ ได้มีข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้ (Katz and Other . 1974 : 11)

1. มนุษย์จงใจแสวงหาข่าวสาร ไม่ได้ถูกยัดเยียดให้อ่าน ดู หรือฟัง และมนุษย์มีทางเลือกที่จะหลบหลีกข่าวสารได้ถ้าต้องการ
2. การใช้การสื่อสารของมนุษย์มีจุดมุ่งหมาย
3. สื่อมวลชนต้องแข่งขันกับสิ่งเร้าอื่นๆ อีกหลายอย่าง ที่อาจจะตอบสนองความต้องการรู้ของมนุษย์ได้
4. มนุษย์เป็นผู้กำหนดความต้องการของตนเองจากความสนใจ หรือแรงจูงใจที่เกิดขึ้น
5. มนุษย์ทุกคนมีความเป็นปัจเจกบุคคลที่ต้องการความเป็นส่วนตัว

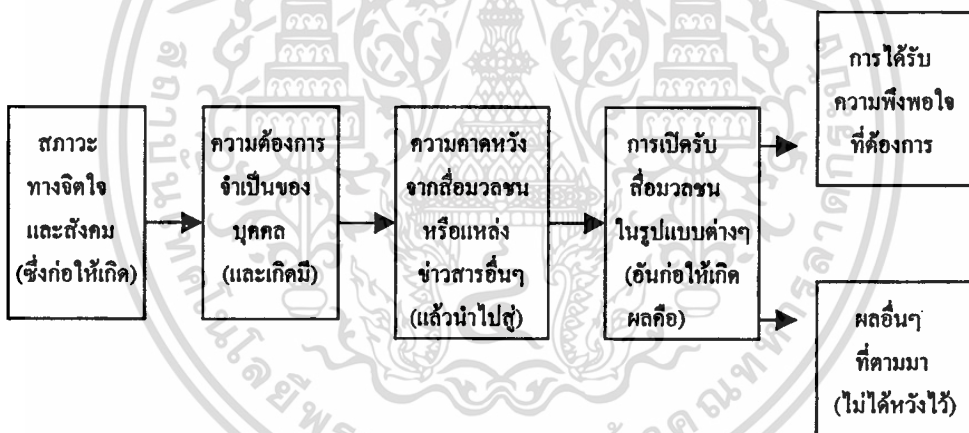
ต่อมา Katz (1974 : 184-186) ได้สำรวจ และพยายามสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดความต้องการทางด้านจิตใจและสังคมของผู้รับสาร และได้สร้างออกมาเป็นข้อความแสดงความต้องการของผู้ใช้สื่อ 35 ข้อความ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความต้องการของบุคคลที่จะใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจของตน โดย Katz ได้นำเอาข้อความทั้ง 35 ข้อความนี้แยกเป็นกลุ่มตามลักษณะของความต้องการซึ่งได้แก่

1. cognitive need เป็นความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อจะได้รับความรู้ ความเข้าใจในตัวบุคคล เหตุการณ์ หรือสิ่งต่างๆ
2. affective need เป็นความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อจะได้รับความพึงพอใจ หรือประสบการณ์ทางด้านอารมณ์ รวมถึงในเรื่องของความสวยงาม หรือศิลปะต่างๆ
3. integrative need เป็นความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อจะได้รับความเชื่อถือ ความมั่นใจ และสถานภาพอันเป็นที่ยอมรับ
4. escape need เป็นความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อหลีกเลี่ยงหนีจากสภาพความเป็นจริงชั่วขณะ

งานวิจัยของ Katz ขึ้นนี้ถือเป็นแม่แบบของงานวิจัยการใช้สื่อ และความพอใจของผู้รับสารในเวลาต่อมา ซึ่ง Katz และคณะได้สรุปแบบแผน (pattern) ของการศึกษาตามแนวทฤษฎีไว้ดังนี้

การศึกษาการใช้สื่อและการได้รับความพึงพอใจ การศึกษาเกี่ยวกับ (1) สภาพของสังคมและจิตใจ ที่มีต่อ (2) ความต้องการของบุคคล ซึ่งนำไปสู่ (3) การคาดคะเนเกี่ยวกับ (4) สื่อและแหล่งที่มาของสาร การคาดคะเนที่นำไปสู่ (5) ความแตกต่างในการใช้สื่อ และพฤติกรรมอื่นๆ ของแต่ละบุคคล ยังผลให้เกิด (6) ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ และ (7) ผลอื่นๆ ที่บางครั้งอาจมิได้คาดหมายมาก่อน

แบบจำลองที่ Katz และคณะได้สร้างขึ้นนี้สามารถอธิบายได้ว่า สภาพของสังคมและจิตใจของผู้รับสารที่แตกต่างกันทำให้มีความต้องการแตกต่างกันออกไป ซึ่งทำให้ผู้รับสารแต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกันออกไปด้วย ทำให้ความพอใจที่ได้รับจากสื่อก็แตกต่างกันด้วย โดยแบบจำลองนี้มีฐานคิดที่สำคัญคือ ผู้รับสารมีความกระตือรือร้นไม่น้อยในความพยายามแสวงหาตัวเนื้อหาที่จะสร้างความพึงพอใจให้ได้มากที่สุด ความมากน้อยของการรับรู้ในความพึงพอใจขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความสนใจของแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลแต่ละคนรับรู้ถึงตัวเนื้อหาที่สามารถตอบสนองต่อความจำเป็นของคนมากเท่าไร โอกาสที่บุคคลนั้นจะเลือกใช้สื่อนั้นๆ ก็จะเพิ่มขึ้น ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงออกมาเป็นแบบจำลองได้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แบบจำลองของการใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์ (2509 :112-119) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมเด็กวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าเด็กวัยรุ่นแต่ละเพศสนใจ ภาพยนตร์โทรทัศน์ประเภทใด ช่วงเวลาที่เด็กชอบรับชมภาพยนตร์โทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ เหตุผลที่ชอบรับชมภาพยนตร์โทรทัศน์แต่ละประเภท การให้คำแนะนำของผู้ปกครองในการชมภาพยนตร์โทรทัศน์สำรวจพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับจากการชมโทรทัศน์ ผลดี ผลเสียต่อการเรียน จากการชมภาพยนตร์โทรทัศน์ของวัยรุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนชายล้วน หญิงล้วน และโรงเรียนสหศึกษา จำนวน 500 คน ซึ่งเป็นจำนวนเพียง 5% ของนักเรียนแต่ละโรงเรียน เป็นนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 และอายุกำลังอยู่ในวัยรุ่นคือ 12-20 ปี จากโรงเรียนทั้งหมด 8 โรงเรียน โดยส่งแบบสอบถามไป 500 ชุด และได้กลับคืนมา 438 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.60

อนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ปกครองของนักเรียนด้วยจำนวน 500 ชุด และได้กลับคืนมา 429 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.80 ผลของการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. เด็กวัยรุ่นใช้เวลาในการชมโทรทัศน์สัปดาห์ละ 13 ชั่วโมง 40.8 นาที
2. เด็กวัยรุ่นชายสนใจภาพยนตร์สงครามและภาพยนตร์จารกรรมมากที่สุด และเด็ก

วัยรุ่นหญิงสนใจภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ก้าวหน้ามากที่สุด

ภาพยนตร์โทรทัศน์มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นในแง่ดีคือช่วยในด้านเข้าสังคมกับเพื่อนและให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาก

ภาพยนตร์โทรทัศน์มีอิทธิพลในแง่เสียต่อเด็กวัยรุ่น คือ เด็กชอบเลียนแบบการกระทำของพระเอกและผู้ร้าย ซึ่งมีผลต่อจิตใจและสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่น

พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2512 : 1-8) ได้ทำการวิจัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาพยนตร์บันเทิงที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจประเภทของภาพยนตร์บันเทิงที่มีนักเรียนแต่ละเพศสนใจ เหตุผลของนักเรียนแต่ละเพศที่มีต่อภาพยนตร์ที่ตนชอบ ความถี่ในการรับชมของแต่ละเพศที่รับอิทธิพลด้านต่าง ๆ จากภาพยนตร์แล้วนำมาปฏิบัติและสำรวจผลของการชมภาพยนตร์ที่สืบเนื่องมาถึงการเรียนและสุขภาพจิตของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนอาชีวศึกษา ทั้งของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์จำนวน 6 โรงเรียนเป็นนักเรียนชั้น มศ. 4-6 จำนวนทั้งหมด 1,800 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนอาชีวศึกษาทั้ง 2 เพศ ส่วนใหญ่มีความชอบชมภาพยนตร์ในระดับปานกลาง และเข้าดูภาพยนตร์เดือนละครั้งมากที่สุด

2. ภาพยนตร์ที่นักเรียนชอบชมมาก ได้แก่ ภาพยนตร์สงคราม และประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์เพลงและดนตรี ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ตลกขบขันตามลำดับ

เหตุผลในการเข้าชมภาพยนตร์ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ และเป็นการพักผ่อนสมอง

3. อิทธิพลของภาพยนตร์มีนักเรียนบางส่วนเลียนแบบ โดยนักเรียนชาย เลียนแบบคำพูดนักเรียนหญิงเลียนแบบการแต่งกาย แต่ส่วนมากมักไม่เลียนแบบ

มนต์ชัย นินนาทนนท์ (2526 : 105-108) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาว่า เยาวชนมีความสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชมรายการโทรทัศน์มากน้อยเพียงใด ชอบชมรายการประเภทไหนมากที่สุด ความต้องการของเยาวชนที่มีต่อรายการโทรทัศน์อิทธิพล และประโยชน์ของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชน และเพื่อวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงที่มีประโยชน์ที่จะเสนอแนะต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดรายการโทรทัศน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชาย หญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากโรงเรียน 20 โรงเรียน ในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ แยกเป็นชาย 500 คน คิดเป็น 12.09 % ของนักเรียนทั้งหมดในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ สรุปผลของการวิจัยได้ว่า

1. เยาวชนส่วนใหญ่สนใจชมโทรทัศน์ในระดับกลาง โดยสนใจชมทุกวัน และชอบชมในช่วงเวลา 16.30 – 18.30 น. ผู้แนะนำในการเลือกชมส่วนใหญ่คือ ผู้ปกครอง รองลงมาคือ ครู
2. สถานีโทรทัศน์ที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 สีเพราะให้ความรู้ และสนุกสนาน รายการที่เยาวชนชายชอบมากที่สุด คือ ภาพยนตร์การ์ตูน เยาวชนหญิงชอบชมรายการละครสำหรับเด็กมากที่สุด รายการที่เยาวชนไม่ชอบชมได้แก่ รายการมวย, ภาพยนตร์ผี ลึกลับ

3. การชมรายการโทรทัศน์ของเยาวชน เพื่อความสนุกสนานมากที่สุด และเมื่อชมแล้ว นักเรียนจะเลียนแบบจากรายการโทรทัศน์เป็นส่วนมาก ส่วนใหญ่จะเลียนแบบคำพูดคนนอกนั้นยังเลียนแบบท่าทาง การต่อสู้ การผลิตสิ่งของ การใช้อาวุธ การแต่งกาย และการช่วยเหลือผู้อื่น

นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าประโยชน์จากการชมโทรทัศน์ คือ ได้รับความรู้ ทันเหตุการณ์ สนุกสนาน มีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนโทษ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าทำให้เสียการเรียนมากที่สุด นอกนั้นทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม ทำให้เป็นคนก้าวร้าว และมีผลต่อการใช้ภาษา

การใช้เวลาว่างของนักเรียน ส่วนใหญ่มักใช้เวลาว่างชมโทรทัศน์ทำการบ้านดูหนังสือ ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน เล่นกีฬา ทำงานอดิเรก อ่านหนังสือ และนิยายสารทั่วไป

นักเรียนมีความเห็นว่าสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 สีและช่อง 8 ถ้าบาง ควรปรับปรุงรายการให้มีคุณค่าและสาระประโยชน์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และควรตัดรายการที่ไร้สาระออก

เพชรชมพู เทพพิพิธ (2532 :86-96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความชอบหนังสือการ์ตูน รายการโทรทัศน์ และเกมคอมพิวเตอร์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความชอบหนังสือการ์ตูน รายการโทรทัศน์และเกมคอมพิวเตอร์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยให้นักเรียนชาย หญิงตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความชอบและแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียน 19 โรงเรียน จำนวน 1,099 คน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักเรียนชอบดูโทรทัศน์มากที่สุดรองลงมาชอบอ่านหนังสือการ์ตูนและเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ

2. นักเรียนชอบดูโทรทัศน์ประเภทการ์ตูนชอบอ่านหนังสือการ์ตูนตลกขบขันและเล่นเกมคอมพิวเตอร์ประเภทผจญภัยมากที่สุด
3. นักเรียนชอบตัวเอกที่เป็นคนดี ซื่อสัตย์ และเป็นผู้ใหญ่ที่เข้มแข็ง
4. ความชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ประเภทไฟ้ หมากรุก กีฬาสงคราม อวกาศ และผจญภัย และความชอบอ่านหนังสือการ์ตูนประเภทตลกขบขัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

ตรีรัตน์ นิรัตน์. (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปิดรับชมละครโทรทัศน์กับการรับรู้ถึงประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ ลักษณะทางการรับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาชอบดูละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาดก สนุกสนาน โดยรับชมพร้อมกับสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด ช่วงที่ดูละครบ่อยที่สุด ในวันจันทร์-วันศุกร์คือ 20.30-23.00 น. และวันเสาร์-วันอาทิตย์ เวลา 12.00-16.00 น. มีนักศึกษารับชมละครโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 มากที่สุด นักศึกษารับชม ละครโทรทัศน์เพื่อความสนุกสนานและบันเทิง

2. นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีลักษณะการรับชมละครโทรทัศน์ต่างกัน นักศึกษาติดตามและตั้งใจรับชมละครโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่เรียนสาขาต่างกัน รับชมละครโทรทัศน์ในปริมาณที่ต่างกัน

3. นักศึกษาที่เรียนต่างสาขากัน มีภูมิลำเนาต่างกัน อาชีพบิดาต่างกันรับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ในการนำไปพัฒนาบุคลิกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาและรายได้ต่างกัน รับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ในการนำไปใช้พัฒนาสติปัญญาต่างกัน นักศึกษาที่เรียนต่างสาขากัน และมีรายได้ต่างกัน รับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ในการใช้พัฒนาจริยธรรมต่างกัน

3. ลักษณะการรับชม ระดับการติดตามรับชม และระดับความตั้งใจรับชมละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาตนเองด้าน บุคลิกภาพ สติปัญญาและจริยธรรม ส่วนปริมาณการรับชมละครโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ในการนำไปใช้พัฒนาตนเอง

Bradley S. Greenberg (1974 :71-92) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของการชมโทรทัศน์และสหสัมพันธ์สำหรับเด็กชาวอังกฤษ เป็นการศึกษาถึงแรงกระตุ้นและความพึงพอใจซึ่งผู้ชมวัยรุ่นแสวงหาและได้รับจากการชมโทรทัศน์ 2.5-3.5 ชั่วโมงต่อวันโดยผลที่ได้รับคือ

- สำหรับเด็กผิวขาว การชมโทรทัศน์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิต จะได้รับรู้ถึงความจริงในเนื้อหาของโทรทัศน์ และได้ผลกระทบอย่างมากจากโฆษณาโทรทัศน์

- การชมโทรทัศน์เป็นนิสัย จะสัมพันธ์กับระยะเวลาในการทำการบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การพักผ่อนเป็นหน้าที่ของการชมโทรทัศน์โดยรวม ไม่เฉพาะเจาะจงเนื้อหาบางประเภทรวมทั้งการรับรู้ถึงโลกแห่งความเป็นจริงซึ่งโทรทัศน์นำเสนอเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก
- เด็กที่ต้องการกระตุ้น โดยโทรทัศน์ จะเลือกดูรายการ บู้ ผจญภัย วิทยาศาสตร์ และรุนแรง

Johnstone (1974 : 35-47) วิจัยเรื่อง การรวมตัวกันทางสังคมและการใช้สื่อของวัยรุ่น : กรณีศึกษา ศึกษาถึงผลกระทบของค่านิยมของโรงเรียนที่ต่อแรงบันดาลใจและความสำเร็จของนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยม 10 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันและสังคมที่แตกต่างกันด้วย

ผลที่ได้รับเป็นดังนี้คือการเปิดรับสื่อมวลชนจะมีรูปแบบเปลี่ยนแปลงไปเมื่อสภาพทางสังคมอื่นๆ เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือเด็กที่ค่อยๆ เติบโตผ่านช่วงวัยรุ่นจะเริ่มใช้เวลากับครอบครัวน้อยลง ดังนั้นอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนและสังคมภายนอกที่มีต่อการใช้นั้นจะมีมากขึ้นและยังพบด้วยว่าการใช้สื่อ ไม่ว่าจะเป็นการชมภาพยนตร์ การฟังวิทยุหรือการสะสมแผ่นเสียง ความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรวมตัวกับกลุ่มเพื่อนวัยรุ่น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อมวลชนนั้นเป็นไปตามแบบแผนทางสังคมที่บุคคลนั้นๆ อาศัยอยู่

Suarez (1982 :1) วิจัยเรื่อง ผลการดูโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กชาวเปอร์โตริโก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 และ 5 จำนวน 196 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ดูโทรทัศน์ได้คะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูโทรทัศน์

Alexander (1985 :295-308) วิจัยเรื่อง การชมละครโทรทัศน์ของวัยรุ่นและการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างชมละครโทรทัศน์ของวัยรุ่นและการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ตามธรรมชาติของพวกเขา สิ่งสำคัญที่วัยรุ่นได้เรียนรู้จากละครโทรทัศน์คือ การรับรู้ถึงความสัมพันธ์โดยธรรมชาติของมนุษย์ ความรัก หน้าที่ ครอบครัว และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเป็นแก่นแท้ของโลกละคร

การวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของระยะเวลาที่วัยรุ่นชมละครมีการรับรู้ถึงความสัมพันธ์โดยมีสมมติฐานว่าระยะเวลาในการเปิดรับมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการรับรู้ถึงความสัมพันธ์และความสำคัญของการสนทนาในการสร้างความสัมพันธ์

ผลที่ได้รับคือ เพศมีความสำคัญในการแยกแยะผู้ชมละครและผู้ที่ไม่ชมละคร ผู้ชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สำหรับวัยรุ่นหญิงที่ชมละครเป็นประจำนั้นชมเพื่อความบันเทิงโดยไม่ต้องอาศัยอยู่กับพ่อแม่ และอยากอยู่กับเพื่อนมากกว่าผู้ที่ไม่ชมละคร

ยังไม่มีหลักฐานยืนยัน ได้ชัดเจนถึงการชมละครซึ่งอาจสร้างการรับรู้ความสัมพันธ์ของเด็กหญิงอย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะถึงวัยรุ่นชายที่ชมละครเป็นเวลานานจะใช้การสนทนาในการสร้างความสัมพันธ์ และผู้ชมชายจะเห็นความสัมพันธ์เปราะบางกว่าผู้ที่ไม่ได้ชม

ในการทำนวยถึงการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ สำหรับผู้ชมชายจำนวนปีในการชมละครจะสามารถทำนวยถึงการรับรู้ถึงความสำคัญในการพูดได้ สำหรับผู้ชมเพศหญิงระดับการชมละคร จะเป็นตัวทำนวยในทางลบถึงการรับรู้ความสำคัญของการพูด สำหรับเพศหญิง การชมเพื่อความบันเทิงและเปิดรับโลกแห่งความจริงสนับสนุนถึงการรับรู้ว่าการสนทนาเป็นสิ่งสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สาขาวิชาอุตสาหกรรม ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544 ชั้นปีที่ 1-3 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 4 แห่ง รวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 3617 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสาขาวิชาอุตสาหกรรมที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1-3 สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 352 คน ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบ่งชั้น และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (อ้างในเพ็ญแข แสงแก้ว, 2541 : 61) รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

	วิทยาลัยเทคนิค	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
		ปี 1	ปี 2	ปี 3		ปี 1	ปี 2	ปี 3	
1	วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง	460	358	382	1200	48	30	37	115
2	วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	36	37	245	318	7	8	22	37
3	วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม	516	221	221	958	52	20	20	92
4	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก	325	408	408	1141	28	40	40	108
	รวม	1337	1034	1564	3617	135	98	119	352

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การรับชมรายการโทรทัศน์ และของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ แบ่งเป็น 12 รูปแบบ รายการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งแยกแบบสอบถามออกเป็นพฤติกรรม 2 ด้าน ได้แก่

(1) พฤติกรรมเกี่ยวกับความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง รับชมมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนรับชมรายการนั้นๆ เป็นประจำทุกครั้งที่มีการออกอากาศ

4 หมายถึง รับชมมาก ได้แก่ นักเรียนรับชมรายการนั้นๆ เกือบทุกครั้งที่มีการออกอากาศ เช่น ถ้ารายการออกอากาศ 10 ครั้ง นักเรียนรับชม 8-9 ครั้ง

3 หมายถึง รับชมปานกลาง ได้แก่ นักเรียนรับชมรายการนั้นๆ บ้างเป็นบางครั้งที่มีการออกอากาศ เช่น ถ้ารายการออกอากาศ 10 ครั้ง นักเรียนรับชม 5-7 ครั้ง

2 หมายถึง รับชมน้อย ได้แก่ นักเรียนรับชมรายการนั้นๆ น้อย เช่น ถ้ารายการออกอากาศ 10 ครั้ง นักเรียนรับชม 1-4 ครั้ง

1 หมายถึง ไม่เคยรับชม ได้แก่ นักเรียนไม่เคยรับชมรายการนั้นเลย

(2) พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง ไม่พึงพอใจ

3.2.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและกรอบแนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของเยาวชน ตรวจสอบเอกสารและนำผลการศึกษามากำหนดเป็นเนื้อหาในแบบสอบถาม

2. ใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ศึกษาข้อมูลที่ได้ กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ และสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน แต่ละตอนมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามให้เลือกตอบตามความเป็นจริง เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์แบ่งเป็น 2 ด้าน คือแบบสอบถามเกี่ยวกับความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์โดยจำแนกเป็น 12 ประเภท และแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ทั้ง 12 ประเภท มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามไปปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม แล้วนำไปปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม

4. การหาคูณภาพเครื่องมือ

4.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (content validity) ดำเนินการดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ตลอดจนความถูกต้องของการใช้ภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านที่จะตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา มีรายชื่อดังต่อไปนี้

(1) อาจารย์สุทัศน์ นุรีภักดิ์ ประธานสาขาเทคโนโลยีการพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล , กรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

(2) อาจารย์สุเกษม อิงคนินันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการ จัดการสถาบันราชภัฏนครราชสีมา

(3) รศ. สุรัชดา สุบรรณ ณ อยุธยา อาจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(4) คุณอรรพผล ณ บางช้าง ผู้อำนวยการฝ่ายรายการ บริษัทยูบีซี

(5) คุณสังวร จักรกระโทก อาจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

4.1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.1.3 ปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบอีกครั้ง

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา α (α - coefficientcy) ตามวิธีของ Cronbach โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้ (อ้างในประคอง วรรณสุด. 2538 : 72)

สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมกรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครมีดังนี้

ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .91

ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .90

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บันทึกรายชื่อหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังกรมอาชีวศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิค 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง , วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี , วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม , วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก

2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยนัดหมายกับนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิคทั้ง 4 แห่ง เพื่อกำหนดวันเวลาในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดการตอบแบบสอบถามทุกตอนแก่กลุ่มตัวอย่าง และทำการเก็บข้อมูล รวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้

4. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

(Statistical Package for the Social Science) for Window version 10.01

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ด้วยการหาความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ในด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และ \bar{X} ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนดังต่อไปนี้

แบบสอบถามพฤติกรรมด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายความว่า	รับชมเป็นประจำสม่ำเสมอ
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายความว่า	รับชมบ่อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายความว่า	รับชมบ้างเป็นบางครั้ง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายความว่า	รับชมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายความว่า	ไม่เคยรับชม

แบบสอบถามพฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.0 – 4.49	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายความว่า	ไม่มีความพึงพอใจ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยใช้สถิติ t - test ชนิดอิสระ (independent samples t-test)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ระหว่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 , 2 และ 3 ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (analysis of variance : one-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ scheffe'

3.5 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. หาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (ประกอบ กรรณสูตร. 2538 : 72)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร. 2538:74)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละค่ายกกำลังสอง
$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามตัวแปร เพศ และชั้นปีของนักศึกษาใช้ t-test for independent samples โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่ม เพื่อพิจารณาว่าความแปรปรวนของคะแนนทั้ง 2 กลุ่ม เท่ากันหรือไม่ โดยการทดสอบค่าเอฟ โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร. 2538 : 209)

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

เมื่อ F	แทนค่าที่ใช้พิจารณาใน F – Distribution
S_1^2	แทนกำลังสองของค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทนกำลังสองของค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

- 3.2 กรณีค่าความแปรปรวนของกลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่มเท่ากัน ใช้สูตร t-test

เอกซนิคมี pooled variance (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 84) อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2 \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}{n_1 + n_2 - 2}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3.3 กรณีความแปรปรวนของประชากรทั้งสองกลุ่มไม่เท่ากัน ใช้สูตร t-test ชนิด

Separate variance (ล้วน สายศและอังคณา สายศศ. 2536 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One-way analysis of variance :

one-way ANOVA (พรรณี ลีกิจวัฒน์, 2540 :2)

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

$$df = k - 1, N - k$$

เมื่อ	F	แทน	อัตราส่วนความแปรปรวน
	MS_b	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมของกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมของกำลังสองภายในกลุ่ม
	df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
	k	แทน	จำนวนกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ วิธีของ scheffe' (บุญชม ศรีสะอาด, 2538 :

346)

สูตร

$$S = \sqrt{(k-1)F_{(\alpha, df_b, df_w)} \sqrt{\frac{2}{n} MS_w}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าวิกฤติแบบเชฟเฟ้
	k	แทน	กลุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	MS_w	แทน	ผลรวมภายในกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมและด้านความพึงพอใจในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

4.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง

3.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง

3.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1, 2 และ 3

3.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1, 2 และ 3

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	269	76.40
หญิง	83	23.60
รวม	352	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1	135	38.30
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2	89	25.30
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3	128	36.40
รวม	352	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต
กรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.40 และ
รองลงมาคือเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 23.60 และเมื่อจำแนกจำนวนนักเรียนตามระดับการศึกษาของ
นักเรียนแล้วพบว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ
38.30 รองลงมาได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 36.40 และระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 25.30 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน
วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการ
โทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
ในภาพรวมด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. รายการธรรมะ	1.97	.71	12	รับชมน้อย
2. รายการบันเทิง	3.35	.56	2	รับชมปานกลาง
3. รายการข่าว	3.37	.61	1	รับชมปานกลาง
4. รายการสำหรับเด็ก	2.29	.90	11	รับชมน้อย
5. รายการทางการศึกษา	2.39	.86	10	รับชมน้อย
6. รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี	2.59	.81	8	รับชมปานกลาง
7. รายการประเภทสนทนา	2.74	.80	7	รับชมปานกลาง
8. รายการสารคดี	2.92	.72	5	รับชมปานกลาง
9. รายการกีฬา	3.17	1.03	4	รับชมปานกลาง
10. การ์ตูน	2.41	1.62	9	รับชมน้อย
11. รายการถ่ายทอดสด	2.88	.73	6	รับชมปานกลาง
12. ภาพยนตร์และละคร	3.32	.77	3	รับชมปานกลาง
รวม	2.98	.48		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต
กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมในการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับ
รับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นประเภทรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.97-3.37 ซึ่ง
อยู่ในระดับรับชมปานกลาง 8 รายการ และระดับรับชมน้อย 4 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ รายการข่าว ($\bar{X} = 3.37$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการบันเทิง
($\bar{X} = 3.35$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการธรรมะ ($\bar{X} =$
1.97) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการธรรมะ

รายการธรรมะ	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. รายการแสดงพระธรรมเทศนา	1.89	.81	2	รับชมน้อย
2. รายการสนทนาธรรมะ	1.89	.77	3	รับชมน้อย
3. รายการสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	2.13	.89	1	รับชมน้อย
รวม	1.97	.71		รับชมน้อย

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการธรรมะ ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมน้อย ($\bar{X} = 1.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.89 – 2.13 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อยทั้งหมด สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 2.13$) รองลงมาได้แก่ รายการแสดงพระธรรมเทศนา ($\bar{X} = 1.89$) และรายการสนทนาธรรมะ ($\bar{X} = 1.89$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อยทั้งหมด

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการบันเทิง

รายการบันเทิง	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. คอนเสิร์ตไทยสากล	3.80	1.04	5	รับชมบ่อย
2. คอนเสิร์ตไทยลูกทุ่ง	2.56	.94	9	รับชมปานกลาง
3. คอนเสิร์ตเพลงต่างประเทศ	3.23	1.11	6	รับชมปานกลาง
4. มิวสิควิดีโอเพลงไทยสากล	3.98	1.03	2	รับชมมาก
5. มิวสิควิดีโอเพลงไทยลูกทุ่ง	2.76	.99	8	รับชมปานกลาง
6. มิวสิควิดีโอเพลงสากลต่างประเทศ	3.18	1.06	7	รับชมปานกลาง
7. การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย	2.22	.91	10	รับชมน้อย
8. การแสดงมายากล	3.18	1.02	7	รับชมปานกลาง
9. รายการตลก	3.97	.95	3	รับชมมาก
10. เกมโชว์	4.02	.95	1	รับชมมาก
11. รายการประเภทแม่กกาชินบันเทิง	3.91	.99	4	รับชมมาก
รวม	3.35	.56		รับชมปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.4 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการบันเทิง ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.22 – 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก 5 รายการ ระดับรับชมปานกลาง 5 รายการ และระดับรับชมน้อย 1 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายการเกมโชว์ ($\bar{X} = 4.02$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการมิวสิกวิดีโอเพลงไทยสากล ($\bar{X} = 3.98$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 2.22$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการข่าว

รายการข่าว	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. ข่าวในพระราชสำนัก	2.91	.93	8	รับชมปานกลาง
2. ข่าวการเมือง	3.01	.90	6	รับชมปานกลาง
3. ข่าวเศรษฐกิจ	2.98	.91	7	รับชมปานกลาง
4. ข่าวสังคม	3.29	.91	4	รับชมปานกลาง
5. ข่าวอาชญากรรม	3.65	.94	3	รับชมมาก
6. ข่าวบันเทิง	3.97	.88	2	รับชมมาก
7. ข่าวต่างประเทศ	3.08	.92	5	รับชมปานกลาง
8. ข่าวกีฬา	4.05	1.08	1	รับชมมาก
รวม	3.37	.61		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการข่าว ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับการรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.91 – 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก 3 รายการ และระดับรับชมปานกลาง 5 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการข่าวกีฬา ($\bar{X} = 4.05$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการข่าวบันเทิง ($\bar{X} = 3.97$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ รายการข่าวในพระราชสำนัก ($\bar{X} = 2.91$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการสำหรับเด็ก

รายการสำหรับเด็ก	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. รายการสำหรับเด็กเพื่อความรู้	2.42	1.00	1	รับชมน้อย
2. รายการสำหรับเด็กเพื่อความบันเทิง	2.15	.96	2	รับชมน้อย
รวม	2.29	.90		รับชมน้อย

จากตารางที่ 4.6 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการสำหรับเด็ก ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมน้อย ($\bar{X} = 2.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.15 – 2.42 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อยทั้งหมด สำหรับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสำหรับเด็กเพื่อความรู้ ($\bar{X} = 2.42$) รองลงมาได้แก่ รายการสำหรับเด็กเพื่อความบันเทิง ($\bar{X} = 2.15$) อยู่ในระดับรับชมน้อยทั้งหมด

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการทางการศึกษา

รายการทางการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. รายการเพื่อการศึกษา	2.21	.99	2	รับชมน้อย
2. รายการฝึกทักษะทางภาษา	2.58	1.01	1	รับชมปานกลาง
รวม	2.39	.86		รับชมน้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการทางการศึกษา ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมน้อย ($\bar{X} = 2.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.21 – 2.58 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง 1 รายการ และระดับรับชมน้อย 1 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการฝึกทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 2.58$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.21$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการ

โทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
ด้านความถี่ในการรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี

รายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. รายการสารคดีการทำอาหาร	2.78	1.13	1	รับชมปานกลาง
2. รายการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร	2.37	.99	4	รับชมน้อย
3. รายการแม่กาศินสำหรับผู้หญิง	2.53	1.05	3	รับชมปานกลาง
4. รายการแฟชั่น เสื้อผ้า ทรงผม	2.66	1.10	2	รับชมปานกลาง
รวม	2.59	.81		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.37 – 2.78 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง 3 รายการ และระดับรับชมน้อย 1 รายการ สำหรับรายการที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายการสารคดีการทำอาหาร ($\bar{X} = 2.78$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการแฟชั่น เสื้อผ้า ทรงผม ($\bar{X} = 2.66$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ รายการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ($\bar{X} = 2.37$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการประเภทสนทนา

รายการประเภทสนทนา	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. รายการสนทนาข่าว	2.49	1.01	2	รับชมน้อย
2. รายการสนทนาเพื่อวิเคราะห์ สถานการณ์, ทิศทางเศรษฐกิจ	2.43	1.00	3	รับชมน้อย
3. รายการสนทนาเพื่อความบันเทิง	3.31	1.06	1	รับชมปานกลาง
รวม	2.74	.80		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการประเภทสนทนา ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.43 – 3.31 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง 1 รายการ และระดับรับชมน้อย 2 รายการ ค่าไม่ต่างกันใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสนทนาเพื่อความบันเทิง ($\bar{X} = 3.31$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการสนทนาข่าว ($\bar{X} = 2.49$) และรายการสนทนาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์, ทิศทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.43$) อยู่ในระดับรับชมน้อย

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการสารคดี

รายการสารคดี	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. สารคดีเกี่ยวกับชีวประวัติ	2.94	1.10	5	รับชมปานกลาง
2. สารคดีเกี่ยวกับวัฒนธรรม	2.50	1.04	8	รับชมปานกลาง
3. สารคดีเกี่ยวกับการแพทย์	2.45	.95	9	รับชมน้อย
4. สารคดีเกี่ยวกับชีวิตสัตว์	3.71	1.15	1	รับชมมาก
5. สารคดีสั้น	2.51	.95	7	รับชมปานกลาง
6. สารคดีเกี่ยวกับการเกษตร	2.72	.94	6	รับชมปานกลาง
7. สารคดีท่องเที่ยว	3.36	1.11	2	รับชมปานกลาง
8. สารคดีเพื่อสิ่งแวดล้อม	2.97	1.04	4	รับชมปานกลาง
9. สารคดีเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	3.14	1.09	3	รับชมปานกลาง
รวม	2.92	.72		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการสารคดี ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.45 – 3.71 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก 1 รายการ ระดับรับชมปานกลาง 7 รายการ และระดับรับชมน้อย 1 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ ($\bar{X} = 3.71$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการสารคดีท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.36$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับการแพทย์ ($\bar{X} = 2.45$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมกรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการกีฬา

รายการกีฬา	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. รายการสารคดีวิธีการเล่นกีฬา	2.79	1.15	2	รับชมปานกลาง
2. รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์กีฬา	3.56	1.24	1	รับชมมาก
รวม	3.17	1.03		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรับชมรายการกีฬา ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.79 – 3.56 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก 1 รายการ และระดับรับชมปานกลาง 1 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์กีฬา ($\bar{X} = 3.56$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่รายการสารคดีวิธีการเล่นกีฬา ($\bar{X} = 2.79$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมกรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการการ์ตูน

รายการการ์ตูน	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. การ์ตูน	2.41	1.62	1	รับชมน้อย
รวม	2.41	1.62		รับชมน้อย

จากตารางที่ 4.12 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรับชมรายการการ์ตูน ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมน้อย ($\bar{X} = 2.41$)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการถ่ายทอดสด

รายการถ่ายทอดสด	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. ถ่ายทอดสดรายการการแข่งขันกีฬาในประเทศ	3.41	1.24	2	รับชมปานกลาง
2.. ถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจากต่างประเทศ	3.72	1.25	1	รับชมมาก
3. ถ่ายทอดสดพระราชพิธีสำคัญ	2.62	.99	3	รับชมปานกลาง
4. ถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญ	2.30	.97	5	รับชมน้อย
5. ถ่ายทอดสดการแถลงข่าวแถลงเหตุการณ์	2.37	.92	4	รับชมน้อย
รวม	2.88	.73		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการถ่ายทอดสด ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.30 – 3.72 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก 1 รายการ ระดับรับชมปานกลาง 2 รายการ และระดับรับชมน้อย 2 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจากต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.72$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการถ่ายทอดสดรายการการแข่งขันกีฬาในประเทศ ($\bar{X} = 3.41$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญ ($\bar{X} = 2.30$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมรายการภาพยนตร์และละคร

รายการภาพยนตร์และละคร	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ความถี่ในการรับชม
1. ภาพยนตร์ไทยเรื่องยาว	3.53	1.07	2	รับชมมาก
2. ภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว	3.74	1.04	1	รับชมมาก
3. ละครไทยออกอากาศเป็นชุด	3.43	1.19	4	รับชมปานกลาง
4. ละครฝรั่งออกอากาศเป็นชุด	3.50	1.19	3	รับชมปานกลาง
5. ละครจีนออกอากาศเป็นชุด	2.51	1.16	6	รับชมปานกลาง
6. ละครพิเศษเนื่องในโอกาสสำคัญ	3.21	1.13	5	รับชมปานกลาง
รวม	3.32	.77		รับชมปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการภาพยนตร์และละคร ด้านความถี่ในการรับชมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.74 ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก 2 รายการ และระดับรับชมปานกลาง 4 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว ($\bar{X} = 3.74$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการภาพยนตร์ไทยเรื่องยาว ($\bar{X} = 3.53$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการละครจีนออกอากาศเป็นชุด ($\bar{X} = 2.51$) ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. รายการธรรมะ	2.53	.73	11	ปานกลาง
2. รายการบันเทิง	3.48	.55	1	ปานกลาง
3. รายการข่าว	3.35	.55	3	ปานกลาง
4. รายการสำหรับเด็ก	2.70	.91	10	ปานกลาง
5. รายการทางการศึกษา	2.79	.93	9	ปานกลาง
6. รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี	2.81	.81	8	ปานกลาง
7. รายการประเภทสนทนา	2.93	.82	7	ปานกลาง
8. รายการสารคดี	3.15	.75	5	ปานกลาง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
9. กีฬา	3.27	1.02	4	ปานกลาง
10. การ์ตูน	2.43	1.64	12	น้อย
11. รายการถ่ายทอดสด	3.05	.69	6	ปานกลาง
12. ภาพยนตร์และละคร	3.41	.76	2	ปานกลาง
รวม	3.16	.48		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมในการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นประเภทรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.43 – 3.48 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง 10 รายการ และระดับน้อย 1 รายการ สำหรับรายการที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ประเภทรายการบันเทิง ($\bar{X} = 3.48$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ประเภทรายการ ภาพยนตร์และละคร ($\bar{X} = 3.41$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเภทรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ประเภทรายการธรรมะ ($\bar{X} = 2.53$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการธรรมะ

รายการธรรมะ	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. รายการแสดงพระธรรมเทศนา	2.54	.83	2	ปานกลาง
2. รายการสนทนาธรรมะ	2.42	.83	3	น้อย
3. รายการสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	2.62	.91	1	ปานกลาง
รวม	2.53	.73		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการธรรมะ ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.42 – 2.62 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ และระดับน้อย 1 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 2.62$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการแสดงพระธรรมเทศนา ($\bar{X} = 2.54$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการสนทนาธรรมะ ($\bar{X} = 2.42$) ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการบันเทิง

รายการบันเทิง	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. คอนเสิร์ตไทยสากล	3.85	.99	5	มาก
2. คอนเสิร์ตไทยลูกทุ่ง	2.70	.91	10	ปานกลาง
3. คอนเสิร์ตเพลงต่างประเทศ	3.36	1.04	7	ปานกลาง
4. มิวสิควิดีโอเพลงไทยสากล	3.92	1.04	4	มาก
5. มิวสิควิดีโอเพลงไทยลูกทุ่ง	2.86	.98	9	ปานกลาง
6. มิวสิควิดีโอเพลงสากลต่างประเทศ	3.33	1.09	8	ปานกลาง
7. การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย	2.54	.98	11	ปานกลาง
8. การแสดงมาฆกาล	3.58	1.04	6	มาก
9. รายการตลก	4.08	.97	1	มาก
10. เกมโชว์	4.03	.94	2	มาก
11. รายการประเภทแม่กาศินบันเทิง	4.01	.93	3	มาก
รวม	3.48	.55		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการบันเทิง ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.54 – 4.08 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 6 รายการ และระดับปานกลาง 5 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่รายการตลก ($\bar{X} = 4.08$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่รายการเกมโชว์ ($\bar{X} = 4.03$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่รายการการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 2.54$) ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการข่าว

รายการข่าว	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. ข่าวในพระราชสำนัก	2.99	.84	8	ปานกลาง
2. ข่าวการเมือง	3.02	.85	6	ปานกลาง
3. ข่าวเศรษฐกิจ	3.00	.83	7	ปานกลาง
4. ข่าวสังคม	3.21	.85	4	ปานกลาง
5. ข่าวอาชญากรรม	3.54	.95	3	มาก
6. ข่าวบันเทิง	3.87	.93	2	มาก
7. ข่าวต่างประเทศ	3.17	.91	5	ปานกลาง
8. ข่าวกีฬา	4.02	1.10	1	มาก
รวม	3.35	.55		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการข่าว ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.99 – 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 3 รายการ และระดับปานกลาง 5 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข่าวกีฬา ($\bar{X} = 4.02$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการข่าวบันเทิง ($\bar{X} = 3.87$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการข่าวในพระราชสำนัก ($\bar{X} = 2.99$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสำหรับเด็ก

รายการสำหรับเด็ก	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. รายการสำหรับเด็กเพื่อความรู้	2.85	1.07	1	ปานกลาง
2. รายการสำหรับเด็กเพื่อความบันเทิง	2.54	.94	2	ปานกลาง
รวม	2.70	.91		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่าในภาพรวมและเมื่อพิจารณาเป็นแต่รายการนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการสำหรับเด็ก ด้านความไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.54 – 2.85 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่รายการสำหรับเด็กเพื่อความรู้ ($\bar{X} = 2.85$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่รายการสำหรับเด็กเพื่อความบันเทิง ($\bar{X} = 2.54$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการทางการศึกษา

รายการทางการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. รายการเพื่อการศึกษา	2.66	1.04	2	ปานกลาง
2. รายการฝึกทักษะทางภาษา	2.92	1.09	1	ปานกลาง
รวม	2.79	.93		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการสำหรับเด็ก ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.66 – 2.92 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้งสองรายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการฝึกทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 2.92$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.66$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี

รายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. รายการสารคดีการทำอาหาร	3.01	1.09	1	ปานกลาง
2. รายการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร	2.69	1.05	4	ปานกลาง
3. รายการแม่ก่กาซึนสำหรับผู้หญิง	2.74	1.02	3	ปานกลาง
4. รายการแฟชั่น เสื้อผ้า ทรงผม	2.82	1.08	2	ปานกลาง
รวม	2.81	.81		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าครึ่งใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ระหว่าง 2.69–3.01 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสารอาหารทำอาหาร ($\bar{X} = 3.01$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการแพชั่นเสื่อผ้า ทรงผม ($\bar{X} = 2.82$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ($\bar{X} = 2.69$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการประเภทสนทนา

รายการประเภทสนทนา	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. รายการสนทนาข่าว	2.74	1.08	2	ปานกลาง
2. รายการสนทนาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์, ทิศทางเศรษฐกิจ	2.61	1.01	3	ปานกลาง
3. รายการสนทนาเพื่อความบันเทิง	3.45	1.06	1	ปานกลาง
รวม	2.93	.82		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.22 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการประเภทสนทนา ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.45 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสนทนาเพื่อความบันเทิง ($\bar{X} = 3.45$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการสนทนาข่าว ($\bar{X} = 2.74$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่รายการสนทนาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์, ทิศทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.61$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสารคดี

รายการสารคดี	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. สารคดีเกี่ยวกับชีวประวัติ	3.16	1.10	5	ปานกลาง
2. สารคดีเกี่ยวกับวัฒนธรรม	2.74	1.01	8	ปานกลาง
3. สารคดีเกี่ยวกับการแพทย์	2.70	.97	9	ปานกลาง
4. สารคดีเกี่ยวกับชีวิตสัตว์	3.87	1.17	1	มาก
5. สารคดีสั้น	2.80	1.01	7	ปานกลาง
6. สารคดีเกี่ยวกับการเกษตร	2.97	.98	6	ปานกลาง
7. สารคดีท่องเที่ยว	3.49	1.13	2	ปานกลาง
8. สารคดีเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.20	1.11	4	ปานกลาง
9. สารคดีเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	3.45	1.10	3	ปานกลาง
รวม	3.15	.75		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการสารคดี ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.70 – 3.87 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 1 รายการ และระดับปานกลาง 8 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ ($\bar{X} = 3.87$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการสารคดีท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.49$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับการแพทย์ ($\bar{X} = 2.70$) ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการกีฬา

รายการกีฬา	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. รายการสาธิตวิธีการเล่นกีฬา	2.89	1.15	2	ปานกลาง
2. รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์กีฬา	3.65	1.23	1	มาก
รวม	3.27	1.02		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการกีฬา ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.89 – 3.65 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 1 รายการ และระดับปานกลาง 1 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์กีฬา ($\bar{X}=3.65$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการสารคดีวิธีการเล่นกีฬา ($\bar{X} = 2.89$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ และลำดับที่ พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการการ์ตูน

รายการการ์ตูน	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. การ์ตูน	2.43	1.64	1	น้อย
รวม	2.43	1.64		น้อย

จากตารางที่ 4.25 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการการ์ตูน ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$)

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการถ่ายทอดสด

รายการถ่ายทอดสด	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. ถ่ายทอดสดรายการการแข่งขันกีฬาในประเทศ	3.47	1.20	2	ปานกลาง
2. ถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจากต่างประเทศ	3.84	1.18	1	มาก
3. ถ่ายทอดสดพระราชพิธีสำคัญ	2.84	1.04	3	ปานกลาง
4. ถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญ	2.52	1.02	5	ปานกลาง
5. ถ่ายทอดสดการแถลงข่าว แถลงเหตุการณ์	2.57	.95	4	ปานกลาง
รวม	3.05	.69		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการถ่ายทอดสด ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.26 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการถ่ายทอดสด ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.52 – 3.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 1 รายการ และระดับปานกลาง 4 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจากต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.84$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการถ่ายทอดสดรายการการแข่งขันกีฬาในประเทศ ($\bar{X} = 3.47$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่รายการถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญ ($\bar{X} = 2.52$) ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการภาพยนตร์และละคร

รายการภาพยนตร์และละคร	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1. ภาพยนตร์ไทยเรื่องยาว	3.49	1.08	3	ปานกลาง
2. ภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว	3.76	1.05	1	มาก
3. ละครไทยออกอากาศเป็นชุด	3.47	1.15	4	ปานกลาง
4. ละครฝรั่งออกอากาศเป็นชุด	3.65	1.14	2	มาก
5. ละครจีนออกอากาศเป็นชุด	2.65	1.17	6	ปานกลาง
6. ละครพิเศษเนื่องในโอกาสสำคัญ	3.42	1.16	5	ปานกลาง
รวม	3.41	.76		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.27 พบว่าในภาพรวมนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการภาพยนตร์และละคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.65–3.76 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 2 รายการ และระดับปานกลาง 4 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว ($\bar{X} = 3.76$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการละครฝรั่งออกอากาศเป็นชุด ($\bar{X} = 3.65$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการละครจีนออกอากาศเป็นชุด ($\bar{X} = 2.65$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัย
เทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการ
รับชมของนักเรียนเพศชายและเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน
เพศชายและเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์

รายการ	ชาย (n=269)		หญิง (n=83)		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. รายการธรรมะ	1.96	.73	2.00	.62	-0.40	.69
2. รายการบันเทิง	3.31	.55	3.45	.58	-1.97*	.04
3. รายการข่าว	3.37	.61	3.36	.59	1.67	.88
4. รายการสำหรับเด็ก	2.28	.93	2.33	.83	-.44	.66
5. รายการทางการศึกษา	2.36	.86	2.51	.84	-1.40	.16
6. รายการสำหรับแม่บ้านและ สุขภาพสตรี	2.46	.78	2.99	.78	-5.35*	.00
7. รายการประเภทสนทนา	2.70	.82	2.88	.70	-1.72	.08
8. รายการสารคดี	2.98	.73	2.75	.65	2.50*	.01
9. รายการกีฬา	3.39	.98	2.48	.85	7.57*	.00
10. การ์ตูน	2.34	1.62	2.64	1.60	-1.46	.14
11. รายการถ่ายทอดสด	3.01	.69	2.48	.69	6.02*	.00
12. ภาพยนตร์และละคร	3.29	.76	3.40	.77	-1.06	.29
รวม	2.99	.48	2.97	.47	.30	.76

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.28 พบว่าในภาพรวมนักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่
ในการรับชมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นประเภทรายการแล้วพบว่านักเรียนเพศชาย และ
นักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมแตกต่างกัน ได้แก่
รายการบันเทิง รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี รายการสารคดี รายการกีฬา และรายการ
ถ่ายทอดสดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการบันเทิง รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี รายการสารคดี รายการกีฬา และรายการถ่ายทอดสดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมของนักเรียนเพศชายและเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนเพศชายและเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์

รายการ	ชาย (n=269)		หญิง (n=83)		t (p<.05)	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. รายการธรรมะ	2.51	.76	2.60	.64	.962	.33
2. รายการบันเทิง	3.45	.55	3.58	.52	2.01*	.04
3. รายการข่าว	3.37	.55	3.31	.55	.91	.36
4. รายการสำหรับเด็ก	2.65	.90	2.84	.93	1.66	.09
5. รายการทางการศึกษา	2.72	.93	2.99	.90	2.34*	.02
6. รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี	2.66	.77	3.29	.77	6.50*	.00
7. รายการประเภทสนทนา	2.88	.86	3.09	.66	2.05*	.04
8. รายการสารคดี	3.17	.78	3.10	.64	.691	.49
9. รายการกีฬา	3.46	.98	2.67	.90	6.87*	.00
10. การ์ตูน	2.36	1.62	2.68	1.66	1.59	.11
11. รายการถ่ายทอดสด	3.14	.67	2.74	.66	4.88*	.00
12. ภาพยนตร์และละคร	3.38	.76	3.49	.75	1.17	.24
รวม	3.15	.48	3.18	.46	.63	.52

* p<.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่าในภาพรวมนักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิงในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นประเภทรายการแล้วพบว่า นักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมแตกต่างกัน ได้แก่ รายการบันเทิง รายการทางการศึกษา รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี รายการประเภทสนทนา รายการกีฬา และรายการถ่ายทอดสดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1,2 และ 3 ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.30 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมด้านความถี่ในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	ชั้นปี 1		ชั้นปี 2		ชั้นปี 3		F	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. รายการธรรมะ	2.01	.63	1.94	.75	1.95	.75	.39	.67
2. รายการบันเทิง	3.39	.52	3.32	.64	3.32	.54	.67	.51
3. รายการข่าว	3.37	.56	3.34	.60	3.38	.66	.10	.91
4. รายการสำหรับเด็ก	2.33	.87	2.25	.87	2.27	.97	.29	.74
5. รายการทางการศึกษา	2.52	.87	2.26	.79	2.35	.88	2.65	.07
6. รายการสำหรับแม่บ้านและ สุขภาพสตรี	2.60	.73	2.43	.80	2.68	.88	2.64	.07
7. รายการประเภทสนทนา	2.64	.66	2.71	.90	2.87	.84	2.94	.05
8. รายการสารคดี	2.91	.66	3.02	.75	2.87	.76	1.13	.32
9. รายการกีฬา	3.28	1.07	3.33	.96	2.96	1.00	4.66*	.01
10. การ์ตูน	2.35	1.60	2.65	1.76	2.31	1.54	1.13	.26
11. รายการถ่ายทอดสด	2.85	.76	2.95	.69	2.87	.72	.54	.58
12. ภาพยนตร์และละคร	3.35	.73	3.31	.84	3.29	.75	.23	.79
รวม	3.00	.44	2.98	.51	2.97	.50	.12	.88

*p < .05

ตารางที่ 4.30 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมในภาพรวมทุกประเภทรายการไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายการกีฬา ที่มีพฤติกรรมการรับชม ด้านความถี่แตกต่างกัน ในภาพรวมแสดงว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 , 2 และ 3 มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

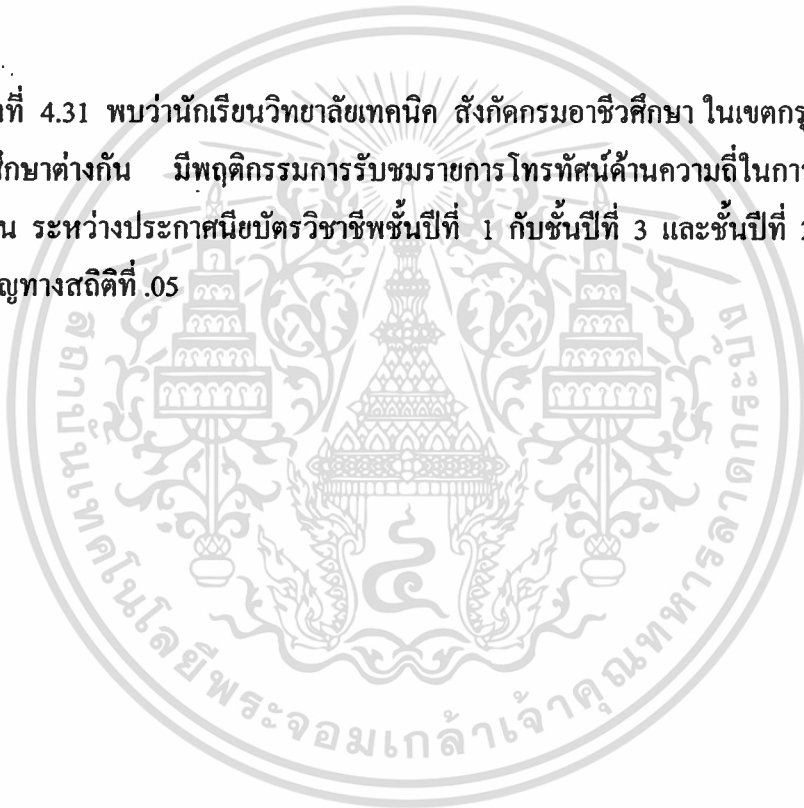
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.31 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมรายการกีฬาของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1, 2 และ 3

ระดับการศึกษาของนักเรียน		ปวช. 1	ปวช. 2	ปวช. 3
เรียน	\bar{X}	3.28	3.33	2.96
ปวช. 1	3.28	-	.04	.32*
ปวช. 2	3.33		-	.37*
ปวช. 3	2.96			-

* $p < .05$

ตารางที่ 4.31 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ในการรับชมรายการกีฬาแตกต่างกัน ระหว่างประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์
ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรม
อาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	ชั้นปี 1		ชั้นปี 2		ชั้นปี 3		F	P
	\bar{X}		\bar{X}		\bar{X}			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. รายการธรรมะ	2.52	.72	2.54	.78	2.53	.72	.04	.96
2. รายการบันเทิง	3.54	.50	3.48	.61	3.41	.54	1.81	.16
3. รายการข่าว	3.35	.53	3.38	.62	3.34	.51	.13	.87
4. รายการสำหรับเด็ก	2.69	.85	2.64	.90	2.74	.98	.33	.71
5. รายการทางการศึกษา	2.81	.89	2.74	1.00	2.80	.93	.20	.81
6. รายการสำหรับแม่บ้านและ สุภาพสตรี	2.76	.71	2.78	.82	2.89	.90	1.01	.36
7. รายการประเภทสนทนา	2.86	.69	2.96	.94	2.98	.86	.82	.44
8. รายการสารคดี	3.12	.71	3.25	.76	3.12	.77	1.07	.34
9. รายการกีฬา	3.38	1.04	3.46	.98	3.02	.99	.20*	.00
10. การ์ตูน	2.35	1.64	2.70	1.76	2.34	1.53	1.53	.21
11. รายการถ่ายทอดสด	3.01	.72	3.12	.63	3.03	.71	.71	.48
12. ภาพยนตร์และละคร	3.43	.72	3.42	.82	3.38	.75	.15	.85
รวม	3.16	.44	3.19	.50	3.13	.50	.44	.64

*p < .05

ตารางที่ 4.32 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายการกีฬา ที่มีพฤติกรรมด้านความพึงพอใจที่แตกต่างกันในภาพรวมแสดงว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 มีพฤติกรรมการรับชมในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการกีฬา ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1, 2 และ 3

ระดับการศึกษาของนักเรียน		ปวช. 1	ปวช. 2	ปวช. 3
	\bar{X}	3.38	3.46	3.02
ปวช. 1	3.38	-	.07	.36*
ปวช. 2	3.46		-	.43*
ปวช. 3	3.02			-

* $p < .05$

ตารางที่ 4.33 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการกีฬาแตกต่างกัน ระหว่างประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ เรื่อง "ศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยผู้วิจัยจะขอ นำเสนอ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้
 - 1.1 พฤติกรรมเกี่ยวกับความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์
 - 1.2 พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์และความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ และความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ จำแนกตามชั้นปี 1 , 2 และ 3 ของนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1-3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 4 วิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 3617 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1-3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม 4 แห่ง จำนวน 352 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejice & Morgan (อ้างในเพ็ญแข แสงแก้ว. 2541 : 61)

5.3 สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
2. พฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
3. พฤติกรรมด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3 แตกต่างกัน
4. พฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3 แตกต่างกัน

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) มีจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 12 ประเภทรายการ มีจำนวนทั้งหมด 56 ข้อ โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีดังนี้

ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .91
ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .90

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บันทึกขอหนังสือจากคณะกรรมการชุดสหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังกรมอาชีวศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล จากนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก

2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยนัดหมายกับนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิคทั้ง 4 แห่ง เพื่อกำหนดวันเวลาในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดการตอบแบบสอบถามทุกตอนแก่กลุ่มตัวอย่าง และทำการเก็บข้อมูล รวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้
4. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) for Window version 10.01 ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยใช้สถิติ t -test ชนิดอิสระ (independent samples t -test)
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ระหว่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Analysis Of Variance : One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ scheffe'

5.7 สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมทุกประเภทรายการด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์อยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความถี่ในการรับชมรายการธรรมะ ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รองลงมาได้แก่ รายการแสดงพระธรรมเทศนาและรายการสนทนาธรรมะ และรายการสนทนาธรรมะ เป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อยทั้ง 3 รายการ

1.2 ด้านความถี่ในการรับชมรายการบันเทิง ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการเกมโชว์ ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่รายการมิวสิกวิดีโอเพลงไทยสากลซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

1.3 ด้านความถี่ในการรับชมรายการข่าว ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการข่าวกีฬา ซึ่งอยู่ในระดับรับชมบ่อย รองลงมาได้แก่ รายการข่าวบันเทิงซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ รายการข่าวในพระราชสำนัก ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง

1.4 ด้านความถี่ในการรับชมรายการสำหรับเด็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสำหรับเด็กเพื่อความรู้อยู่ในระดับรับชมน้อยทั้งหมด

1.5 ด้านความถี่ในการรับชมรายการทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการเพื่อการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

1.6 ด้านความถี่ในการรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสารคดีการทำอาหารซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการแม่กกาซีนสำหรับผู้หญิง ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ รายการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

1.7 ด้านความถี่ในการรับชมรายการประเภทสนทนา ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสนทนาเพื่อความบันเทิง ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการสนทนาข่าว ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการสนทนาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ ,ทิศทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับรับชมน้อย

1.8 ด้านความถี่ในการรับชมรายการสารคดี ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสารคดีเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการสารคดีท่องเที่ยว ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับการแพทย์ ซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

1.9 ด้านความถี่ในการรับชมรายการกีฬา ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์กีฬา ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่รายการสารคดีวิธีการเล่นกีฬา ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง

1.10 ด้านความถี่ในการรับชมรายการการ์ตูน อยู่ในระดับรับชมน้อย

1.11 ด้านความถี่ในการรับชมรายการถ่ายทอดสด ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจากต่างประเทศ ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการถ่ายทอดสด

รายการการแข่งขันกีฬาในประเทศ ซึ่งอยู่ในระดับรับชมบ้างเป็นบางครั้ง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ รายการถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญซึ่งอยู่ในระดับรับชมน้อย

1.12 ด้านความถี่ในการรับชมรายการภาพยนตร์และละคร ในภาพรวมอยู่ในระดับรับชมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก รองลงมาได้แก่ รายการภาพยนตร์ไทยเรื่องยาว ซึ่งอยู่ในระดับรับชมมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการละครจีนออกอากาศเป็นชุด ซึ่งอยู่ในระดับรับชมปานกลาง

2. นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการ โทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ประเภทรายการบันเทิง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ประเภทรายการภาพยนตร์และละคร ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเภทรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ประเภทรายการธรรมะ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการธรรมะ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการแสดงพระธรรมเทศนา ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการสนทนาธรรมะ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

2.2 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการบันเทิง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการตลก ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่รายการเกมโชว์ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

2.3 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการข่าว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข่าวกีฬา ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการข่าวอาชญากรรม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการข่าวในพระราชสำนัก ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสำหรับเด็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสำหรับเด็กเพื่อความรู้อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการสำหรับเด็กเพื่อความบันเทิง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการเพื่อการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสำหรับแม่บ้านและสุภาพสตรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสารคดีการทำอาหาร ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการแพชั่น เสื้อผ้า ทรงผม ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2.7 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการประเภทสนทนา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสนทนาเพื่อความบันเทิง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ รายการสนทนาข่าว ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่รายการสนทนาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ , ทิศทางเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2.8 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการสารคดี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการสารคดีเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการสารคดีท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการสารคดีเกี่ยวกับการแพทย์ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

2.9 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการกีฬา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์กีฬา ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการสารคดีวิธีการเล่นกีฬา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2.10 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการการ์ตูน อยู่ในระดับน้อย

2.11 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการถ่ายทอดสด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจากต่างประเทศ ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการถ่ายทอดสดรายการการแข่งขันกีฬาในประเทศ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่รายการถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

2.12 ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการภาพยนตร์และละคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการภาพยนตร์ไทยเรื่องยาว ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ รายการละครจีนออกอากาศเป็นชุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

3. นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์

ด้านความถี่ในการรับชมแตกต่างกัน ได้แก่ รายการบันเทิง รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี รายการสารคดี รายการกีฬา และรายการถ่ายทอดสดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการ โทรทัศน์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมแตกต่างกัน ได้แก่ รายการบันเทิง รายการทางการศึกษา รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี รายการประเภทสนทนา รายการกีฬา และรายการถ่ายทอดสดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ในการรับชมรายการกีฬา ระหว่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการกีฬา ระหว่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.8 อภิปรายผล

การอภิปรายผล จากการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ ด้านความถี่ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัยพบว่า การรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จากภาพรวม พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่อยู่ในระดับรับชมปานกลางหมายถึง โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ รายการข่าว, รายการบันเทิง และภาพยนตร์และละคร ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่ต่ำสุด 3 ลำดับได้แก่รายการธรรมะ, รายการสำหรับเด็ก และรายการทางการศึกษา

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่สูงสุด คือ รายการข่าว ซึ่งนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค เปิดรับชมรายการข่าวในความถี่รับชมมาก ได้แก่ ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิงและข่าวอาชญากรรม สาเหตุมาจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการรับรู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่มีความตื่นเต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใจและสนุกสนาน ในงานวิจัยของ กมลวรรณ โล่ห์สิวานนท์ (2534 : 81) เรื่องความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติความรุนแรงของนักเรียนมัธยมปลายพบว่านักเรียนชอบชมข่าวศิลปะ ข่าววัฒนธรรม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียมมากตามลำดับ จะเห็นว่าจากการสำรวจ เขาจะสนใจติดตามชมข่าวที่ให้ความบันเทิงและข่าวกีฬา ซึ่งจัดว่าเป็นข่าวเบา (softnews) มากกว่าข่าวหนัก ซึ่งเน้นเนื้อหาทางด้านข่าวรัฐบาล การเมือง

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่สูงรองลงมา คือ รายการบันเทิง และรายการที่มีความถี่การเปิดรับชมมากคือ รายการตลก เกมโชว์ และรายการประเภทแม่กาศินบันเทิง ซึ่งรูปแบบรายการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ของรายการมุ่งเน้นความบันเทิงโดยทั้งสิ้นจึงได้รัยความสนใจจากกลุ่มวัยรุ่นเป็นอย่างมาก อีกทั้งให้ความสนุกสนาน เพื่อผ่อนคลายจากการเรียน และให้ความรู้สึกของการได้ปลดปล่อยและมีอิสระ อุไรวรรณ พิชิตกุล (2535 : 44) ได้กล่าวไว้ว่ารายการประเภทแม่กาศินบันเทิงหรือรายการนิตยสารบันเทิงที่ออกอากาศทางโทรทัศน์นั้น ได้รับความนิยมไม่น้อยไปกว่ารายการเกมโชว์และรายการเพลง เนื่องจากลักษณะรายการที่มีความหลากหลาย โดยให้ทั้งความบันเทิง ความรู้ อีกทั้งทันสมัยตรงกับความต้องการของวัยรุ่นที่ต้องการความแปลกใหม่ อีกทั้งรายการประเภทแม่กาศินบันเทิงสำหรับวัยรุ่นในปัจจุบันนี้ยังได้รับอิทธิพลมาจากรายการจากต่างประเทศหลายรายการ ซึ่งทำให้วัยรุ่นมีความพึงพอใจที่จะได้รับชมรายการประเภทนี้ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมและวัฒนธรรมด้วย (สุชา จันทน์เอม. 2529 : 2)

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่สูงลำดับ 3 คือ ภาพยนตร์และละคร นักเรียนวิทยาลัยเทคนิครับชมรายการรูปแบบนี้ในระดับมากและปานกลาง โดยส่วนใหญ่นิยมชมรายการที่มีลักษณะความยาวจบในตอนรายการประเภทภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว และภาพยนตร์ไทยเรื่องยาว ซึ่งมีความถี่การเปิดรับชมในอยู่ระดับมาก ซึ่งภาพยนตร์สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มวัยรุ่นได้เป็นอย่างมาก เพราะพวกเขาสามารถได้รับประโยชน์และความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์รวมทั้งความหลากหลายอารมณ์ที่พวกเขาสามารถเลือกชมได้เอง อีกทั้งการรับชมภาพยนตร์เรื่องยาวนั้นวัยรุ่นสามารถติดตามชมได้ครั้งเดียวจบ ไม่ได้เป็นปัญหาเรื่องเวลาที่ต้องคอยติดตามชมตอนต่อไปในคราวหน้า ซึ่งอาจทำให้พลาดการรับชมได้หากไม่ได้มีโอกาศเปิดรับชม

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่ต่ำสุดลำดับแรก คือรายการธรรมะ ซึ่งนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ส่วนใหญ่จะไม่เห็นความสำคัญที่จะให้มีการออกอากาศรายการเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนาทางโทรทัศน์ ดังนั้นพฤติกรรมการเปิดรับชมจึงเป็นผลมาจากที่รายการธรรมะส่วนใหญ่ออกอากาศในช่วงเวลาเช้าตรู่ เป็นเวลาที่ไม่เหมาะสมกับรายการที่กลุ่มวัยรุ่นเลือกรับชม

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่ต่ำรองลงมา คือรายการสำหรับเด็ก เนื่องจากรูปแบบรายการไม่เหมาะสมกับวัย เนื้อหารายการก็มุ่งเน้นไปที่เด็กเท่านั้น อีกทั้งช่วงเวลาในการออกอากาศก็ไม่สอดคล้องกับกลุ่มวัยรุ่น ดังนั้นรายการในรูปแบบนี้จึงไม่ได้รับความสนใจจากกลุ่ม

นักเรียนเทคนิคที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความถี่ต่ำในลำดับ 3 คือรายการทางการศึกษา เนื่องจากรายการประเภทนี้เป็นรายการที่มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดความรู้ ซึ่งคล้ายคลึงกับการฟังครูสอนหน้าชั้นเรียน วิทยุรุ่นจึงเป็นที่ใช้เวลาส่วนตัวกับรายการประเภทนี้ และต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ เพื่อต้องการผ่อนคลายจากภารกิจการเรียน และแสวงหาความเพลิดเพลินที่นอกเหนือจากวิชาการบ้าง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปฏิพัทธ์ กระแสนินทร์ (2509 : 112) ระบุว่าเด็กวัยรุ่นใช้เวลาในการชมโทรทัศน์สัปดาห์ละ 13 ชั่วโมง 40.8 นาที และมนต์ชัย นินนาทนนท์ (2526 : 105) ระบุว่าเยาวชนส่วนใหญ่สนใจชมโทรทัศน์ในระดับปานกลาง โดยสนใจชมทุกวันและชอบชมในช่วงเวลา 16:30-18:30 น. จะสังเกตได้ว่าสื่อประเภทโทรทัศน์ได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยรุ่นน้อย อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Nielsen ที่แสดงให้เห็นว่า อัตราการดูโทรทัศน์ของเด็กจะถึงจุดสูงสุดเมื่อเด็กอายุประมาณ 12-14 ปี (ตารางที่ 5.1) หลังจากนั้นจะค่อยๆ ลดลงตามลำดับ การพัฒนาในระยะ 10 ปีแรกของชีวิตเป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กเริ่มมีความรู้กว้างขวางขึ้น อิทธิพลของโรงเรียนและเพื่อนๆ ตลอดจนสื่อมวลชนจะมากขึ้นในทุกทาง ในวัยเด็กและวัยรุ่นเด็กจะใช้สื่อเพื่อความบันเทิง เช่นรายการบันเทิง การ์ตูนและเพลงสมัยใหม่ และเมื่อถึงวัยรุ่นอาจต้องเรียนหนังสือหนักขึ้น เด็กวัยรุ่นมักนิยมฟังเพลงตามสมัยนิยมมากกว่าดูโทรทัศน์ เนื่องจากสามารถทำไปพร้อมๆ กับทำงานอื่นๆ เช่นการบ้านได้ด้วย

ตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นถึงปริมาณเฉลี่ยของการชมโทรทัศน์ใน 1 วันของเด็กอเมริกัน ช่วงที่เด็กนิยมดูโทรทัศน์สูงสุดคือ ช่วงก่อนวัยรุ่น (12-14 ปี) ปริมาณการชมโทรทัศน์จะลดลงเล็กน้อยเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และเมื่อถึงวัยที่เริ่มในระดับอุดมศึกษา กิจกรรมและหน้าที่ด้านอื่นๆ จะดึงเวลาไปมากจนปริมาณการชมโทรทัศน์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด (D.F. Roberts : 1978 อ้างในบุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2534 : 67)

average television viewing by age

อายุ	จำนวนชั่วโมงที่รับชมต่อวัน
2	0.3
4	2.2
6	2.3
8	2.5
10	3.5
12	3.9
14	3.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

อายุ	จำนวนชั่วโมงที่รับชมต่อวัน
16	3.6
18	3.1
20	2.9

ตารางที่ 5.1 ปริมาณเฉลี่ยของการชมโทรทัศน์ของเด็กอเมริกัน จนถึงอายุ 20 ปี

2. พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความพึงพอใจของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยพบว่า การรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร รายการทั้ง 12 รูปแบบที่นำมาวิจัยครั้งนี้ ในภาพรวม พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความพึงพอใจ จะอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ รายการบันเทิง, ภาพยนตร์และละคร และรายการข่าว ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความพึงพอใจต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่ การ์ตูน, รายการธรรมะ และรายการสำหรับเด็ก

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความพึงพอใจสูงสุด คือรายการบันเทิง และรายการที่นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคให้ความสนใจอยู่ในระดับรับชมบ่อยและได้รับความพึงพอใจมาก ได้แก่รายการประเภทเกมโชว์ เพราะรายการประเภทเกมโชว์นั้นเน้นความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ ไม่เพียงเท่านั้นบางรายการยังให้ความรู้ อีกทั้งยังเป็นรายการที่น่าเสนอในลักษณะการแข่งขัน ผู้ชมได้มีส่วนร่วมเชียร์และลุ้นผลแพ้ชนะของผู้เข้าร่วมแข่งขัน

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความพึงพอใจสูงรองลงมา คือ ภาพยนตร์และละคร นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคให้ความสนใจกับรายการประเภทภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว และภาพยนตร์ไทยเรื่องยาวมากที่สุด เพราะภาพยนตร์มีทั้งความหลากหลายอารมณ์ ที่พวกเขาสามารถเลือกชมได้ การชมภาพยนตร์จึงนับว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างความบันเทิงใจให้กับวัยรุ่นมาก

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความพึงพอใจสูง ลำดับ 3 คือ รายการข่าว และ ข่าวประเภทที่นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคให้ความสนใจ และรับชมบ่อย ได้แก่ ข่าวกีฬา รองลงมาได้แก่ ข่าวบันเทิง และข่าวอาชญากรรม จะเห็นว่าคนกรุงเทพฯยังต้องการใช้สื่อเพื่อความเพลิดเพลินภายหลังจากสภาวะตึงเครียดในขณะประกอบอาชีพมาทั้งวัน รายการบันเทิงจึงเป็นรายการที่คนดูชอบมาก เพราะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน Scharam (1958 : 58) พบว่าเด็กวัยรุ่นดูโทรทัศน์เพื่อความบันเทิง ดังนั้นเขาจะไม่นิยมดู รายการข่าว สารคดี และรายการที่เกี่ยวกับสาธารณสุขประโยชน์

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความพึงพอใจต่ำสุดคือ การ์ตูน เนื่องจากนักเรียน วิทยาลัยเทคนิค ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-18 ปี กำลังอยู่ในวัยที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลาง และตอนปลาย อายุในช่วงนี้ต้องการแสวงหาความเพลิดเพลิน ซึ่งส่วนมากมักจะออกมาในรูปของกิจกรรม กีฬาหรือกิจกรรมบันเทิง สำหรับรายการโทรทัศน์ที่วัยรุ่นสนใจ คือการแสดงล้อเลียนทางสังคม (สุชา จันท์ธอม : 51) เนื้อหาของการ์ตูนบางเรื่องก็มีเป้าหมายเพื่อเด็กโดยเฉพาะการ์ตูนบางเรื่องก็เป็นเรื่องที่สร้างจากจินตนาการมีสีสันสดใสเพื่อเชิญชวนให้เด็กๆ สนใจมากกว่าที่จะสร้างขึ้นเพื่อเรียกความสนใจจากวัยรุ่น

รายการที่มีค่าเฉลี่ยการรับชมด้านความพึงพอใจ ต่ำสุดรองลงมา คือ รายการธรรมะ ซึ่งมีระดับความพึงพอใจจัดอยู่ในระดับปานกลางและน้อย เนื่องจากวัยรุ่นไม่ต้องการรับชมรายการที่มีเนื้อหาที่จริงจัง และเคร่งเครียด อาจมองเป็นเรื่องที่ไกลตัว ยังไม่ถึงวัยที่เหมาะสมกับเรื่องทางธรรม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ระดับความพึงพอใจของการรับชมรายการธรรมะอยู่ในระดับปานกลางและน้อย นั่นอาจหมายถึงนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มนี้มิได้ปฏิเสธรายการประเภทธรรมะเสียทีเดียว อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากรายการประเภทธรรมะมีช่วงเวลาในการออกอากาศไม่ตรงกับช่วงเวลาที่เหมาะสม

รายการที่ได้รับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดรองลงมาลำดับ 3 คือรายการสำหรับเด็ก เหตุผลที่ค่อนข้างชัดเจนคือรูปแบบรายการส่วนใหญ่เน้นเป้าหมายคือเด็กอย่างชัดเจน เนื้อหาที่น่าสนใจก็มิได้ถูกต้องประสงค์สำหรับวัยเด็กเท่านั้น มากกว่าที่จะเป็นวัตถุประสงค์สำหรับวัยรุ่นรูปแบบรายการยังไม่เหมาะสมกับวัยรุ่น

จากงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Wenner (1982 :109-111) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่แสวงหารายการโทรทัศน์ พบว่า ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการคาดหวังจากการชมโทรทัศน์โดยความพึงพอใจในด้านต่างๆ เช่น ได้ความรู้ ความบันเทิง ความสัมพันธ์กับครอบครัว เป็นต้น และผลการวิจัยของ Himmelweit (1958 :99) พบว่าเด็กจะต้องการรับชมในสิ่งที่ตนสามารถจะเข้าใจได้ ซึ่งได้แก่ เรื่องที่ตรงไปตรงมาไม่สลับซับซ้อน เช่นการ์ตูน เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ หนังสือการ์ตูน ในขณะที่วัยรุ่นต้องการจะเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ และชีวิตแบบผู้ใหญ่ โดยวัยรุ่นจะนิยมเนื้อหาที่มีความหลากหลาย เนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อน เช่นเรื่องอาชญากรรม รายการเพลง วัยรุ่นจะให้ความสนใจต่อการรับชมค่อนข้างน้อย เพราะไม่ตรงกับความต้องการทางสังคมที่เปลี่ยนไป สำหรับเหตุผลของความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์นั้น Palmgreen และ Rayburn (1979 : 47-48) พบว่าผู้ชมคาดหวังจากการดูโทรทัศน์จะช่วยผ่อนคลายความเครียด ก่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่างๆ สามารถใช้ประโยชน์ในการใช้สื่อสัมพันธ์ ช่วยเหลือปัญหาต่างๆ ช่วยฆ่าเวลา ช่วยแก้เหงา และก่อให้เกิดความบันเทิงได้ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Compisie (1980 :76) ซึ่งได้พบเหตุผล และความพึงพอใจในการชมรายการโทรทัศน์ต่างๆ เพิ่มเติมว่า เนื่องจากเป็นนิสัย เพื่อหาคำแนะนำ เพื่อช่วยแก้ปัญหาชีวิต ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงที่เป็นบุคคล ช่วยให้เข้าใจชีวิตของตนเองและผู้อื่น และช่วยใน

เอกการสะท้อนภาพความเป็นจริงทางสังคม นอกจากนี้ กษ Rubim ยังพบอีกด้วยว่าใช้พฤติกรรมการดูไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรทัศน์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความตั้งใจ และความคาดหวังที่จะได้รับประโยชน์ต่างๆ จากการชมโทรทัศน์ เช่นผู้ที่มีความตั้งใจจะดูข่าวสารการเมืองก็จะเลือกดูรายการที่เสนอเนื้อหาสาระมากกว่ากลุ่มอื่น และยังพบอีกว่ากลุ่มผู้ชมที่ดูโทรทัศน์เพราะต้องการข่าวสารจะมีความบ่อยครั้งในการชมมากกว่ากลุ่มที่ชมเพื่อความบันเทิงหรือเพื่อฆ่าเวลา และในการชมจะเน้นที่เนื้อหาของรายการมากเป็นพิเศษ

3. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยเทคนิค ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมด้านความถี่และความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมแล้วพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่มีบางประเภทรายการที่มีความถี่ในการรับชมที่แตกต่างกัน ได้แก่ รายการบันเทิง รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี รายการสารคดี รายการกีฬา และรายการถ่ายทอดสด ส่วนบางประเภทรายการที่มีระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกัน ได้แก่ รายการบันเทิง รายการทางการศึกษา รายการสำหรับแม่บ้านและสุขภาพสตรี และรายการกีฬา เนื่องจากผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ เพศหญิงจะใช้เวลาในการดูโทรทัศน์และฟังวิทยุมากกว่าเพศชาย โดยรายการที่เพศหญิงนิยมคือรายการละคร ในขณะที่เพศชายอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า หากดูโทรทัศน์เพศชายมักนิยมดูรายการข่าวและกีฬา ส่วนรายการประเภทบันเทิงนั้น เป็นรายการที่นักเรียนหญิง และนักเรียนชายมีพฤติกรรมการรับชมทางด้านความถี่และความพึงพอใจสูงสุด อาจเนื่องมาจากสภาวะตึงเครียดในปัจจุบัน ปัญหาเศรษฐกิจ ครอบครัวยุคใหม่ สังคมและสภาพแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้การเลือกรับชมรายการรูปแบบบันเทิงและภาพยนตร์ ได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สัจญา สัจญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรบุรี (2526 : 112) พบว่าคนกรุงเทพฯส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ทุกวันหรือเกือบทุกวัน รายการที่นิยมดูเป็นประจำคือ ภาพยนตร์ รองลงมาคือ ข่าวสารคดี ซึ่งอาจเนื่องมาจากคนกรุงเทพฯ ยังต้องการใช้สื่อ แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างของเพศหญิงและเพศชายของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ไม่ได้ทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างในการรับชมรายการโทรทัศน์ นักเรียนเพศหญิงมีความถี่ในการรับชม อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับนักเรียนชาย และนักเรียนชายมีความพึงพอใจในการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับนักเรียนหญิง จึงสรุปได้ว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการรับชมรายการโทรทัศน์

4. จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 , 2 และ 3 ของวิทยาลัยเทคนิค ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ และด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ ในภาพรวมจะเห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 1 รับชมรายการโทรทัศน์ในปริมาณความถี่เท่ากับนักเรียน ปี 2 และปี 3 และนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก็มีระดับความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับนักเรียนชั้นปี 2 และปี 1 แต่มี 1 รูปแบบรายการที่นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ที่มีพฤติกรรมการรับชมด้านความถี่ และการค่าไม่ต่างกันเท่าไรนัก อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพึงพอใจแตกต่างกันคือรายการกีฬา อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ที่มีความแตกต่างกัน เช่น เวลาเรียน วิชาเรียน เวลาว่าง การพบปะเพื่อน และสันตนาการอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ ยุกต เบ็ญจรงค์กิจ (2534 : 37-38) ที่กล่าวไว้ว่าการศึกษาหรือความรู้เป็นลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้นคนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกันย่อมจะมีความรู้สึกรู้จักคิด อุดมการณ์และความต้องการที่ต่างกันออกไป แต่เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประชากรได้แก่นักเรียน ปวช.1, 2 และ 3 ซึ่งมีอายุที่ใกล้เคียงกันมาก มีวุฒิภาวะที่เกือบจะไม่มีข้อแตกต่างกัน มีทัศนคติในการเลือกวิชาเรียนที่อยู่ในกลุ่มช่างอุตสาหกรรมเดียวกัน จึงทำให้ความคิดเห็นออกมาค่อนข้างจะไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นจากผลการวิจัยครั้งนี้จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการรับชมรายการโทรทัศน์

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนั้นยังมีปัจจัยอื่นๆ อยู่อีกเป็นจำนวนมากที่เป็นตัวแปร ทำให้สื่อโทรทัศน์ได้รับความนิยมลดน้อยลง เพราะสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ไม่อาจตอบสนองผู้ชมได้ หรือที่เรียกว่าสื่อทางเดียว ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีได้รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดสื่อชนิดที่เรียกว่าสื่อสองทาง มีการโต้ตอบ และตอบสนองผู้ชมได้อย่างทันทีทันใด ดังนั้นจึงทำให้วัยรุ่นหันมาให้ความสนใจกับเทคโนโลยีใหม่ๆ มากกว่าการรับชมรายการโทรทัศน์ จากทฤษฎีต่างๆ ของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวถึงวัยรุ่นว่า วัยรุ่นต้องการมีประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ อยากรู้ อยากรู้อยากลอง และยังเป็นช่วงเวลาที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง และในสภาพปัจจุบันที่ธุรกิจมีการแข่งขันกันสูง มีธุรกิจที่มุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของกลุ่มวัยรุ่นมากมายเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ร้าน Internet , Video Game , ศูนย์การค้า ตลอดจนห้างสรรพสินค้าต่างๆ ธุรกิจที่เกิดขึ้นเหล่านี้ล้วนเป็น ทางเลือกใหม่ของเยาวชน ที่สามารถซื้อหาและใช้บริการได้อย่างง่ายดายและสะดวก พวกเขาสามารถเลือกที่จะบริโภคอะไรก็ได้ขึ้นอยู่กับความพอใจและสภาพเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยที่ว่าเพราะเหตุใดกลุ่มนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค จึงมีผลความถี่และทางด้านความพอใจของการรับชมอยู่ในระดับปานกลาง

5.9 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การผลิตรายการ โทรทัศน์สำหรับกลุ่มวัยรุ่นนั้นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ควรคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น เพราะอิทธิพลของโทรทัศน์ผลทางด้านความคิดของวัยรุ่น ทั้งการลอกเลียนแบบและการแสดงความก้าวร้าว อาจมีผลต่อด้านจิตใจโดยไม่รู้ตัว โทรทัศน์แม้จะมีประโยชน์ต่อเยาวชน โทรทัศน์ให้ความรู้ ให้ความบันเทิง แต่โทรทัศน์ก็มีโทษเช่นกัน วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อเป็นวัยที่หาเอกลักษณ์และสับสนในบทบาท โดยที่เขาเริ่มจะสร้างภาพของสิ่งแวดล้อม หาจุดยืนและหาเอกลักษณ์ของตนเองให้โดดเด่นออกมาจากภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าว เขาต้องหาจุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนวิสาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนูญาติเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสังคมให้ได้ว่าเขาขึ้นอยู่กับใครหรือเป็นส่วนใดของสังคม คือการที่เขาต้องตอบคำถามที่ว่า ตัวเขาคือใคร ด้วยการเรียนรู้โลกของผู้ใหญ่ และหาบทบาที่ที่เหมาะสมในโลกที่จะมาถึงนั้น วัยรุ่นหันมาหาโทรทัศน์เพื่อหาคำตอบดังกล่าว และเพื่อเรียนรู้โลกของผู้ใหญ่ รวมทั้งการหาบทบาที่เขาเห็นตัวอย่างในชีวิตประจำวัน หลังจากเห็นแบบอย่างจากในโทรทัศน์ ฉะนั้นการนำเสนอเรื่องราวที่ขัดต่อจริยธรรม ความรุนแรงที่เกินความจริง หรือชี้นำไปสู่ความเป็นภัยต่อสังคม ทำให้วัยรุ่นยึดเอาแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ควรใส่ใจในการผลิตรายการคุณภาพมาเสนอ เพื่อเป็นประโยชน์แก่เยาวชน ปลุกฝังและชี้นำอนาคตของชาติไปในทิศทางที่ดี ขณะเดียวกันก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงความจริงใจในการร่วมมือกันเอาใจใส่สังคมไทยโดยรวม ดังนั้นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ควรตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ความใส่ใจอย่างจริงจัง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับพวกเขา สร้างค่านิยมที่ถูกต้อง โน้มน้าวให้พวกเขารู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะเยาวชนที่ดี การแนะนำในการเลือกชมรายการที่เป็นประโยชน์และมีสาระต่อพัฒนาการของวัยรุ่นจากครูอาจารย์ และผู้ปกครอง ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เยาวชนได้รับประโยชน์จากโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้แล้วทางด้านผู้ผลิตก็ควรสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่มีสาระและเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการของวัยรุ่นให้เพิ่มมากขึ้นด้วย

1.2 รัฐบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับกลุ่มวัยรุ่นช่วงที่กำลังอยู่ในวัยศึกษา ศึกษาความสอดคล้องและความต้องการของกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา ไม่ว่าจะป็นรายการเพื่อการศึกษา หรือเพื่อความบันเทิง จัดช่วงเวลาการออกอากาศให้เหมาะสม พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

1.3 ผู้ใหญ่ควรให้การดูแลในการใช้เวลาว่างของวัยรุ่น ในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ของกลุ่มวัยรุ่น การเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ของวัยรุ่นควรได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง ผู้ปกครองหรือครูอาจารย์ควรต้องให้ความสนใจกับเวลาว่างของวัยรุ่นให้มากขึ้นนอกเหนือจากการรับชมโทรทัศน์ แนะนำและสนับสนุนการใช้เวลาว่างในลักษณะที่เป็นประโยชน์หลายๆ ด้าน ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม เช่น การเล่นกีฬา เล่นดนตรี หรืองานอดิเรกต่างๆ

2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งเป็นกลุ่มตัวแทนวัยรุ่น ให้ความสนใจในการรับชมรายการประเภท รายการข่าว รายการบันเทิง ภาพยนตร์และละคร มากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยด้านความถี่และความพึงพอใจ ของทั้ง 3 รายการ ดังนั้นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของราชการหรือบริษัทเอกชนที่ผลิตรายการสำหรับกลุ่มวัยรุ่นหรือผู้ชมที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างนี้ สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทาง เพื่อเลือกรูปแบบรายการให้สอดคล้อง เหมาะสมและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น

2.2 จากการวิจัยพบว่า กลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวมีพฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลางและน้อย อาจเป็นเพราะปัจจัยอื่นๆ หรือกิจกรรมที่นอกเหนือจากการชมโทรทัศน์ ที่พวกเขาให้ความสนใจมากกว่า ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเยาวชน ไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ครู

อาจารย์ตลอดจนผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับวัยรุ่น ควรให้ความสนใจในกิจกรรมต่างๆ ที่วัยรุ่นปฏิบัติ และแนะนำให้เข้าไปในทางที่เหมาะสม ถูกต้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาวัยรุ่นกับการทะเลาะวิวาท หรือวัยรุ่นกับยาเสพติด ที่เป็นปัญหาอยู่ในสังคมปัจจุบันนี้

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวแทนกลุ่มวัยรุ่น เพื่อความสะดวกในการศึกษาวิจัย ซึ่งกลุ่มนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคในเขตกรุงเทพมหานครเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น ในการทำการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายขึ้น เช่น กลุ่มนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค จากจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่ เป็นภาพของตัวแทนวัยรุ่นได้ชัดเจนมากขึ้น

3.2 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่นักเรียนมีต่อรายการโทรทัศน์ที่นักเรียนเลือกชม เพื่อให้ได้ภาพความสัมพันธ์ของวัยรุ่นต่อการรับชมรายการโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น

3.3 ในการทำการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่าง เช่น สาขาวิชาเรียนของกลุ่มตัวอย่าง แหล่งที่อยู่อาศัย รายได้ของนักเรียน และศึกษาตัวแปรด้านพฤติกรรมอื่นๆ เช่น พฤติกรรมการลอกเลียนแบบ พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น เพื่อให้เกิดผลวิจัยที่ความหลากหลาย

3.4 ในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำรูปแบบรายการที่นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ให้ความสนใจที่สุดนำมาศึกษาอย่างละเอียดให้ทราบถึงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการนั้นๆ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นรายการโทรทัศน์ที่ตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นกลุ่มนี้โดยเฉพาะ

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ โล่ห์สิวานนท์. 2534. “ความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติความรุนแรงของนักเรียนระดับมัธยมปลาย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ก่อ สวัสดิพาณิชย์. 2534. “การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา.” สื่อมวลชนปริทัศน์. 1 (มกราคม-มีนาคม 2534) : 53-54.
- โกสุม เศรษฐวงศ์. 2532. “การเปรียบเทียบการเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ระหว่างบิดามารดากับผู้ปวยวัยรุ่นในโรงพยาบาลจิตเวช.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จรินทร์ สกุลถาม. ม.ป.ป. “เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาวัยรุ่นกับการศึกษา.” คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (อัดสำเนา)
- ฐิติมาน มุทริกเวช. 2541. “การศึกษารับชมการถ่ายทอดฟุตบอลต่างประเทศของวัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตรีรัตน์ นิลรัตน์. 2536. “การเปิดรับชมละครโทรทัศน์กับการรับรู้ถึงประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ จันทร์ลอย. 2537. “การใช้สื่อมวลชนเพื่อขจัดความหวาดกลัวของลูกเรือประมงโชคเบญจา 3.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดิมา อุ่นเมตตาจิต. 2541. “การศึกษาคความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการฟุตบอล ฟุตบอล ไฟ กับแสงซัน สุนทรวัฒน์ ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- น้อยนภา สีนรูปดี. 2530. “อิทธิพลของดิสโก้เธคที่มีต่อเยาวชนวัยรุ่น ศึกษากรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมสังกัดของการมัธยม กรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุญธรรม จิตต์อนันต์ และปัญญา หิรัญศรี. 2520. หลักอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอาชีพศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุษยา ไชยเสโน. ม.ป.ป. “เยาวชนกับคนดรี.” เอกสารรายการวิทยุปีเยาวชนสากล สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บำรุง สุขพรรณ. 2524. “รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรีที่รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่พิมพ์เผยแพร่ในจังหวัดชลบุรี.” กรุงเทพฯ : ศึกษาการพิมพ์.
- ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์. 2509. “อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมเด็กวัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมาวดี หล่อวิจิตร. 2539. “ทัศนคติ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจรายการสนทนา 45 นาทีของผู้ชม.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมะ สดะเวทิน. 2529. เอกสารประกอบการสอน ชูติวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประมะ สดะเวทิน. 2538. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ประคอง กรรณสูตร. 2538. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประนอ วรวุฒิ. 2539. “ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.” วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2537. “เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องพฤติกรรมกรกินของคนไทย ภาควิชาสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. เอกสารอัดสำเนา.
- ปราณี รามสูตร. 2528. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- ปริญญ์ ปราชญานุพร. ม.ป.ป. สื่อมวลชนทำให้เด็กเสียคนหรือไม่. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ปรีชา วิหคโต. 2532. เอกสารประกอบการสอนชูติวิชาพฤติกรรมวัยรุ่นหน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรทิพย์ วิน โกมินท์. 2512. “อิทธิพลของภาพยนตร์บันเทิงที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539. พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ดันฮ้อแกรมมี.
- พรศิริ มูลดิษฐ์. 2541. “ปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของการกระทำผิดทางเพศของเด็กและเยาวชน : กรณีการข่มขืนกระทำชำเรา.” วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2540. “เอกสารการสอนวิชาสถิติเพื่อการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.” กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. เอกสารอัดสำเนา.

- พวงทอง อังกาบ. 2538. “พฤติกรรมกรเปิดรับชมรายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางโทรทัศน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิจัยวิทยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัชนี เขยจรรยา และคณะ. 2534. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- พีระ จิระโสภณ. 2529. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 9-15. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช.
- เพชรชมพู เทพพิธ. 2532. “ความสัมพันธ์ระหว่างการชอบหนังสือการ์ตูนรายการโทรทัศน์และเกมคอมพิวเตอร์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์. 2528. จิตวิทยาวัยรุ่นและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชวนพิมพ์.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภทณิดา พันธุมเสน. 2536. “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียน สตรีนนทบุรี ปีการศึกษา 2535.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- มณีรัตน์ สุวรรณพรหมา. 2539. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ มุม มสธ.” วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มนต์ชัย นินนาทนนท์. 2526. รายงานการวิจัยเรื่องอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอ เมืองจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2529. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 1-18. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2539. เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- เมตตา เสวดเลข. 2539. “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยุคต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ ศึกษาเฉพาะกรณี สวนสัตว์ดุสิต.” วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2534. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โยธิน ศันสนยุท และจุมพล พูลภัทรชีวิน. 2524. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 2530. นิเทศศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- รุ่งฤดี ท่อนาค. 2541. “รูปแบบการดำเนินชีวิต สารเปิดรับเพลงกับความพึงพอใจที่มีต่อเพลงไทยสากล ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2526. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม:มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2430. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง.
- สมควร เจริญสุข. 2539. “พฤติกรรมการเปิดรับสารและความพึงพอใจจากรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรรคร์วี วิชาชีวะ และพัฒนาดี ชูโต. 2527. “อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อเยาวชน.” วารสารธรรมศาสตร์. 4(ธันวาคม 2527) : 84-97.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรนุณี. 2526. บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2529. จิตวิทยา : การจัดการพฤติกรรมมนุษย์. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- สุชา จันท์เอม. 2529. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม. 2529. จิตวิทยาวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- สุมาลี เมธโยดม. “ความพึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะกับชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สังกัดกรมสามัญศึกษา ประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2533. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเกษม อิงคนินันท์. 2537. “ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษากับการรับชมโทรทัศน์ :กรณีศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา.”

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เสรี วงษ์มณฑา. 2523. จิตวิทยาการสื่อสาร. ปีที่9 เล่มที่4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โสภณ ชูพิกุลชัย. 2516. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. 2524. นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว. กรุงเทพฯ :
รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2533. รายงานผลการสำรวจจำนวนเครื่องรับ
โทรทัศน์ในครอบครัวยุคครัวเรือนส่วนบุคคลทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ.

อรรถพร กงวิไล และคณะ. 2540. “ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอันเป็นผลมาจากการเปิดรับชม
รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก.” ทัศนะนิเทศศาสตร์ สำนักส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัย
เซนต์จอห์น.

อรุณีประภา หอมเศรษฐี. 2530. สื่อมวลชนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อาภา อภิชาติไตรสรณ์. ม.ป.ป. “สื่อมวลชนกับการพัฒนาคุณภาพเยาวชน.” หน้า 172-173 เอกสาร
รายการวิทยุเยาวชนสากล. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชน
แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

อุไรวรรณ พิษิตกุล. 2535. ผลกระทบของรายการโทรทัศน์เพื่อเด็กและเยาวชนต่อความมั่นคง
ของชาติ. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

Alison Alexander. 1985. “Adolescents’ Soap Opera Viewing and Relational Perceptions.”
Journal of Broadcasting and Electronic Media. 3 : pp.295-308.

Blumler, J.G. 1985. “The Social Character of Media Gratifications.” *Media Gratifications
Research : Current Perspective*. Beverly Hill : Sage Publication.

Bradley S.Greenberg. 1974. “Gratifications of Television Viewing and Their Correlated for
Children.” pp :71-92. In J.B Blumierr and Elihu Katz (eds.) *The Uses of Mass
Communications*. California :Sage Publiccations.

Buss, Arnold Herbert. 1978. *Psychology Behavior in Perspective*. 2nd ed. New York : John
Wiley & Son Inc.

Carter V. Good. 1959. *Vocational Education , Dictionary of Education*. New York :
McGraw-Hill.

Chapman, Dave. 1960. *Planning for Schools Whit Television*. N.Y. Industrial Design for
Educational Facilities Laboratories.

Chester W. Harris. 1960. *Encyclopedia of Educational Research*. New York : The Macmillan
Co.

- Compisie, R.J. 1980. **Gratification of Daytime Serial Viewers.** "Journalism Quarterly."
- Crook, R.L. and J.Stein. 1991. **Psychology :Science,Behavior and Life.** 4th ed. Orlando :
Sauyder college Publishing.
- Gerrading, L.B. 1987. **Adolescent Transition from Childhood to Maturity.** 2nd ed. California :
Wadsworth Publishing Company Inc.
- Hancock, Alan. 1965. **The Small Screen.** London : Heineimann Education Books.
- Himmelweit, H. 1958. **Television and the Children : An Empirical of the Effects of
Television of the Yong.** London : Oxford University Press.
- Holm, Olle. 1984. "A Scale for Measure Mode and Severity in Harming." **Journal of Social
Psychology.** 122 : 143-144.
- Hurlock, B.E. 1965. "Child Development." New York : McGraw-Hall.
- John W.C. Johnston. 1974. " Social Integration and Mass Media Use Among Adolescents :
A case Study". ." pp : 35-47 In J.B Blumierr and Elihu Katz (eds.) **The Uses of Mass
Communications.** California : Sage Publiccations.
- Kaplan,Harold I and Sadock, Benjamin J. 1991. **Synopsis of Psychiatry Behavioral Sciences
Elincal Psychiatry.** 6 th ed. NewYork : n.p.
- Katz, E., J.G. Blumler and M. Gurrrevitch. 1974. **The Uses of Communication.** Pp : 184-186
Beverly Hill : Sage Pubication.
- Mc Comb, M.E. and L.B. Becker. 1979. **Using Mass Communication Theory.** Pp :174
Eglewood Cliffs : N.J. Princtice Hall.
- Mc Connell, J.V. 1989. **Understanding Human Behavior.** 6th ed. New York : Holt,Rinehart
and Winston Inc.
- Plamgreen, P. and Rayburn, J.D. 1979 . **Uses and Gratification and Exposure to Pubic Television :**
A Discrepancy Approach. "Communication Research." Vol.6 No.2.
- Rubin, A.M. 1983. An Examinnation of Television Viewing Motivation. "Communication
Research." Vol.8 No.2.
- Schramm, Wilber L. 1960. **Mass Communication, Urban.** University of Illinois Press.
- Shelly, M.W. 1975. **Responding to Social Change.** Pensylvania : Dowden, Hutchiaon Press.
- Suarez, Cepada Yolanda. 1982. **The Effects of Television on Children : A Puertorican.**
Dissertation Abstracts International.
- Wallestiein, H. 1971. **A Dictionary of Psychology.** Maryland : Penquin Book.
- Wenner, L.A. 1982. **Gratification Sought and Obtained in Program Dependency :**

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร”

2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 1-3 ได้กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน

- ด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์
- ด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์

3. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนักเรียน และต่อผลการเรียนของนักเรียน เนื่องจากข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับอาชีวศึกษาต่อไป ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนได้ให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และ โปรดตอบทุกข้อ

ตอนที่ 1

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปวช.1

() ปวช.2

() ปวช.3

ตอนที่ 2

แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ ต้องการทราบถึงพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่าตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด แบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้ จะแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะถามเกี่ยวกับความถี่ในการรับชม รายการโทรทัศน์ ส่วนที่ 2 จะถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์

เกณฑ์การตอบแบบสอบถามด้านความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	รับชมรายการนั้นๆ เป็นประจำทุกครั้งที่มีการออกอากาศ
4	หมายถึง	รับชมรายการนั้นๆ เกือบทุกครั้งที่มีการออกอากาศ เช่น ถ้ารายการออกอากาศ 10 ครั้ง นักเรียนรับชม 8 ครั้ง
3	หมายถึง	รับชมรายการนั้นๆ ปานกลาง เช่น ถ้ารายการออกอากาศ 10 ครั้ง นักเรียนรับชม 5 ครั้ง
2	หมายถึง	รับชมรายการนั้นๆ น้อย เช่น ถ้ารายการออกอากาศ 10 ครั้ง นักเรียนรับชม 3 ครั้ง
1	หมายถึง	นักเรียน ไม่เคยรับชมรายการนั้นเลย

เกณฑ์การตอบแบบสอบถามด้านความพึงพอใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	ไม่พึงพอใจ

รายการโทรทัศน์	ความถี่การรับชม					ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 ไม่เคย	5 มากที่สุด	4 มาก	3 กลาง	2 น้อย	1 ไม่พอใจ
1. รายการธรรมะ										
1.1 รายการแสดงพระธรรมเทศนา.....
1.2 รายการสนทนาธรรมะ.....
1.3 รายการสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา.....
2. รายการบันเทิง										
2.1 คอนเสิร์ตไทยสากล.....
2.2 คอนเสิร์ตไทยลูกทุ่ง.....
2.3 คอนเสิร์ตเพลงต่างประเทศ.....
2.4 มิวสิควิดีโอเพลงไทยสากล.....
2.5 มิวสิควิดีโอเพลงไทยลูกทุ่ง.....
2.6 มิวสิควิดีโอเพลงสากลต่างประเทศ.....
2.7 การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น ลำตัด, ลิเก.....
2.8 การแสดงมายากล.....
2.9 รายการตลก.....
2.10 เกมโชว์ เช่น ชิงร้อยชิงล้าน เกมแค้น.....
2.11 รายการประเภทเมื่อกาสิโนบันเทิง เช่น ทไวไลท์โชว์, ทีวีทอล์ก.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการโทรทัศน์	ความถี่การรับชม					ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 ไม่เคย	5 มากที่สุด	4 มาก	3 กลาง	2 น้อย	1 ไม่พอใจ
3. รายการข่าว										
3.1 ข่าวในพระราชสำนัก...
3.2 ข่าวการเมือง.....
3.3 ข่าวเศรษฐกิจ.....
3.4 ข่าวสังคม.....
3.5 ข่าวอาชญากรรม.....
3.6 ข่าวบันเทิง.....
3.7 ข่าวต่างประเทศ.....
3.8 ข่าวกีฬา.....
4. รายการสำหรับเด็ก										
4.1 รายการสำหรับเด็กเพื่อ ความรู้ เช่น ทูงแสงตะวัน.....
4.2 รายการสำหรับเด็กเพื่อ ความบันเทิง เช่น เพื่อนแก้ว....
5. รายการทางการศึกษา										
5.1 รายการเพื่อการศึกษา ช่อง มสธ.
5.2 รายการฝึกทักษะภาษา อังกฤษ เช่น ทอล์กออฟเดอะ ทาวน์, ฟุตฟิตฟอร์ไฟท์.....
6. รายการสำหรับแม่บ้านและ สุขภาพสตรี										
6.1 รายการสาธิตทำอาหาร เช่น พ่อลูกเข้าครัว
6.2 รายการเกี่ยวกับการ เลี้ยงดูบุตร เช่น ดวงใจพ่อแม่, รักลูกให้ถูกทาง.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการโทรทัศน์	ความถี่การรับชม					ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 ไม่เคย	5 มากที่สุด	4 มาก	3 กลาง	2 น้อย	1 ไม่พอใจ
6.3 รายการแม่กาทินสำหรับ ผู้หญิง เช่น ครบเครื่องเรื่องผู้ หญิง, เลดี้คอนเนอร์.....
6.4 รายการแฟชั่น เสื้อผ้า, ทรงผม.....
7. รายการประเภทสนทนา										
7.1 รายการสนทนาข่าว เช่น สายตรง ITV, สนทนา 55 นาที
7.2 รายการสนทนาเพื่อ วิเคราะห์สถานการณ์ เช่น กรองสถานการณ์, ทิศทาง เศรษฐกิจ.....
7.3 รายการสนทนาเพื่อ ความบันเทิง เช่น สมาคมชม ดาว, เจาะใจ.....
8. รายการสารคดี										
8.1 สารคดีเกี่ยวกับชีวิต..
8.2 สารคดีเกี่ยวกับ วัฒนธรรม เช่น รายการ วัฒนธรรมสัญจร.....
8.3 สารคดีเกี่ยวกับการ แพทย์ เช่น การแพทย์ก้าวหน้า, คลินิกช่อง 5.....
8.4 สารคดีเกี่ยวกับชีวิต สัตว์ เช่น เนชั่นเนลจีโอ กราฟิก.....
8.5 สารคดีให้สั้น เช่น กระจกหกด้าน, มาราชไทย, นานาน่ารู้.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ทางปัญญาเพื่อการใช้งานเท่านั้น ผู้ใช้และผู้เผยแพร่เห็นชอบที่จะรับผิดชอบต่อการใช้งาน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการโทรทัศน์	ความถี่การรับชม					ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 ไม่เคย	5 มากที่สุด	4 มาก	3 กลาง	2 น้อย	1 ไม่พอใจ
8.6 สารคดีเกี่ยวกับการ เกษตร เช่น ผู้ใหญ่บ้านคำดี, เกษตรกรก้าวหน้า
8.7 สารคดีท่องเที่ยว เช่น เที่ยวเมืองไทย,สองโลก.....
8.8 สารคดีเพื่อสิ่งแวดล้อม เช่น เพื่อโลกสวย.....
8.9 สารคดีเกี่ยวกับความ ก้าวหน้าเทคโนโลยี.....
9. รายการกีฬา										
9.1 รายการสารคดีวิธีการ เล่นกีฬา เช่นกอล์ฟทิพ, แอโรบิก.....
9.2 รายการที่นำเสนอเกี่ยว กับสถานการณ์กีฬา เช่นเจาะ สนาม.....
10. การ์ตูน.....
11. รายการถ่ายทอดสด										
11.1 ถ่ายทอดสดการแข่งขัน กีฬากายในประเทศ เช่น ศึกเจ้ามวยไทย,จักรยานยนต์ วิบาก.....
11.2 ถ่ายทอดสดการแข่งขัน กีฬากายจากต่างประเทศ เช่น ฟลิเมียร์ลีก ,บาส NBA.....
11.3 ถ่ายทอดสดพระราช พิธีสำคัญ เช่นพิธีวางพวงมาลา อนุสาวรีย์,พิธีแรกนาขวัญ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการโทรทัศน์	ความถี่การรับชม					ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 ไม่เคย	5 มากที่สุด	4 มาก	3 กลาง	2 น้อย	1 ไม่พอใจ
11.4 ถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญ เช่นการประชุมสภา..
11.5 ถ่ายทอดสดการแถลงข่าว,แถลงเหตุการณ์ เช่น นายกรัฐมนตรีกล่าวถึงวันคุ้มครองโลก.....
12. ภาพยนตร์และละคร										
12.1 ภาพยนตร์ไทยเรื่องยาว.....
12.2 ภาพยนตร์ฝรั่งเรื่องยาว.....
12.3 ละครไทยออกอากาศเป็นชุด เช่นสามีตีตรา.....
12.4 ละครฝรั่ง ออกอากาศชุด เช่น The X-File.....
12.5 ละครจีนออกอากาศเป็นชุด เช่น ด่านนารักดอกเหมย.....
12.6 ละครพิเศษเนื่องในโอกาสสำคัญ เช่นละครเทิดพระเกียรติวันพ่อ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวปรารณา ชันธโกศัย
วัน เดือน ปี เกิด	17 พฤศจิกายน 2511
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	219/100 ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ตำบลพิมลราช อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่ทำงาน	บริษัทยูบีซีบรอดคาสติ้งคอร์ปอเรชั่นจำกัด
ตำแหน่ง	ผู้ผลิตรายการอาวุโส
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2533 สำเร็จการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้